Dzisiaj 16 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 231 A

Poznań, sobota dnia 20 maja 1933

Rok XXVIII

Poznań, 19 maja.

Warunki optymizmu

Na kongresie gospodarczym, zorganizowanym przez B. B. w Warszawie, o czem piszemy na innem miejscu, przemówienie inauguracyjne wygłosił płk. Sławek, prezes B. B. w Sejmie.

Mowa jego miała charakter ściśle polityczny i jako taka winna być traktowana. Omawiając cele zjazdu, płk. Sławek wywodził, że zadaniem zebrania jest „przełamanie nastroju bezradnego wyrzekania na kryzys", że należy „pobudzić do działania tkwiące w narodzie siły zarówno moralne i umysłowe, jak też i materjalne". Motyw ten raz jeszcze powrócił w przemówieniu p. Sławka, gdy mówił, że „zasadniczym celem zjazdu jest pobudzenie energji samego społeczeństwa, aby się ono wyzwoliło z nastrojów wyrzekania i załamywania rąk".

Słowem, płk. Sławek zwrócił się przeciw panującemu w społeczeństwie pesymizmowi, uznając, że nastroje, jakie istnieją w kraju, nie są najlepsze. Mowa jego świadczyła wymownie, jak dalece odbiegliśmy od brawurowych haseł na temat „radosnej twórczości" i zapewnień, że w Polsce „byczo" jest.

Dziś płk. Sławek podejmuje walkę z pesymizmem. Ale na to, by była ona skuteczna, musiałby przedewszystkiem usunąć źródła pesymizmu oraz wszystkie powody, które wytwarzają w Polsce nastrój przygnębienia. Kwestja pesymizmu, czy optymizmu, to jest sprawa wybitnie polityczna, a nawet moralna. Wiąże się z zagadnieniem zaufania, z istnieniem w społeczeństwie wiary w zdrowy i normalny rozwój stosunków oraz w skuteczność swoich wysiłków.

Można bowiem wiele rzeczy zrobić na rozkaz, ale nikt na rozkaz nie rozbudzi entuzjazmu i zaufania. Na to, aby w Polsce wytworzył się znowu nastrój optymizmu, trzebaby zmienić w niej radykalnie całą atmosferę. Trzebaby wytworzyć w kraju nowe warunki moralne.

Czy płk. Sławek przypuszcza, że zdoła wzbudzić optymizm w warunkach, gdy z jednej strony kraj dowiaduje się z procesu Ruszczewskiego o rabunkowej działalności pewnych „dobrze ustosunkowanych" osobistości, a z drugiej, gdy toczy się najbezwzględniejsza walka z najbardziej podatnem z natury rzeczy dla entuzjazmu młodem pokoleniem, stojącem twardzo i bezinteresownie przy swoich ideałach narodowych?

Powiada dalej p. Sławek, że społeczeństwo powinno było w tych ciężkich czasach „więcej wkładać własnego wysiłku, własnej przedsiębiorczości i wytrzymałości". Z takiem postawieniem sprawy zgadzamy się całkowicie. Ale jednocześnie zapytujemy, co przeciwdziałało „własnej przedsiębiorczości" społeczeństwa, jego samodzielnej inicjatywie? Kto odsuwał czynnik obywatelski z samorządu i z organizacyj społecznych? Czy do rozbudzenia w społeczeństwie własnej, gospodarczej przedsiębiorczości może się przyczynić np. rozwiązanie Izby Rzemieślniczej w Poznaniu i mianowanie w Izbie komisarza rządowego? Czy takie fakty mają wywołać entuzjazm i zapał?

Skarży się dalej p. Sławek, że społeczeństwo stało się zupełnie bezradne, oczekując wszystkiego od rządu. Ale kto to głosił tezy o wszechwładzy rządu? Kto zapewniał, że rząd wszystko może? Kto szerzył pogląd, że społeczeństwo winno spać spokojnie, winno nie myśleć o sprawach ogólnych, bo myśli za nie kto inny? Skarga p. Sławka dziwnie dziś brzmi w jego ustach, bo jest to skarga na politykę w Polsce panującą i na hasła, jakie z polityki tej wyszły.

Rozumiemy postulat o konieczności rozbudzenia w Polsce optymizmu. Rozumiemy tembardziej, że za naszą zachodnią granicą — według zgodnych relacyj — nastąpił wybuch ogromnego entuzjazmu, optymizmu i zapału, który każdej chwili może być przeciw Polsce skierowany. Ale dlatego właśnie, że mamy pełne zrozumienie dla wytworzenia w Polsce optymizmu, uważamy za rzecz niezbędną zmianę warunków politycznych i moralnych w kraju, bez czego wezwania p. Sławka do rozbudzenia energji społecznej pozostaną bez rezultatu.

Narady w Genewie wciąż na martwym punkcie

Pogłoska o spotkaniu Daladier'a z Hitlerem — Półoficjalne „Biuro Conti" odnosi się sceptycznie do ewentualnych wyników tego spotkania — Powrót do Genewy Nadolnego Dzisiejsze posiedzenie komisji głównej

Berlin, 19. 5. (Tel. wł.) Biuro Reutera donosi z Genewy, że w kołach francuskich i amerykańskich rozważa się zamiar ożywienia konferencji rozbrojeniowej przez bezpośrednią rozmowę francuskiego premjera z kanclerzem Rzeszy. Inicjatywa do takiego kroku miała wyjść według jednej wersji ze strony Normana Dawisa, według innej — od ambasadora francuskiego w Berlinie François Poncet. Obaj premjerzy mieliby się spotkać w jednem z miast Szwajcarji, wszakże nie w Genewie.

Doniesienie to przyjmuje się w Berlinie z dużą rezerwą, a nawet z pewnem niezadowoleniem, ponieważ — według komunikatu Biura Conti — „trudno dopatrzeć się potrzeby takiej rozmowy dla rozwoju prac genewskich". Stanowisko Niemiec, zdaniem cytowanej półoficjalnej agencji, zostało ostatecznie wyjaśnione przez przemówienie Hitlera, a decyzja o powodzeniu względnie załamaniu się konferencji rozbrojeniowej spoczywa wciąż wyłącznie w rękach „państw uzbrojonych".

„Francja nie może się już dziś uchylić — kończy omawiany komunikat — od odpowiedzialności tłumaczeniem, że nie zna zamiarów Niemiec.

Doniesienie biura Reutera świadczy o tem, że mowa Hitlera nie zdołała rozwiać nieufności konferencji rozbrojeniowej w stosunku do Niemiec, to też genewscy korespondenci pism angielskich i francuskich oczekują dalszych oświadczeń delegata niemieckiego w komisji głównej. Komisja ta utknęła znów na martwym punkcie, gdyż na dzisiejsze popołudniowe posiedzenie nie zgłosił się nikt do głosu.

Kierownik delegacji niemieckiej, Nadolny odleciał dziś rano o godz. 6 samolotem zpowrotem do Genewy.

Genewa, 19. 5. (Tel. wł.) Delegat niemiecki Nadolny wylądował w Genewie po godz. 10, poczem jeszcze w ciągu przedpołudnia odbył naradę z przewodniczącym konferencji rozbrojeniowej Hendersonem. W ciągu przedpołudnia porozumiewał się z Hendersonem również delegat angielski, podsekretarz stanu Eden.

Posiedzenie komisji głównej rozpocznie się o godz. 15,30 przemówieniem Hendersona. W kołach konferencji przypuszcza się, że poświęci on je orędziu prez. Roosevelta i mowie Hitlera.

Po Hendersonie zabierze najprawdopodobniej głos delegat Niemiec Nadolny, który raz jeszcze pokrótce przedstawi stanowisko Niemiec, a po nim delegat Stanów Zjednoczonych, Norman Dawis. Czy wypowiedzą się również delegaci Francji i Anglji — we wczesnych godzinach popołudniowych jeszcze nie wiedziano.

Po dzisiejszem posiedzeniu komisja główna odroczy się prawdopodobnie do poniedziałku.

Polacy przodują w locie alpejskim

TRZECI ETAP LOTU

Wiedeń, 19. 5. (PAT). Dziś wczesnym rankiem rozpoczął się lot alpejski. Ze względu na niepomyślne warunki atmosferyczne zawody odbędą się nie na projektowanej trasie normalnej, lecz na rezerwowej o linji, długości 1,036 km. Pierwsi wystartowali lotnicy polscy, jeden o g. 5.15, drugi o 5.18.

PRACA KOMISJI KONTROLNEJ

Wiedeń, 19. 5. (PAT). Komisja kontrolna lotu gwiaździstego rozpoczęła studjowanie warunków lotu poszczególnych zawodników. Komisja wzięła się do pracy nadzwyczaj sumiennie, gdyż zażądała, od instytutu geograficznego informacyj o lotniskach w Charkowie i Leningradzie.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że obaj lotnicy polscy zdobędą pierwsze miejsce, gdyż droga, którą przebyli jest najdłuższą z pośród wszystkich innych. Lotnicy polscy wyrażają się życzliwie o przyjęciu ich w Wiener Neustadt i Aspern.

DROGA DO WIEDNIA

Wiedeń, 19. 5. (PAT). W rozmowie z korespondentem P. A. T. wyraził się kpt. Bajan z wielkiem uznaniem o serdecznem przyjęciu, jakiego doznali w Rosji sowieckiej. Władze sowieckie czyniły wszystko, aby lotnikom ułatwić pobyt.

Kiedy kpt. Bajan po wylądowaniu w Leningradzie chciał przeprowadzić drobną reparację swojego samolotu, nie pozwolili mu na to koledzy rosyjscy i sami wszystko załatwili.

We wtorek przebyli nasi lotnicy 2.300 km., w środę 1.810, razem więc w ciągu 2 dni 4.110 km. Droga z Leningradu do Lwowa, wynosząca 1.200 km. była dobra. Inaczej rzecz się miała z przelotem przez Karpaty. Kpt. Bajan obrał drogę krótszą, naprzełaj i dzięki temu stanął w Wiener Neustadt prędzej od kpt. Dudzińskiego, który poleciał drogą dalszą.

Aresztowanie denuncjanta w sprawie redaktora Ciesielskiego i tow.

Warszawa, 19. 5. (Tel. wł.). „Gazeta Warszawska" donosi: Wczoraj, z polecenia prokuratora, aresztowano notorycznego kryminalistę Alfonsa Kona, który odegrał nieciekawą rolę przy aresztowaniu dziennikarzy red. Gwizdalskiego i Ciesielskiego pod zarzutem przynależności do bandy przemytniczej Sela. Aresztowanie dziennikarzy narodowych nastąpiło na podstawie doniesień i zeznań Kona, niejednokrotnie już karanego przez sądy za fałsze i oszustwa.

Aresztowanie nastąpiło wskutek skargi Abrama Syna, właściciela sklepu mleczarskiego przy ulicy Hożej. Brat skarżącego został skazany na 12 lat więzienia za udział w szajce fałszerzy pieniędzy, która działała na terenie Otwocka. Brat Abrama Syna przebywa od kilku miesięcy w więzieniu.

Pewnego dnia Kon zwrócił się do brata Syna, i powołując się na swoje rzekomo dobre stosunki z prokuraturą, proponował zwolnienie uwięzionego za cenę 1.000 zł. Kupiec uwierzył kryminaliście i wręczył mu owe 1.000 zł, które miały być użyte na starania. Kiedy po kilku miesiącach interwencja Kona nie odniosła skutku, kupiec złożył zameldowanie do urzędu śledczego. Kon dowiedziawszy się o tem, ukrywał się przez czas dłuższy i dopiero wczoraj spotkano go na ulicy i aresztowano.

Wczoraj w urzędzie śledczym odbyło się kilkogodzinne przesłuchanie Syna, który potwierdził całkowicie złożoną skargę. Jednocześnie do stołecznego urzędu śledczego wpłynęła nowa skarga na Kona od pewnej niewiasty, znanej w kołach towarzyskich stolicy. Kon przebywa w dalszym ciągu w więzieniu do czasu ukończenia dochodzenia, które zatacza coraz szersze kręgi.

Stanowisko Japonji

Waszyngton, 19. 5. (PAT.) Ambasador Japonji w Waszyngtonie oświadczył wobec dziennikarzy, że Japonja wycofa swe wojska z właściwych terenów Chin, kiedy otrzyma zapewnienie, iż nie będzie niepokojona przez Chinczyków, których oddziały stale usiłują przedostać się do Jeholu.

Japonja nie ma zamiaru zająć Tjentsinu ani Pekinu i nie uczyni tego, jeśli nie będzie zmuszona do okupacji ze strony Chin.

Na drugiej stronie zamieszczamy dziesiąty artykuł

Romana Dmowskiego

p. t.

„Religja, magja i nauka"

z cyklu jego artykułów „Żydzi w dwudziestym wieku".

Żydzi w dwudziestym wieku

X. Religja, magja i nauka

Żydzi w rozproszeniu przedstawiali zawsze o wiele spójniejszą całość i wykazywali o wiele słabszą skłonność do wszelkich odszczepieństw, niż za czasów „Starego Testamentu", kiedy żyli w jednym kraju. Jest to zadziwiający, jedyny w dziejach przykład ludu żyjącego przez dwa tysiące lat w niezliczonych grupach, rozsianych wśród innych narodów, mówiącego różnemi językami, a jednak zachowującego swą wybitną odrębność i wykazującego niesłychaną spójność.

Przeciętny, mało myślący człowiek ma na wytłumaczenie tego faktu wyraz „solidarność żydowska". Powiada sobie: Żydzi są spójni, bo są spójni — i szczęśliwy jest, że sprawę wyjaśnił, że nie ma potrzeby dłużej łamać sobie głowy. A tymczasem, zastanawiać się trzeba, bo to są zagadnienia bardzo ważne i niesłychanie ciekawe.

Jeżeli religja mojżeszowa, przy całej swej surowości, przy swych rozpaczliwych nieraz wysiłkach, przy ogromnej liczbie niepospolitych ludzi, jakimi byli prorocy, pracujących nad utrzymaniem wśród synów Izraela spójności religijnej i moralnej, ponosiła tyle porażek i ta spójność, ciągle się rozłaziła, to jakich sposobów użyto, ażeby ją tak znakomicie wzmocnić w djasporze? Odpowiedź na to pytanie możebyśmy znaleźli, gdybyśmy znali ich późniejszą religję, religję „Talmudu".

Niestety, w tej dziedzinie jesteśmy bardzo ciemni. O wiele więcej wiemy o Islamie, o buddyźmie, o religji Brahmy, wreszcie o religjach mnóstwa drobnych, nawet dzikich ludów. Nawet w szkołach trochę o nich uczą, tylko nie uczą nic o religji „Talmudu", którą wyznaje tyle miljonów ludzi, wśród nas mieszkających.

W naszym, chrześcijańskim świecie zdarzali się ludzie, którzy interesowali się tym przedmiotem. Poznali oni poszczególne części tej obfitej literatury, która nosi zbiorową nazwę „Talmudu", i nawet je opublikowali. Były to publikacje wprost sensacyjne. Pomimo to nie zdołały one ani trwale zainteresować szerokiego ogółu, ani zmusić świata naukowego do studjów nad przedmiotem. A przecie świat nasz posiada sporo uczonych hebraistów...

Ta ułamkowa wiedza, którą nam o „Talmudzie" dają wspomniane publikacje, mówi wiele, mówiłaby niezawodnie więcej, gdybyśmy je umieli czytać tak, jak czytają Talmud wtajemniczeni. Wszystko atoli, co wiemy, co nas przy czytaniu tych publikacyj głęboko poruszało, nie wyjaśnia nam jeszcze dzieła, którego Żydzi dokonali na krótko przed i po narodzeniu Chrystusa: wytworzenia tej potężnej spójności, tych węzłów, łączących rozproszone żydostwo w jedną, trwałą, odciętą od reszty ludzkości całość.

Zdaje się, że, chcąc rozwiązać to zagadnienie, trzeba sięgnąć o wiele dalej, niż to czyniliśmy dotychczas.

Żydzi nie należą do świata naszej cywilizacji, grecko-rzymskiej i chrześcijańskiej. Są oni dziećmi świata, który tę cywilizację poprzedził, świata bardzo starego, który zaginął i z którego oni tylko zostali. Tylko lud Izraela zachował swoją tradycję, swoją ciągłość duchowego bytu — reszta została pochłonięta przez cywilizacje późniejsze.

Nasza cywilizacja odziedziczyła niemało po owym starym świecie cywilizowanego Wschodu, ale niesłychanie mocno odcięła się od niego duchowo. Zawdzięczamy to Grekom.

W cywilizacjach starożytnego Wschodu wiedza była traktowana, jako środek do panowania nad ludźmi. Była trzymana w tajemnicy przez zamknięte kasty kapłanów egipskich i chaldejskich, magów perskich. Poszukiwano jej nie w celu wykrycia prawd, rządzących światem, ale, obok potrzeb technicznych, przedewszystkiem w celu panowania przy jej pomocy nietylko nad masami, ale nawet nad panującymi.

Dopiero Grecy zrobili wiedzę własnością publiczną. Sama w sobie stała się ona dla nich celem: byli to pierwsi w dziejach ludzkości, istotni poszukiwacze prawdy. Uczyli się oni dużo od Egiptu, jeździli tam i pozwalali się kapłanom wtajemniczać, ale wróciwszy do swego kraju, dyskutowali po przysionkach świątyń swe wiadomości i swe teorje i pisali o nich dla ogółu. Były i w Grecji dążenia do robienia wiedzy tajemnicą i ujarzmianiem ludzi przy jej pomocy, ale nie one zdecydowały o charakterze cywilizacji greckiej. Od czasów greckich wiedza jest dostępna dla ogółu, jest dyskutowana, krytykowana, staje się nauką, czyli bezinteresownem poszukiwaniem prawdy.

Kapłani i magowie starożytnego Wschodu posiadali zdaje się dużo wiadomości psychologicznych, zdobytych przez tysiąclecia przypadkowem doświadczeniem, empirycznie, wiadomości zwłaszcza z zakresu sugestji i hypnozy, których używali do robienia cudów i do ujarzmiania ludzi, do wszelkich operacyj, wchodzących w zakres magji*). Tę wiedzę niesłychanie sobie cenili, uważali ją za najwyższą. Maspero, w jednym ze swych świetnych szkiców egiptologicznych, powiada, że Egipcjanie w czasach Ptolomeuszów i później za panowania Rzymu zgóry patrzyli na Greków i Rzymian, jako na nie mających pojęcia o magji.

Główną różnicą umysłową między cywilizacjami starożytnego Wschodu a zaczynającą się od Grecji cywilizacją europejską jest, że tamto był świat magji, a to świat nauki.

Nie trzeba zapominać, że nas wychował świat religji i nauki, gdy Żydzi pochodzą ze świata religji i magji. Nie była im ona pewnie obca od czasu pobytu w Egipcie, gruntownie zaś musieli ją wystudjować w Babilonie. Ich Kabałę zrodziła asyryjska księga Zohar. Nie zarzucili tej wiedzy później, o czem świadczą rabini, którzy kształcili w kabalistyce europejskich humanistów XV wieku. Mamy zaś fakty, że respekt dla magji i wiedza w tym kierunku przetrwały wśród nich dotychczas. Czemżeż są, jeżeli nie klasycznymi magami, liczni rabini cudotwórcy? Przecie w żadnej religji dzisiejszego świata cywilizowanego duchowni nie mają obowiązku robienia cudów i nie odznaczają się władzą w tym względzie.

Żyd z jednego miasteczka powiedział do jednego z mych znajomych: „Nasz rabin jest tak potężny, że gdyby chciał, ,toby jutro był koniec świata. Tylko on nie chce."

Tak pewnie mówił o swoich wielkich kapłanach obywatel Egiptu lub Babilonu, czy Pers o swoich magach.

ROMAN DMOWSKI.

— *) Te wiadomości niezawodnie miał na myśli August Moszyński, gdy w swym memorjale o masonerji, złożonym królowi Stanisławowi Augustowi, pisał o „znajomości zjawisk przyrodzonych, które się wydają nadprzyrodzonemi".

W następnym numerze głównym „Kurjera Poznańskiego" ogłosimy jedenasty artykuł Romana Dmowskiego p. t.

„Jeszcze jedno bankructwo"

KARPIŃSKIEGO
Zioła Przeczyszczające
miłe w smaku — pewne w skutkach.
Tg 1215

Dwa obrazy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, 18 maja.

Kilkakrotnie już wskazywaliśmy na to, że obecne posunięcia Niemiec, o ile przeznaczone są dla zagranicy, mają na celu uspokojenie przedewszystkiem nieufności, która ogarnęła cały świat w stosunku do polityki niemieckiej, oraz wyjście z izolacji, w którą się Niemcy wmanewrowały.

Z tego punktu widzenia wczorajsza mowa Hitlera była niewątpliwie bardzo zręczna. Odbiegała ona w formie i sposobie od suchych exposé ministerjalnych, których aż do znudzenia wysłuchuje Europa, i zawierała w tonie kontrast do tego, co się naogół słyszy w Niemczech, a nawet do tego, jak się zachowuje sam hitleryzm.

Nie ustępowała ona jednak na jotę od żądań, dotychczas przez oficjalne Niemcy wysuwanych, a więc od żądania „równouprawnienia" w sprawie zbrojeń i żądania pokojowej rewizji traktatów. Do pewnego stopnia Hitler poszedł nawet dalej, niż poprzednie rządy, grożąc nietylko w danym razie usunięciem się Niemiec od prac konferencji rozbrojeniowej, co już raz naprawdę uczyniono, ale nawet wystąpieniem z Ligi Narodów. Z drugiej strony silniejsze były akcenty pokojowe i bardziej podkreślone uznanie praw istnienia innych narodów, i to szczególnie Polski. Tutaj Hitler odsunął się nawet od programu wyniszczenia narodu polskiego i przyjął jego istnienie jako fakt historyczny, którego nie można zmienić. Poszedł on jeszcze dalej, negatywnie ustosunkowując się do dążeń germanizacyjnych. Reklamując zaś niezniszczalność narodu niemieckiego, powołał się na Polskę jaki historyczny dowód trwałości narodów wogóle.

Te jednak twierdzenia kanclerza Hitlera powinny się właściwie same przez się rozumieć, i jeżeli dzisiaj je się specjalnie podnosi, dowód to tylko, jak inne i niezwykłe były i są tezy, głoszone dotychczas w Niemczech w tych sprawach.

I dlatego nikt, kto zna stosunki niemieckie, kto od lat studjuje niemiecką prasę i literaturę polityczną, kto wreszcie naocznie przekonywał się na każdym kroku o nastrojach i o sposobie myślenia i zachowania się Niemców zwłaszcza w stosunku do Polski, nie może, chociażby nawet uczynił to z przyjemnością, udzielić zbyt pochopnie, bez narażenia się na zarzut naiwności, kredytu zaufania kanclerzowi, zanim pozytywne fakty nie zaczną świadczyć o tem, że zdania, przez niego głoszone, nie są wyłącznie posunięciem taktycznem, spowodowanem zastraszającą izolacją Niemiec na terenie międzynarodowym. Wszystkie bowiem fakty — mamy tu zwłaszcza na myśli stosunek do Polski — zarówno w całej historji Niemiec jak też i dzisiaj, cała ideologja polityczna niemiecka i hitlerowska w szczególności świadczą o innem nastawieniu i innym programie.

Dochodzi do tego fakt, że przecież kanclerz Hitler wcale nie wyrzekł się programu rewizji postanowień terytorjalnych traktatu wersalskiego, przeciwnie akcentował go, wyrzekając się jedynie złamania umowy i proklamując zasadę umowy „lepszej" zamiast dotychczasowej złej. Jak zaś wygląda w jego mniemaniu umowa „lepsza", o tem przezornie nie wspomniał.

W kraju zaś nadal idzie propaganda zupełnie niedwuznaczna. Weźmy przykłady umyślnie tylko z ostatniego czasu. Otóż w „Komoedienhaus" grają obecnie sztukę Kiendla, członka hitlerowskiej „Junge Kampfbühne", pod tytułem „Grenzbauern" („Chłopi graniczni"), w której w jaskrawych barwach odmalowane są „cierpienia" chłopa niemieckiego pod panowaniem polskiem w „korytarzu". Nie zamierzamy streszczać sztuki, z punktu widzenia artystycznego bardzo lichej, ale przytoczymy zakończenie, które wygląda tak: Oddział S. A. maszeruje na scenie ku granicy i ścina polski słup graniczny wśród oklasków publiczności. „Der Angriff" w sprawozdaniu scenę tę i „huczne oklaski" specjalnie podkreślił.

Inny przykład: W jednym z ostatnich numerów „Völkischer Beobachter" znajdujemy wielki anons, zalecający ostatnie oficjalne wydawnictwa hitlerowskie. Zaczyna się on od słów: „Zrabowane terytorja niemieckie, Kłajpeda, Poznań, Górny Śląsk, Niemcy Sudeckie opracowane są w serji „Wielkoniemieckie żądania; serja pism w sprawie narodowych pretensyj narodu niemieckiego".

A dalej. Wczoraj byłem w księgarni i przeglądając książki, natrafiam na broszurę niejakiej Marji Kahle — również wydawnictwo hitlerowskie — pod tytułem „Deutsches Volk in der Fremde". Otwierając na chybił trafił karty, czytam, że naród niemiecki nie wie wcale, iż drugim co do starożytności uniwersytetem w Europie jest założony w roku 1364 uniwersytet niemiecki w Krakowie...

Zdaje się, że cały świat wiedział dotychczas wyłącznie o uniwersytecie polskim, założonym w Krakowie przez Kazimierza Wielkiego w roku 1364, który próbowali zniemczyć Austrjacy w latach 1846—1870. Ten cytat przypomniał mi piękną mapę z „Angriffu", w którym pokazywano między innemi czytelnikom, że przecież również Warszawa należała do Niemiec (w okresie rozbiorów). Na ten temat sięgam do innego dodatku „Angriffu" z dnia 2 kwietnia rb. i znajduję w nim artykuł „Potrzebujemy nowej przestrzeni do życia". Zarówno treść jak i ilustracje niezwykłe. Przedewszystkiem więc mapy, obrazujące przebieg niemieckiej kolonizacji na wschodzie, a przytem reprodukcja słynnego miedziorytu Dürera „Rycerz, śmierć i djabeł", jednak bez podania jego nazwiska i określenia miedziorytu, a zato z tytułem: „Tak jechał niemiecki mąż zakonny na wschód, rycerz, zwyciężający djabła i śmierć". Pomyślałem sobie: biedny Dürer!!!

W samym zaś artykule takie zdania: „Czechy i Polska tworzą dzisiaj pal w mięsie niemieckiem". Łudzą się ci — pisze autor dalej — którzy obecnie myślą, że Niemcy są za słabe, ażeby prowadzić politykę wschodnią. „Adolfa Hitlera idea przestrzeni wschodniej jest wielką podstawową polityczną linją przyszłości."

I niech nam nikt nie mówi, że to są objawy, których nie można zestawiać z mową Hitlera. Byłoby tak, gdyby one były odosobnione. Ale takich objawów moglibyśmy przytaczać nieskończenie wiele, i wagę ich stwarza właśnie ilość i rozpowszechnienie. A pozatem wystarczy zajrzeć do najbardziej programowych książek Hitlera i Rosenberga, do roczników „National-Sozialistische Monatshefte" itd.

Byłoby więc — powtarzamy to — rzeczą naiwną, gdybyśmy w Polsce nagle o tem zapomnieli, jak wogóle o całej historji stosunków polsko-niemieckich. W polityce rozróżnić należy dwie rzeczy: zasadnicze dążenie i posunięcia taktyczne, dyktowane potrzebą chwili. Decyduje dążenie zasadnicze jako dążenie trwałe. Jest sprawą inną, czy Niemcy wogóle dzięki przemianie dziejowych warunków nie będą zmuszone wyrzec się swojej polityki wschodniej. Uważać jednak mowę Hitlera jako jeden z pierwszych zwiastunów tego procesu byłoby jeszcze rzeczą przedwczesną.

JERZY DROBNIK.

Echa mordu w Brzozowie

Po skrytobójczem zamordowaniu działacza narodowego, śp. Chudzika w Brzozowie w woj. lwowskiem, prasa „sanacyjna' doniosła — powołując się na władze, prowadzące śledztwo —, jakoby podłożem mordu były „porachunki osobiste", gdyż śp. Chudzik i major Owoc „prowadził jakoby dość rozległe interesy pieniężne i prywatne biuro porad prawnych i na tem tle mieli zatargi z niezadowolonymi klijentami".

Okazało się, że te doniesienia prasy „sanacyjnej" nie są oparte na żadnych podstawach. Mianowicie bezpośrednio po pogrzebie ś. p. Chudzika poseł Rymar z Klubu Narodowego udał się w towarzystwie rejenta Gwoździa do prowadzącego śledztwo nadkomisarza policji dr. Petry'ego i prosił go o informacje co do tych twierdzeń. P. nadkomisarz Petry oświadczył kategorycznie, iż nikt do niego po te informacje się nie zwracał, on ich nikomu nie udzielał i do twierdzeń, zawartych w tych doniesieniach, nie ma żadnych podstaw.

Śledztwo narazie otoczone jest ścisłą tajemnicą.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Stronnictwo Narodowe

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne z bardzo aktualnym referatem p. pos. T. Witkowskiego odbędzie się w sobotę, 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Grzesiaka przy ul. Wspólnej.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

Związek Młodych Narodowców w Poznaniu

Kurs kandydacki **dla nowych członków** Z. M. N. na terenie m. Poznania rozpoczyna się

we wtorek, dnia 23 maja o godzinie 8-ej wieczorem

w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65.

Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat w godzinach od 12 do 13,30 i 20 do 21 codziennie. Sekretarjat: św. Marcin 65, podwórze prawo I. piętro.

Plan elektryfikacji Wielkopolski i Pomorza

Projekty komitetu studjów robót publicznych przy Lidze Narodów są uzależnione od wyniku narad w Londynie

Warszawa, 19. 5. (Tel. wł.) W Genewie 7 czerwca zbiera się komitet studjów robót publicznych przy Lidze Narodów. W komitecie zasiada również polski członek komitetu inż. Alfred Konopka.

Omawiane będą projekty elektryfikacji czterech okręgów a mianowicie tarnowskiego, krakowskiego, poznańskiego i pomorskiego. Programy opracowane są w ministerjum przemysłu i handlu, odpowiadają mniejwięcej programom, jakie były opracowane podczas rokowań z koncernem Harrimana.

Ogólny kosztorys elektryfikacji tych okręgów wynosi 138 miljonów złotych. W razie podjęcia tych prac znajdzie zatrudnienie około 20 tys. robotników.

Piękny ten plan posiada jeden szkopuł: będzie przedłożony komitetowi i ma szanse urzeczywistnienia tylko w tym wypadku, jeżeli światowa konferencja gospodarcza w Londynie zakończy się pomyślnemi wynikami, które zezwolą na uruchomienie Lidze Narodów specjalnych kredytów na roboty publiczne w rozmaitych krajach.

Zebranie Małej Ententy w Pradze

Praga, 19. 5. (PAT). Według doniesień prasy konferencja M. Ententy rozpocznie się 30 maja, przyczem główna część spraw poświęcona będzie zagadnieniom gospodarczym, w szczególności zorganizowaniu rady gospodarczej M. Ententy i uchwaleniu programu współpracy gospodarczej. Konferencja potrwa 3 dni.

W przeddzień odbędzie się doroczne zebranie M. Ententy prasowej. Zakończy je posiedzenie, na którem wicemin. Krofta wygłosi przemówienie o konstruktywnej roli M. Ententy nad Dunajem. Posiedzenie to będzie miało charakter anty-rewizjonistyczny i transmitowane będzie przez radjo do wszystkich 3 państw, wchodzących w skład M. Ententy.

List Hitlera do kard. Bertrama

Berlin, 19. 5. (PAT). „Germania" donosi, że arcyb. we Wrocławiu, kard. Bertram otrzymał od kanclerza Hitlera list, z oświadczeniem, że rząd Rzeszy nie zamierza stosować represyj przeciw stowarzyszeniom katolickim, jeśli nie będą występować wrogo względem obecnego systemu.

„Rząd — zapewnia Hitler — nietylko nie życzy sobie konfliktu z obu kościołami chrześcijańskimi w Niemczech, lecz przeciwnie chciałby z nimi współpracować w obopólnym interesie. Rząd Rzeszy przywiązuje dużą wagę do tego, aby Kościół katolicki rozwijał wśród społeczeństwa swój wpływ w walce przeciw marksizmowi, bolszewizmowi i bezbożnictwu".

Przed światową konferencją ekonomiczną

DYSKUSJA W PARLAMENCIE FRANCUSKIM

Paryż, 19. 5. (PAT). Zgodnie z życzeniem rządu izba deputowanych postanowiła przystąpić do dyskusji nad interpelacjami w sprawie polityki ogólnej i zagranicznej dziś popołudniu.

Na porządku dziennym znajdzie się również sprawa międzynarodowej konferencji gospodarczej w Londynie.

DELEGACJA ANGIELSKA

Londyn, 19. 5. (PAT). Delegacja angielska na światową konferencję gospodarczą będzie składała się z następujących osób: MacDonalda, Nevill Chamberlaina, lorda Hailshama, sir Johna Simona, Thomasa, Cunliffe Listera, Runcimana i Elliota.

Wobec tego, iż MacDonald, jako przewodniczący konferencji nie będzie mógł regularnie brać udziału, w posiedzeniach delegacji angielskiej, stanowisko jej kierownika obejmie Neville Chamberlain.

Druga międzynarodówka przeciw socjalistom niemieckim

Paryż, 19. 5. (PAT.) Pod przewodnictwem Vanderveldego odbyło się wczoraj wieczorem posiedzenie prezydjum drugiej międzynarodówki socjalistycznej, poświęcone sprawom zbrojeń niemieckich i stosunku do ruchu hitlerowskiego.

Przyjęto uchwałę, wypowiadającą się przeciwko dopuszczeniu do ponownego zbrojenia się Rzeszy i potępiającą kategorycznie grupę soc.-dem., która głosowała w Reichstagu bez zastrzeżeń za wnioskiem przyjęcia do wiadomości deklaracji Hitlera. Głosowanie to prezydjum ocenia, jako przeciwne postanowieniom międzynarodówki.

Nie wdając się w moralną ocenę postępowania posłów socj.-dem. w Reichstagu uchwała stwierdza, że stanowisko ich jeszcze jaskrawiej uwypukla istotę obecnego systemu i teroru politycznego w Rzeszy.

Podkreślić należy, że w obradach prezydjum nie wziął udziału ani jeden z przedstawicieli socjalistów niemieckich.

O wywóz do Sowietów

Warszawa, 19. 5. (Tel. wł.) Do Moskwy wyjechali już prezes Sowpoltorgu Firsow i członek kolegjum kom. handlu zagranicznego, Tamaryn.

W rozmowach okazały się możliwości eksportu polskiego do Sowietów wyrobów hutniczych, maszyn, obrabiarek do metalu, drzewa, produktów rolnych i hodowlanych. Toczą się rokowania o dostawę 60 tys. tonn żelaza z huty Bismarcka i huty Pokoju. (w)

Charakterystyczne rozporządzenia

Lipsk, 19. 5. (PAT.) W związku z ułatwieniami podatkowemi, wprowadzonemi ostatnio w Niemczech przy zakupie nowych samochodów, konstrukcji niemieckiej, wszyscy właściciele samochodów i automobili ciężarowych, oraz motocykli poddani zostali specjalnej rejestracji.

Każdy z właścicieli wzamian za zwolnienie od podatku obowiązany jest utrzymywać samochód w stanie ciągłej gotowości. Podobne rozporządzenie, mające cechy mobilizacji wojennej wydano również w stosunku do hodowców gołębi.

Nowy rząd estoński

Tallin, 19. 5. (PAT.) Nowy gabinet ukonstytuował się pod przewodnictwem dotychczasowego przewodniczącego parlamentu Toenissona, który objął stanowisko premjera w nowym rządzie. Min. spr. zagr. objął Pipp, tekę gospodarstwa narodowego Kurvits, spr. wewnętrzne i sprawiedliwość Rooberg, obronę narodową Keren, komunikację Koester.

Przepowiednia pogody na sobotę: Pogodnie lub dość pogodnie, dalsze ocieplenie.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 19. 5. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych nie doszło do notowania z powodu braku materjału w poszczególnych papierach, mianowicie w 5% pożyczce konwers. którą poszukiwano po 43.— oraz w 3% pożyczce bud. po 38.—, natomiast notowano 4% poż inwest. po 101—100 w płaceniu.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. wzmocniły się nieco w kursie 4½% listy dol stare, notując 30½ w płaceniu, zaś 4½% listy dol. amort. handlowano po dłuższej przerwie — po 35—36 w płaceniu; pozatem poszukiwano 4% listy zast. konwert po 34.50. W końcu handlowano 4½% listy żytnie po 5.50—5.40 w tranzakcjach.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 71.50.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

4½% listy dol. P. Z. K. 30½% P.
4½% listy dolar. w złocie amort. P. Z. K. 35.—36% P.
4% listy zastaw. konw. ostempl P. Z. K. 34½% P.

(Kurs w złotych)

4½% listy żytnie konwert. Poz. Ziem. Kred. 5.50—5.40 +
4% premj. poż. inwestycyjna 101.—100.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 71.50 P.
Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 19. 5. 1933 r.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Spędzono: wołów 2, buhajów 4, krów 25, świń 232, prosiąt 296, cieląt 241, owiec 52, razem 852 zwierząt.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 19. 5. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l. 2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 2295 tonn par. Poznań	18,00

Ceny orjentacyjne

Żyto	17,75— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	34,50— 35,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 681—691 g/l.	14.25— 15,00
Jęczmień 643—662 g/l.	13,75— 14,25
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,75— 12,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	26,00— 27,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	53,75— 55,75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	9,75— 10,50
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,25— 11.25
Gorczyca	48,00— 54,00
Wyka latowa	11,50— 12,50
Peluszka	11,00— 12,00
Groch Victoria	24,00— 26,00
Łubin niebieski	6,00— 7,00
Łubin żółty	8,00— 9,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 30 tonn, pszenicy 30 tonn.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.73 zł, w Gdańsku 7.80 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 207.00 zł, gotówką 198.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.96 do 174.22 zł, gotówką 173.62 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 19. 5. 1933 r.

Dewizy:

	trans	sprzed	kup.
Belgja	124.30	124,61	123,99
Bdańsk	174,45	174,80	173,94
Holandja	358,90	359,80	358,00
Londyn	30,25	30,40	30.10
N Jork czek	7,74	7,78	7,70
N Jork kabel	7,76	7,80	7,72
Paryż	35,11	35,20	35,02
Praga	26,56	26,62	26.50
Szwajcarja	172,40	172,83	171,97
Berlin	209,75		

Tendencja przeważnie mocniejsza

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	38,50
4% poż. inwest.	102,00
4% poż. inwest ser.	107,25—107,50
5% poż. konwers.	43,25— 43,50
6% poż. dolarowa	48,50
4% poż. premj dolarowa	50,00
7% poż. stabiliz.	49 50— 50,00
10% poż. kolejowa	105 00

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	72,00— 73,25
Lilpop	10,75

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 19. 5. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg

Pszenica marchijska	198,00—200,00
Tendencja spokojna.	
Żyto march.	154,00—156,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	168,00—176,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	136,00—140,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	23,50— 27,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	21,15— 23,15
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	8,80— 9,00
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	9,00— 9,20
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	21,00— 26,00
Groch drobny jadalny	19,00— 21,00
Groch pastewny	13,00— 15,00
Peluszka	12,25— 14,00
Bób	12,00— 14,00
Wyka	12,00— 14,00
Łubin niebieski	9,30— 10,00
Łubin żółty	11,90— 12,75
Seradela nowa	16,50— 18,00
Kuchy lniane	10,80
Kuchy z orzecha ziemnego	10,80
Kuchy mielone (mączka)	11,30
Wytłoki suche	8,60
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10.10
Płatki ziemniaczane	13,10— 13,20

Ogólna tendencja spokojna.

Zachwycająca uroda... jej tajemnica?

Czegóżby kobieta za to nie dała, by zachować na zawsze czar młodzieńczej cery.

A to takie łatwe i wcale nie kosztowne. Należy tylko używać codziennie stale mydła Palmolive, wyrabianego ze słynnych olejów owoców oliwnych, palm i orzechów kokosowych. Obfita, łagodna piana Palmolive uwalnia pory skóry od wszelkich nieczystości i daje twarzy ów uroczy wdzięk — symbol młodości.

1 kawałek Gr. 90

Niech Pani używa mydła Palmolive nietylko do twarzy, lecz również do pielęgnowania całego ciała, a cera Pani zachowa aksamitną gładkość i elastyczną jędrność, stając się przedmiotem powszechnej zazdrości.

Wyrób krajowy.

mg 9 787

Kontrofensywa „pierwszej brygady gospodarczej"

W Warszawie toczy się od wczoraj t. z. „Kongres gospodarczy", zwołany przez B. B. Według zamieszczonego w prasie „sanacyjnej" programu, Kongres ten ma spełnić potrójne zadanie: 1) zobrazować całokształt dotychczasowej działalności gospodarczej rządu, 2) nakreślić wytyczne dla dalszych prac w oparciu o wydane ostatnio ustawy i zarządzenia — i 3) pobudzić inicjatywę gospodarczą i społeczną „w terenie". Podany w pierwszym komunikacie „Iskry" czwarty cel Kongresu, którym miało być przygotowanie materjału dla światowej konferencji gospodarczej (!), został wycofany: widocznie sami aranżerowie Kongresu zorjentowali się w niepoważnym charakterze tak zakreślonego zadania Kongresu.

To są cele oficjalne. Podkreślając tę oficjalność, nie chcemy twierdzić, jakoby wyżej wymienione żądania miały być tylko zamaskowaniem innych zamierzeń.

Rozumiemy także, że kierownictwo B. B. chciałoby wciągnąć „teren" do współpracy i — co ważniejsza — do współodpowiedzialności. Ale poza tem wszystkiem kryją się także motywy wewnętrzno-politycznej natury.

Przedłużający się w nieskończoność kryzys i ujemne wyniki dotychczasowej z nim walki wytworzyły poważne fermenty w łonie obozu rządowego. Nietylko rewolucyjna grupa „Przełomu", ale także „sanacyjni" przedstawiciele drobnego rolnictwa, rzemiosła, kupiectwa, pracowników fizycznych i umysłowych nie byli zadowoleni z polityki gospodarczej rządu p. Prystora, pozbawionej doraźnych efektów i — zdaniem ich — zbyt ostrożnej. Tęsknota do jakiegoś bardziej emocjonalnego programu, który mógłby porwać społeczeństwo, obudzić w niem zaufanie do rządu i jego obozu, opanowała większość klubu p. Sławka i prowincjonalnych działaczy B. B., którzy poprostu nie mieli z czem iść w „teren". Narzekanie na zbytnią uległość rządu wobec „Lewjatana" i wielkiej własności ziemskiej rosną w obozie rządowym, budząc troskę jego kierowników.

Te opozycyjne nastroje ma ułagodzić Kongres. Z ogłoszonych nazwisk referentów widać, że przedstawiciele wielkiego przemysłu zostali w programie zupełnie pominięci, a ziemianom dostały się pośledniejsze referaty. Na czoło wysunęli się pp.: Lechnicki, Starzyński, Miedziński i Matuszewski, oni też nadadzą treść i kierunek zarówno obradom, jako i uchwałom. Kierownictwo Kongresu gospodarczego objęły nie prorządowe sfery gospodarcze, ale mężowie polityczni obozu „sanacyjnego", występujący w sprawach gospodarczych jako „pierwsza brygada gospodarcza".

Przypominamy, że jeszcze w r. 1928 ks. Janusz Radziwiłł, jako łącznik między „Lewjatanem" i Związkiem Ziemian, wysunął hasło „frontu gospodarczego", skupiającego organizacyjnie całe życie gospodarcze pod przewodnictwem obu wymienionych grup. Koncepcja ta była oparta na podziale pracy i wpływów, polegającym na tem, że piłsudczycy mieli obsadzić front polityczny, a „czwarta brygada" ks. Radziwiłła — front gospodarczy.

Piłsudczycy nie zgodzili się na to. Na zebraniu u ks. Radziwiłła wystąpił p. Starzyński i bez ogródek oświadczył, że „pierwsza brygada" nie rezygnuje wcale z frontu gospodarczego i chce także nad nim objąć komendę. Sfery gospodarcze zostały wezwane tylko do współpracy, czyli w praktyce mniej czy więcej do posłuszeństwa.

Rozmach gospodarczy „pierwszej brygady" objawił się w latach dobrej konjunktury i nadwyżek budżetowych niesłychanym rozkwitem etatyzmu, który grubo nas kosztował. Gdy zabrakło — mówiąc po warszawsku — „forsy", ideologja gospodarcza „pierwszej brygady" przybrała bezpośrednio mniej kosztowną, ale w skutkach często gorszą postać „interwencjonizmu i „planowej gospodarki", przyczem — co trzeba przyznać — między leaderami zachodziły czasami dość znaczne różnice ilościowe.

Od roku kierownikiem polityki gospodarczej rządu jest p. Lechnicki, podsekretarz stanu w prezydjum Rady Ministrów. Poprzedni plan gospodarczy rządu, z którego wyłoniły się uchwalone przez Sejm ustawy, był jego dziełem. Należy jednak podkreślić, że p. Prystor, przedstawiciel zresztą sfer politycznych, a nie gospodarczych, nie ulegał bezkrytycznie p. Lechnickiemu, lecz jako zwolennik ostrożnego działania, powstrzymywał zbyt daleko posunięte zapędy w kierunku zerwania z polityką deflacyjną. Gdy p. Prystora niema, trzeba się liczyć z większym rozmachem Kongresu, który będzie niewątpliwie tubą zamierzeń p. Lechnickiego, jako że wszystkie referaty i uchwały Kongresu są poddawane troskliwej cenzurze biura Komitetu ekonomicznego Rady Ministrów.

„Lewjatan", odsunięty od wpływu na Kongres, wykonał pewnego rodzaju akcję dywersyjną i ogłosił w formie uchwał rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, które podaliśmy wczoraj w „Dziale Gospodarczym" swój pogląd na położenie gospodarcze, dosyć pesymistyczny i podkreślający bardzo mocno sprawę zaufania. Wyraz ten — jak wiadomo — należy dzisiaj do słownika opozycji.

Jak widzimy, „pierwsza brygada gospodarcza" zgodnie ze swoją dotychczasową taktyką, usiłuje przez kontrofensywę przełamać rosnący na siłach front zniechęcenia w obozie „sanacyjnym". Czy się to uda, to inna sprawa. Zdaje się jednak, że w każdym razie koszty tej kontrofensywy pokryją sfery gospodarcze.

M. K.

ODCISKI usuwa Cornoplast! Żądać w aptekach i składach aptecznych
Pg 97 15-13,90

Przebieg zjazdu gospodarczego B. B.

W ub. czwartek otwarty został w Warszawie zwołany przez B. B. zjazd działaczy gospodarczych i społecznych przy udziale kilkuset osób. Na zjazd przybyli również p. prezydent Rzplitej, członkowie rządu i inni wysocy dygnitarze państwowi.

Zjazd zagaił p. Sławek przemówieniem, w którem nawoływał do przełamania nastroju narzekania i „załamywania rąk" w związku z kryzysem. Społeczeństwu polskiemu zarzucał, iż pod wpływem „szkoły myślenia, zaszczepionej przez poprzednie metody polityczne", zanadto ogląda się na rząd, a za mało wkłada własnego wysiłku w przełamywanie obecnych trudności. Zarzut ten dziwnie brzmiał w ustach kierownika obozu politycznego, który w całej swej działalności odsuwał społeczeństwo od wpływu na najważniejsze dziedziny życia państwowego.

Następnie zabrał głos premjer Jędrzejewicz, który oświadczył, iż rząd przywiązuje duże znaczenie do wyniku obrad zjazdu, oczekując, iż przyczyni on się do pokonania wielu trudności bieżących.

Pierwszy referat — o wytycznych prac gospodarczych rządu — wygłosił p. wicemin. Lechnicki. Mówca wskazał na szereg możliwości wzmożenia tętna życia gospodarczego w Polsce pod warunkiem przeprowadzenia trzeźwej kalkulacji. Jeśli chodzi o ożywienie pracy przemysłu, konieczne jest zlikwidowanie istniejących jeszcze przerostów i wybujałości. Sądzić należy, że mówca miał tu na myśli stosunki w różnych kartelach. Poprawa przyjść może bardzo tylko powoli. Dla doraźnych efektów ożywienia gospodarczego nie wolno stosować środków przejściowych i sztucznych, bo ożywienie to musi być wynikiem wewnętrznych naszych możliwości. — Wreszcie mówca podkreślił konieczność stosowania środków prostych i realnych, trzymających się ram ścisłych możliwości i zerwania z marnotrawstwem i nadmiernemi kosztami zarówno w dziedzinie kredytowej, jak i administracji przedsiębiorstw.

O „gospodarstwie Polski na tle sytuacji światowej" mówił zkolei b. minister I. Matuszewski, który wysunął szereg tez, jak tę, iż produkcja u nas oparta jest na błędnej kalkulacji z okresu inflacyjnego, iż przerzucenie ciężaru kryzysu na rolnictwo jest błędne, iż program zniżki cen przemysłowych jest niewystarczający, bo trzeba jeszcze obniżyć koszt kredytu, wreszcie, iż problem długów międzynarodowych winien być czemprędzej rozwiązany. Z dalszych wywodów wynikało, iż Polska nie ma warunków dla kompletnej samowystarczalności. Bardzo silnie mówca podkreślił konieczność obniżenia kosztów produkcji w Polsce, przyczem podniósł, iż koszty świadczeń publicznych są u nas za wysokie.

Ostatni referat n. t. zagadnień finansowo-gospodarczych wygłosił pan Stefan Starzyński. Zwrócił on uwagę na zwichnięcie równowagi budżetowej w różnych samorządach i wzywał do walki z marnotrawstwem w gospodarce komunalnej. Wytykał rolnictwu nadmierne zadłużenie a przemysłowi przerost kosztów administracyjnych. Stwierdził dalej, iż akcja oddłużenia rolnictwa jest już zakończona. Wreszcie omówił potrzebę ochrony waluty w drodze regulowania naszego bilansu płatniczego i poświęcił obszerniejsze uwagi zagadnieniu kapitalizacji i tezauryzacji.

Po zakończeniu referatów utworzono szereg komisyj. Drugie plenarne zebranie zjazdu odbędzie się w sobotę.

LISTY Z BYDGOSZCZY

Bałtyk nad Brdą

Z tą nadbrdziańską „Wenecją" dzieją się dziwne rzeczy. Być może, że w pogodne, słoneczne południa jest ona sobie Wenecją, ale wieczorem, chłodnym i chmurnym wieczorem zmienia się stanowczo w Amsterdam, a już conajmniej w Gdańsk.

Wystarczy zejść z gdańskiego mostu i przejść się kamiennem wybrzeżem wzdłuż Brdy, aby się o tem przekonać. Mrok to wielki czarodziej. Oddali od siebie obydwa brzegi Brdy i przeobrazi ją w Motławę. Bardzo mu tę sztukę ułatwią stojące na przeciwległym brzegu przytulone do siebie śliczne śpichlerze, holenderską skrojone modą. Dopomogą także berlinki, choć takie ciężkie i niezdarne. Wystarczy trochę półmroku, a już u stóp śpichlerzy kołyszą się dostojnie szerokie i rozłożyste sylwety morskich handlowców. A małe rzeczne parowce, w świetle dziennem takie niezgrabne i pretensjonalne, wieczorem urastają do rozmiarów statków dalekiej żeglugi. Wydaje się, iż dosyć wejść na pokład takiego stateczku, aby niebawem znaleźć się w miejscu, gdzie brzegi rzeki oddalą się od siebie na całą szerokość morza... Niestety, nie wystarczy.

Prawidłowe trawienie i zdrową krew osiąga się przez codzienne używanie po pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.** Zalecana przez lekarzy.
Tg 1218

Droga jest znacznie dalsza. Trzeba najpierw dobić do Brdyujścia, potem przesiąść się na któryś z Warszawy płynący okręcik polskiej żeglugi rzecznej, aby — wreszcie, po kilkunastu godzinach podróży, dotrzeć do Bałtyku.

Nie mamy dziś czasu na tę, prześliczną zresztą, wyprawę. Odbędziemy ją później — — w lecie. Dziś musimy zadowolić się temi Bałtykami, które mamy na miejscu, w Bydgoszczy.

Jest w czem wybierać. Jeden Bałtyk wprawdzie niedawno temu zlikwidowano. Znajdował się przy Placu Wolności. Ponoć miewał za mało bałwanów. Przemalowano mu więc front z błękitnego „Bałtyku" na czerwony „Bar Americana". Zostały inne. Drugi np. znajduje się przy ulicy Gdańskiej. Ten będzie pewnie istniał długo. Bałwani się w nim aż miło. Bez końca napływa szeroka fala, albowiem „Bałtyk" wyświetla same super-szlagiery. Ponoć bardzo mało w tym Bałtyku soli. Tej attyckiej oczywiście. Ale ostatecznie nasz prawdziwy Bałtyk także jest trochę niedosolony. Ale mniejsza o to. Słony czy niesłony, jest nam przecież bardzo drogi, bo jest nasz i bo jest piękny. Nawet sami o tem nie wiemy, jak bardzo jest piękny. Warto się przekonać przy bliskich już wakacjach. Ale mamy jeszcze w Bydgoszczy całą gromadę innych Bałtyków. Daleko ładniejszych. Wiszą sobie w Muzeum Miejskiem na wystawie morskiego pejzażu. Nie wszystkie nas zachwycą. Niektóre budzą myśl, że określenie „obrazy morskie" jest liczbą mnogą od słów „obraza morska". Ale są i takie, które naprawdę warto obejrzeć. Tych trzeba kierownictwu Muzeum naszego szczerze pogratulować, a i sam pomysł zorganizowania pokazu Marynistyki Polskiej w Bydgoszczy także wart uznania. Impreza to wcale niełatwa no i ryzykowna. Marynistyka nasza bardzo jest jeszcze młodziutka i często dostaje w skórę. Ostatnio w Warszawie, z okazji wystawy w Zachęcie, wylano na nasze Bałtyki cały ocean atramentu.

Na wystawie bydgoskiej jest także sporo takich mórz, których autorzy jechali nad morze w nadziei, że może morze im pomoże — a nie pomogło. — Bałtyk wygląda u nich jak woda na talerzu, jak szczyty Alp alzo jak tort na imieniny. Nasze morze jest oporne. Model z niego okropny, kaprysi, kręci się i bardzo źle pozuje. Znalazło się jednak kilku ludzi energicznych, którym się Bałtyk poddał wśród nich jedna pani z Warszawy: Michalina Krzyżanowska. Z wyżyn Jastrzębiej Góry taki szeroki, soczysty a przekonywujący machnęła sobie pejzaż, że wygląda zupełnie, jakby w nim naprawdę Bałtyk się osobiście przeglądał. Wśród innych majstrów jest jeden stary, a reszta same młodziki, takie dopiero świeżo upieczone majsterki. Ten starszy nazywa się Mokwa i przysłał na wystawę gromadkę bardzo groźnie i zacnie wyglądających wilków morskich z Jastarni. Młodziki zaś, — co tu dużo gadać — przysłały kilka tęgich płócien. Zwłaszcza Sawulak i Gąsiorowski. Mają chłopaki temperament i dlatego to pewnie tak im się Bałtyk łaskawie uśmiechnął. Oddali mu za to pięknem za nadobne i pokazali, że z młodą Marynistyką polską trzeba się będzie niebawem poważnie liczyć. No i trzeba się będzie od tych młodych artystów uczyć właściwego patrzenia na nasze morze. Udowonią nam oni naocznie, że to, cośmy sami z wybrzeży Gdyni czy Helu zobaczyli, to jest conajwyżej kiepsko kolorkowana widokówka, albo licha fotografja. Tak, tak, nie wystarczy patrzeć i kąpać się. Trzeba umieć zobaczyć, a zobaczywszy, zachwycić się.

Po to właśnie z dalekiej akademji, ze swoich głodnych i chłodnych poddaszy pielgrzymowała nad Bałtyk trochę na gapę i trochę w pożyczonych butach awangarda naszej marynistyki. Bóg raczy wiedzieć z czego i za co malowała? Żyła pewnie z dobroci i flonder zacnych Kaszubów, a malowała najtańszą, na kredyt kupioną farbą na wypaczonych dyktach. A teraz idźcie do muzeum i zobaczcie sami, co z tego biedowania, zapału i uczciwego malowania wyniknęło.

Za kilka tygodni wyjedziecie pewnie nad morze. Macie jeszcze czas, więc zanim wyjedziecie, idźcie do Muzeum Miejskiego, aby się nauczyć, jak nie należy, i jak trzeba na Bałtyk patrzeć.

MAT.

CIECHOCINEK — CIEPLICA
Najtańszy i najprzyjemniejszy wypoczynek
Sezon od 1 maja
Tg 1216

Śp. Jan Cynka

Z niespodziewanym, a przedwczesnym zgonem śp. Jana Cynki — o którym donieśliśmy w dzisiejszem wydaniu porannem — ubywa Poznaniowi postać wybitna, zasłużona i otoczona powszechnym szacunkiem. Śp. Jan Cynka liczył lat 66. Widząc Go jeszcze przed kilku dniami pełnym życia, ruchliwym, czynnym, niktby nie przypuszczał, że katastrofa jest tak bliską. Do ostatniego dnia przed zachorzeniem nie wychodził z kręgu swych prac i zainteresowań, które obejmowały szeroki zakres nietylko zawodowy, ale kulturalno-społeczny, jak to trzeba będzie osobno zaznaczyć.

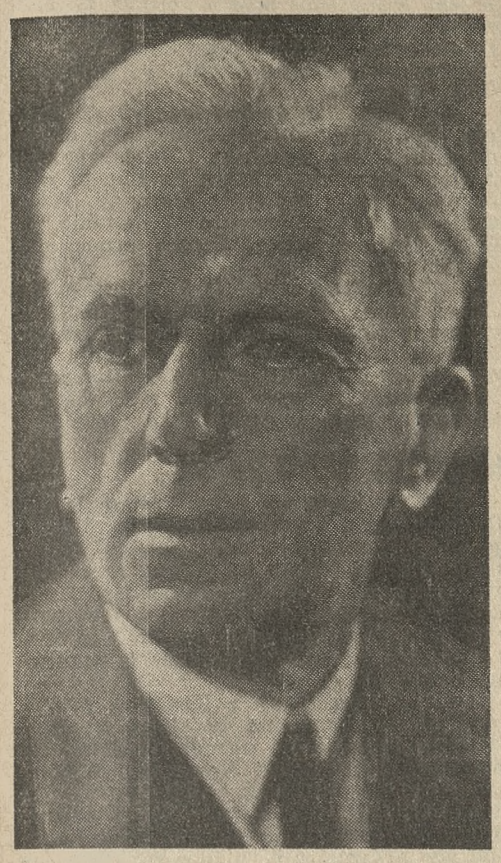

Pochodząc z dawno osiadłej w Poznaniu rodziny mieszczańskiej, obrał śp. Jan Cynka zawód handlowy. Już na długo przed wojną stworzył sobie własnym trudem, zabiegliwością i lojalnością kupiecką wybitną placówkę i stanął w rzędzie wybitnych przedstawicieli polskiego stanu średniego w naszem mieście. Prawość charakteru, wrażliwość na ludzką niedolę, uczynność i szlachetny stosunek do otoczenia jednały Mu serca i w połączeniu z ujmującą prostotą wykwintnego obcowania zapewniały Mu sympatje wszystkich, z którymi się stykał. Gdy tylko zarząd miasta Poznania przeszedł w ręce polskie po przewrocie wojennym, pierwsza polska rada miasta wybrała śp. Jana Cynkę członkiem magistratu. Na stanowisku tem rozwinął szeroką działalność, służąc rodzinnemu miastu niestrudzoną, a bezinteresowną pracą oraz dojrzałą, pełną doświadczenia radą w różnych dziedzinach gospodarki miejskiej. Gdy zaś przed kilku laty powstała poznańska Resursa Kupiecka, został powołany na jej prezesa i godność tę do zgonu sprawował.

Śp. Jan Cynka osierocił wdowę: Zofję z Hedingerów, oraz troje dzieci: Halinę zam. Szyfterową, Janusza (agronoma) i Bogdana (kupca). W powszechnym żalu, jaki towarzyszy przedwczesnej śmierci zacnego i tak zasłużonego człowieka, odzywa się też głęboko współczucie dla rodziny Hedingerów, która ostatniemi laty tyle strat poniosła, w tragicznych nieraz okolicznościach. Już w czasie walk o oswobodzenie Wielkopolski poniósł zgon w katastrofie samochodowej śp. Mieczysław Hedinger, pełniąc żołnierski obowiązek. Przed paru laty pożegnali życie niedługo po sobie śp. Zbigniew i Władysław Hedingerowie, ostatnio zaś zmarł w pełni sił i działalności obywatelskiej śp. Witold Hedinger, tyle zasłużony prezes Rady miasta Poznania. Wszystkie te zgony spadały boleśnie i na śp. Jana Cynkę, jako na szwagra śp. Hedingerów i kto wie, czy nie one przyczyniły się do podkopania Jego zdrowia swym ciężkim moralnym naciskiem. Tem szczerszy żal powszechny i współczucie towarzyszy dzisiaj Rodzinie śp. Jana Cynki. Niech Mu lekką będzie ziemia tego miasta rodzinnego, które głęboko ukochał i któremu zacnie służył.

Działalność obywatelska śp. Jana Cynki zaszła szerokim kręgiem na polu kultury narodowej.

Jednem z przeznaczeń stanu średniego jest wytwarzanie patrycjatu, tj. warstwy, która po pracy zawodowej szuka wytchnienia w sztuce i w nauce, w sferze kultury dobrze się czuje i materjalnie ją popiera, znajdując w niej zaspokojenie swych najszlachetniejszych potrzeb. Takim prekursorem patrycjatu poznańskiego był z wszystkich swoich upodobań śp. Jan Cynka. Nieczęsto napotyka się ludzi, którzyby tak potrzebowali życia sztuką i którzyby byli gotowi poświęcić kulturze tyle bezinteresownego a wielkiego wysiłku. Od młodych lat pociągała sztuka śp. Jana Cynkę i stała się Jego codzienną potrzebą. Zamiłowany w obrazach, w artystycznem meblarstwie i wogóle w pięknie, rychło znalazł szerokie pole działania w sferze teatru i muzyki, na którem zapisał się dziesiątkami lat pracy wytrwałej i bogatej w rezultaty.

Mamy na myśli udział śp. Jana Cynki w życiu muzycznem i teatralnem naszego miasta. Rozpoczęła się ta działalność zrazu przy Teatrze Polskim, tej ostoi życia kulturalnego w Poznaniu przedwojennym. Od wielu lat należał Jan Cynka jako członek rady nadzorczej do najściślejszego grona tych obywateli, którzy skupiają się dokoła Teatru Polskiego i losami jego kierują. Dawno też zdobył w tych pracach bogate doświadczenie, wsparte o znajomość świata teatralnego, jego wewnętrznej mechaniki oraz psychologji. To też gdy w r. 1919 gmina m. Poznania przejęła odniemczony Teatr Wielki i postanowiła we własnym zarządzie go prowadzić, powołano śp. Jana Cynkę na decernenta teatralnego magistratu, aby jego talent i wiedzę na tem polu spożytkować.

Wybór okazał się znakomity. Gospodarka teatralna gminy m. Poznania przeszła szczęśliwie przez pierwsze trudności organizacyjne i przez nieunikniony w takich razach niepokój, a wkrótce gmina przejęła także Teatr Polski. Gdy w ten sposób pole działania śp. Jana Cynki rozszerzyło się na dwie sceny, zaczął się u nas coraz piękniejszy rozkwit sztuki teatralnej, który dzisiaj, pod naciskiem złych warunków ekonomicznych, należy niestety do przeszłości, lecz zapewnia naszemu miastu niemałą kartę w teatralno-muzycznym rozdziale kultury narodowej na Ziemiach Zachodnich.

Była to praca równie cicha, jak materjalnie bezinteresowna, na zewnątrz mało widoczna, lecz kto stykał się z nią bezpośrednio, wie, ile w tem zużywał śp. Jana Cynka umiejętności, znawstwa przedmiotu i znawstwa ludzi, ile wkładał ukochania, zapału, a nie w ostatnim rzędzie — czasu. Jako radca miejski i decernent teatralny nietylko układał budżet scen miejskich i czuwał nad jego wykonaniem, nietylko zarządzał gmachem i ogromnemi zapasami Teatru Wielkiego — co samo już wymagało niemałej energji, doświadczenia i czujności — nietylko uczestniczył w posiedzeniach magistratu i rady miasta, aby reprezentować powierzony sobie zakres gospodarki miejskiej, ale miał na oku całą gospodarkę artystyczną i brał w niej czynny udział wspartą na doświadczeniu i znawstwie doradą. Mimo tylu innych zajęć zawodowych i obywatelskich, przeznaczał codziennie osobnych parę godzin czasu na to, aby bieżące sprawy teatralne załatwiać i osobiście nad niemi czuwać z podziwu godną obowiązkowością, na którą składało się nietylko poczucie odpowiedzialności za powierzoną sobie instytucję, lecz i głębokie jej umiłowanie — umiłowanie sztuki.

Świat teatralny polski pozostaje ze sobą w ciągłej styczności. Miasta, które do niedawna jeszcze prowadziły tyle teatrów we własnym zarządzie, dzieliły się ze sobą doświadczeniami i wynikami pracy przy różnych sposobnościach. Wkrótce poznańskie sceny miejskie zyskały sobie opinję wzorowych pod względem stosunku między gminą, a teatrem, a taksamo zajęły miejsce w pierwszym rzędzie, jeżeli idzie o umiejętną, oszczędną, a wydatną administrację. Z tą opinją naszej gospodarki związane było nazwisko śp. Jana Cynki, cenione i przytaczane wszędzie, gdzie była mowa o teatrach miejskich w ogóle. Taki sam szacunek i takie samo stanowisko zdobył sobie śp. Jan Cynka na artystycznym odcinku świata teatralnego. Z najwybitniejszymi artystami starszego pokolenia, jak Żelazowski, Solski i in., łączyła go serdeczna zażyłość, płynąca ze współpracy i ze współukochania sztuki; u młodszych cieszył się autorytetem i najżywszą sympatją jako człowiek teatralny w najpiękniejszem znaczeniu słowa: jako oddany miłośnik teatru i głęboko w pracę aktora wnikający przyjaciel artystów.

Gdy ostatniemi laty przyszły na teatr ciężkie czasy, nie opuszczał śp. Jan Cynka rąk, ale wytężał wszystkie siły, aby ratować, jak się da najwięcej. W ten sposób związał swoją działalność z powstaniem orkiestry symfonicznej miasta Poznania, której dwa sezony postawiły nasze miasto w pierwszym rzędzie środowisk muzycznych polskich. Z godną podziwu elastycznością myśli zorjentował się śp. Jan Cynka szybko w nowym dla siebie zakresie koncertów symfonicznych i pokierował je pewną ręką ku artystycznemu sukcesowi. W ten sposób dołączyła się muzyka czysta jako trzeci czynnik do tamtych dwóch: do opery i dramatu, których rozwój i byt w naszem mieście złączyły się, od odbudowania niepodległości, z Jego niestrudzoną pracą, energją, zabiegliwością i dobrą wolą.

W śp. Janie Cynce żegna nietylko ogół obywateli jedną ze swych wybitnych i powszechnie szanowanych postaci; poznański świat kulturalno-artystyczny staje u Jego trumny z głębokim żalem i wdzięcznością za trud całego życia. Cześć Jego pamięci, pamięć Jego zasługom!

Jak się dowiadujemy, byłoby życzeniem Rodziny, aby przyjaciele i znajomi, zamiast kwiatów na trumnę Jana Cynki, zechcieli uczcić trwale pamięć Zmarłego przez składkę na powiększenie funduszu imienia śp. Witolda Hedingera.

Śp. dr. Stanisław Skąpski

Toruń, 18 maja.

Zmarły w dniu 17 maja b. r. w Toruniu nagle na udar serca adwokat ś. p. dr. Stanisław Skąpski, prezes Dzielnicy Pomorskiej Sokoła, był osobistością wielce zasłużoną dla sprawy sokolej zarówno po odzyskaniu niepodległości jak i w czasach niewoli.

Urodził się w Śródpolce koło Kamionki Strumiłowej (dzisiejsze wojew.

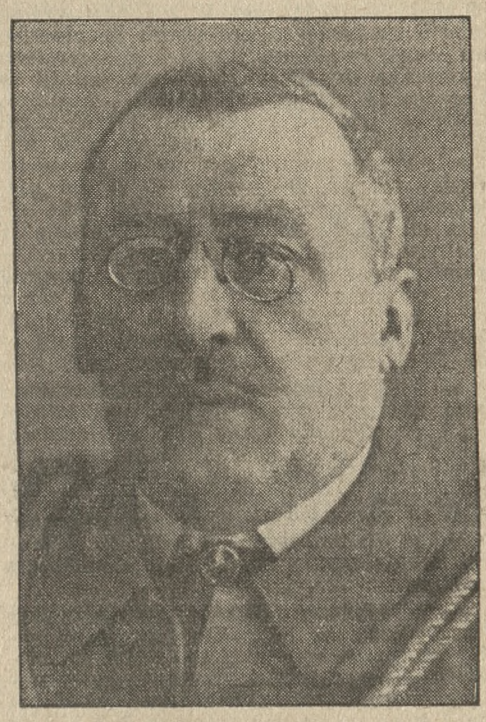

tarnopolskie) 13. 7. 1870 r. Studja średnie i uniwersytet ukończył w Krakowie. Już jako kilkoletnie pacholę z dumą nosił mundurek sokoli i w umiłowaniu tego munduru wytrwał do końca życia.

Podczas wojny prowadził kancelarję adwokacką w Przemyślu. W czasie walk podczas oblężenia Przemyśla przez Moskali szrapnel zabił mu w jego oczach pierwszą jego żonę i 6-cioletniego synka.

Z powodu słabego wzroku zwolniony od służby w wojsku nie ustawał w pracy wśród społeczeństwa polskiego w Małopolsce, słynąc, jako świetny mówca. W r. 1921 przeniósł się do Torunia, gdzie po roku pracy, jako sędzia, otworzył kancelarję adwokacką, którą prowadził do ostatnich dni.

Na Pomorzu pracę w Sokole rozpoczął jako członek gniazda I w Toruniu i był kolejno wiceprezesem i prezesem gniazda, członkiem zarządu okr. IV, wiceprezesem Dzielnicy Pomorskiej i wreszcie w styczniu b. r. wybrany został prezesem Dzielnicy. Mimo nawału pracy zawodowej znajdował zawsze dosyć czasu na zajmowanie się sprawami sokolstwa a na zebraniach i zjazdach płomienne jego przemówienia rozniecały wśród Sokołów zapał do pracy.

W ś. p. dr. Skąpskim traci sokolstwo Pomorza męża kryształowego charakteru, niezmordowanego pracownika na niwie sokolej, w służbie której przetrwał całe swe życie. Ostatnio pracował intensywnie nad przygotowaniem Dzielnicy Pomorskiej do udziału w zlocie jubileuszowym Dzieln. Małopolskiej we Lwowie w czerwcu b. r. Niestety, nie danem mu było doczekać tej radosnej chwili. Niech odpoczywa w pokoju!

Pogrzeb ś. p. dr. Skąpskiego odbędzie się w Toruniu w niedzielę, 21 b. m. o godz. 15.

Francusko-sowiecki pakt w izbie dep.

Paryż, 19. 5. (PAT.) Francusko-sowiecki pakt o nieagresji był przedmiotem dyskusji w izbie deputowanych.

DYSKUSJA

Moutet w imieniu socjalistów zgłosił bez zastrzeżeń przystąpienie do paktu.

Herriot wyjaśnił, że pakt dąży do osiągnięcia równowagi, zachwianej przez układy w Rapallo i berliński. Ma on na celu zapewnienie maksimum gwarancyj całemu terytorjum Francji i usunie możliwości agresji gospodarczej. Jest zgodny z polityką narodu francuskiego i nie skierowany przeciwko Małej Entencie, która, podobnie jak Polska, przyjęła go z radością.

Przemówienie Herriota było oklaskiwane na ławach lewicy ze skrajną włącznie. Do oklasków przyłączyło się wielu posłów z prawicy.

PRZEMÓWIENIE PAUL BONCOURA

Następnie zabrał głos minister Paul Boncour. Zwrócił on uwagę na sceptycyzm, z jakim niektórzy odnoszą się do paktu. Min. stwierdził, że wszelkie pakty mają wartość wyłącznie tylko dzięki dobrej woli tych stosujących je. Nie mamy prawa wątpić o dobrej woli naszych kontrahentów, w których stanowisku stwierdziliśmy już w Genewie dużą zmianę. Przytem pakt francusko-sowiecki pozostaje w zupełnej harmonji z sowiecko-polskim oraz z rokowaniami, toczącemi się między Sowietami a Rumunją. Wartość tego paktu zależy od tego, co z nim zrobi polityka zagr. Francji, która w dalszym ciągu dąży do zawierania nowych związków, nienaruszając bynajmniej związków już istniejących.

Przy pakcie z Sowietami Francja nietylko że nie osłabiła, ale nawet wzmocniła swoje układy z Polską i Rumunją. Jeżeli uda się jej w najbliższym czasie osiągnąć zbliżenie z Włochami, której to sprawie poświęca się tyle wysiłku, nie osłabi to bynajmniej związków z M. Ententą i Polską.

W dalszym ciągu Boncour mówił z radością o możliwości stosunków intelektualnych z Sowietami, poczem zanalizował sprawę wymiany attaches wojskowych. Stwierdził, że Francja wyrzeka się wszelkiej agresji w stosunku do Sowietów, nawet w drodze udziału w koalicjach gospodarczych i nie chce mieszać się do spraw wewn. Z. S. R. R., licząc w tym względzie na wzajemność, tj. na ograniczenie propagandy sowieckiej, wrogiej instytucjom francuskim. W stosunku do osób, skazanych za tego rodzaju przestępstwa nie zamierza zmienić swego stanowiska.

JEDMYŚLNOŚĆ IZBY

Zkolei dep. Baron wycofał swoją poprawkę, mającą na celu nadanie paktowi charakteru praktycznego ze względu na to, że Boncour wykazał, iż pakt przyczyni się do rozwoju stosunków handlowych między Francją i Sowietami.

W zakończeniu uchwalono jednomyślnie 520 głosami rezolucję Torresa, w której izba przyjmuje z zadowoleniem wymianę dokumentów ratyfikacyjnych francusko-sowieckiego paktu o nieagresji.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tydzień Dziecka

Wzorem lat ubiegłych odbędzie się w okresie od 22 do 28 bm. „Tydzień Dziecka". Hasłem tegorocznego obchodu będzie: „Chcemy dla dzieci kolonij letnich!"

Instytucje opieki społecznej przeznaczają na ten cel dość poważne sumy, lecz wobec kryzysu, jaki obecnie przeżywamy, i wzrastającego zubożenia społeczeństwa, fundusze publiczne nie wystarczają na przeprowadzenie tej akcji w zamierzonym szerokim zakresie.

Zwracamy się zatem do Szanownego Obywatelstwa z gorącym apelem o składanie ofiar pieniężnych na „Kolonje letnie dla biednych dzieci".

Niech każdy w miarę możności przyczyni się do zrealizowania powyższego hasła, by w roku bieżącym umożliwić wysłanie na kolonje letnie jak największej liczby ubogiej dziatwy, zwłaszcza dzieci bezrobotnych, które w dobie obecnej uzdrowienia fizycznego bardzo potrzebują.

Składki przyjmuje administracja oraz Komitet Obchodu „Tygodnia Dziecka", ul. Grunwaldzka 22, pokój 11. Do Szanownego Ziemiaństwa Komitet zwraca się z prośbą o deklarowanie wolnych miejsc na pobyt wakacyjny.

KALENDARZYK

Piątek, 19 maja 1933.

Słońce: wschód 3,52; — zachód 19,47; — długość dnia 15 godz. 54 min.

Księżyc: wschód 1,51; — zachód 14,36; — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 10 st. C., pogodnie, wiatr północno-wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 757 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa 13 st. C., najniższa 7 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dziś + 0,04 m.

Kal. rzk.: Piotr, Celestyn P. W.; jutro Bernardyn W.

Kal. słow.: Krzesomyśl; jutro Bronimir.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Tow. „Pielgrzym"** urządza dla swych członków rekolekcje zamknięte u SS. Betanek w Puszczykowie. Rekolekcje rozpoczynają się w niedzielę, dnia 28 bm. o godz. 18, kończą się 1 czerwca rano. — Całkowity pobyt wynosi 15 zł. dla niezamożnych zniżka. Zgłoszenia przyjmuje Tow. „Pielgrzym", ul. Św. Józefa 5, lub SS. Betanki, Puszczykowo, ul. Szkolna 3.

WYKŁADY

— * **Unja Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych** (Rada Okręgowa) w Poznaniu podaje do wiadomości ogółu inteligencji pracującej, że dnia 25 bm. o godz. 11,30 na sali restauracji „Belweder" przy ul. Marsz. Focha 18, wiceprezes rady naczelnej Unji, kol. Włodzimierz Szczepański z Warszawy wygłosi odczyt p. t. „Umowa o pracy w polskim kodeksie pracy". Wstęp wolny. Dla informacji osób i związków podaje się, że sekretarjat rady okręgowej Unji mieści się przy ulicy Pocztowej 8, II p.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. gimn. „Sokół" Poznań 8 Śródka** urządza w niedzielę, 21 bm. wycieczkę familijną do ogrodu starostrzeleckiego na Miasteczku. Zbiórka o godz. 7 w ogrodzie.

WYSTAWY

— * **Wystawa prac dzieci.** Prywatna 6-klas. szkoła powszechna im. Marji Brownsford, ul. Ogrodowa 12 i Mazowiecka 61 (filja) wraz z przedszkolem, zaprasza uprzejmie wszystkich miłośników dzieci na wystawę ich prac w swoich lokalach przy ul. Ogrodowej 12. I p. w niedzielę, dnia 21 bm. Wystawa otwarta od godz. 13—19.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs przygotowawczy do korpusu kadetów.** Celem przygotowania kandydatów do korpusu kadetów, absolwenci korpusu, studenci U. P., organizują samorzutnie kurs przygotowawczy. Równocześnie przeprowadzają wszelkie formalności w związku ze składaniem podań, badaniami lekarskiemi itp. Informują o warunkach nauki i życia w korpusie, oraz odwożą kandydatów na egzamin, zapewniając im fachową opiekę. Zgłoszenia i informacje: od godz. 16—18 Poznań, ul. Skarbowa 21 m. 2. — Sądzimy, że inicjatywa ta spotka się z uznaniem i zrozumieniem zainteresowanych rodziców.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Koło Muzykologów Stud. U. P.** zawiadamia, że koncert Mozartowski, naznaczony na dzień 19 bm. odbędzie się w niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 12 w południe (Zamek II piętro). Wstęp wolny za zaproszeniami. Zaproszenia wydaje Koło Muzykologów codziennie o godz. 10—12 (Zamek II p.)

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wielka pielgrzymka do Wilna,** połączona z wycieczką do Warszawy, odbędzie się od 11 do 17 czerwca br. pod kierownictwem hon. patrona ks. dyr. Michałowicza. Wyjazd z Poznania nastąpi w niedzielę, 11. 6. o godz. 23. W poniedziałek całodzienne zwiedzanie Warszawy. W programie Katedra św. Jana, Stare Miasto, Zamek Królewski, liczne kościoły, gmachy, pomniki grób Nieznanego Żołnierza, Ogród Saski, Łazienki, Belweder, Sejm, Senat i różne osobliwości. Do dyspozycji tramwaje i autobusy. Wyjazd z Warszawy 13 czerwca przedpołudniem, przyjazd do Wilna pod wieczór. W Wilnie zwiedzanie różnych pamiątek historycznych i kościołów, z Bazyliką na czele. Wycieczka statkiem na Wilji do Werek. W dzień Bożego Ciała bierze pielgrzymka udział w uroczystościach kościelnych. Nadprogramowo wycieczka do Trok autobusem za minimalną dopłatą około 4 zł. Koszta wynoszą III kl. dla członków Tow. „Pielgrzym" 46 zł. dla innych uczestników 50 zł. II kl. 66 zł wzgl. 70 zł. (Wliczone są koszta za przejazd pociągami pospiesznemi wzgl. zwykłemi dotąd i z powrotem, wycieczka do Werek statkiem, opłaty za zwiedzanie różnych pamiątek, zamków, muzeów, tramwaje autobusy i koszty organizacyjne) O ile liczba zgłoszeń wyniesie 200 uczestników, cena w klasie III obniży się na 39 zł wzgl. 43 zł dla niecłonków, ponad 300 uczestników cena obniża się na 34 wzgl. 38 zł. W klasie II następuje również odpowiednia zniżka. — Komitet wskaże bardzo tanie jadłodajnie i na życzenia przygotuje noclegi w cenie po 1, 2 i 3 złote. Zgłoszenia przyjmuje Tow. „Pielgrzym", Poznań, św. Józefa 5, tel. 20-62 do piątku, 2 czerwca br.

— * **Tow. Cechowej Czeladzi Garncarskiej** obchodzi 275-letni jubileusz istnienia i poświęcenia sztandaru w niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 8. Zbiórka w klubie Domu Rzemieślniczego u p. Golimowskiego; o godz. 8,30 pochód na mszę św. do kościoła św. Wojciecha, poczem zebranie w Domu Rzemieślniczym sala 19. Uprasza się delegatów i gości o punktualne przybycie.

— * **Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Poznaniu** przyjmuje zapisy chłopców w wieku 14—16 lat na wydziały ślusarski, elektromonterski i stolarski. Wymagane świadectwo ukończenia 7 klas szkoły powszechnej lub 3 klas szkoły średniej. Zgłaszać się należy w biurze szkoły przy ul. Bergera 5 (przy Rynku Wildeckim) pokój 5 a od godz. 10 do 14.

— * **Z Sodalicji Pań Nauczycielek.** W niedzielę, 21 bm. odbędzie się poświęcenie sztandaru sodalicyjnego. Msza św. już o godz. 8 w kościele OO. Jezuitów. Po południu o godz. 5 odbędzie się uroczyste zebranie na sali sodalicyjnej.

— * **Tow. Dobroczynne Pań „Placówka Pracy" na Sołaczu** urządza w dniu 20 bm., tj. w sobotę o godz. 19, herbatkę z tańcami w restauracji parkowej na Sołaczu. Wstęp wyłącznie za zaproszeniem, które służy również dla wprowadzonych gości. Bilety w cenie 45 gr i 99 gr. Całkowity dochód przeznacza się na ubranie dla najuboższej dziatwy parafji sołackiej do I. Komunji św.

— * **Katolicki Związek Polek w Poznaniu,** placówka kobiecej Akcji Kat. na terenie archidiecezyj gnieźnieńsko-poznańskiej, odbywa w dniu 23 bm. swój doroczny zjazd delegowanych, na który zjeżdżają się delegatki Stow. związkowych z całego województwa poznańskiego. Zjazd rozpocznie się mszą św. o godz. 9 w kaplicy Najśw. Serca Jezusowego przy placu Nowomiejskim 1 a. Obrady odbędą się w godz. od 10,30 i od 15—18 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego nr. 22. I ptr. Na porządku obrad przedpołudniowych oprócz sprawozdań rocznych, referat przewodniczącej Związku, p. Zofji Rzepeckiej: „Współpraca wszystkich stanów w służbie idei". Popołudniu aktualny i zajmujący wykład „O czytelnictwie", poczem nastąpi pokaz dobrej literatury.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **O świadków i wykrycie sprawców napadu.** Podczas manifestacji w ubiegły piątek na rzecz p. prezydenta Mościckiego kilkunastu osobników napadło dwóch przechodniów na św. Marcinie w okolicy domu pod nr. 65. Napastnicy poranili dotkliwie swoje ofiary. Poszkodowani zwracają się za naszem pośrednictwem do wszystkich świadków zajścia o łaskawe podanie swojego adresu oraz ewentualne podanie nazwisk napastników. Informacje w tej sprawie prosimy kierować do redakcyj „Kurjera Poznańskiego" i „Orędownika Wielkopolskiego".

— * **Z targu.** Dnia 19. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,40—3,80 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 0,90 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.60—1.70 zł: słoniny wędzonej 2,00—2.20 zł; wieprzowiny 1.40—1,80 zł; wołowiny 1.20—1,80 zł; cielęciny 1.20—1,80 zł; skopowiny 1,30—1.40 zł; koziny 1,00—1,20 zł: smalcu 2.40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—4 zł; gęś 4—6,50 zł; para gołębi 0,90—1,20 zł; indyk 6.00—9,00 zł; perlica 3.20—3,50 zł; królik 1,30—1,40 zł; para kurcząt 3,25—4,00 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; marchwi 15—20 gr; szpinaku 20—30 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pęczek pietruszki 20 gr; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—60 gr; pęczek młodej kalarepy 40—50 gr; główka zielonej sałatki 5—20 gr; pęczek rzodkiewek 15—20 gr; 1 kg. rabarberu 30—50 gr; 1 kg. szparagów 0,40—1,20 zł; 1 ogórek 50—60 gr; pęczek młodej marchewki 20—30 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2.40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 1,80—2,40 zł; zł; suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60 do 1.20 zł; 1 kg. karpia 2.20—2,40 zł; 1 kg. karasia 0.80—1.60 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. węgorza 3,60—4,00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; 1 kg pieczarek 5,00 do 5.40 zł; 1 kg. piestrzenic (t. zw. smardzów) 1,00—1,20 zł.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2.40 zł; za 1 kg. jabłek 2.00—2.80 zł.

Targ bardzo ożywiony. Masło podrożało nieco, pozatem ceny bez znaczniejszych zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samobójstwo.** W mieszkaniu przy ul Fredry 4 popełniła samobójstwo przez zaczadzenie się gazem świetlnym Helena Frydman z Warszawy (Złota 23). Przywołane pogotowie ratunkowe stwierdziło zgon. Powód rozpaczliwego kroku nie został jeszcze ustalony. Zwłoki przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej. (kl.)

— * **Epileptyczny więzień.** Na dworcu poznańskim dostał nagłego ataku epilepsji niejaki Paweł Stróżek, eskortowany przez policję na rozprawę sądową w Poznaniu. Chorego opatrzyło doraźnie pogotowie ratunkowe i przewiozło do szpitala miejskiego. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Uczniowie gimnazjalni w roli Robinsonów.** W dniu 13 bm. opuścili dom rodzicielski dwaj uczniowie gimnazjum im. Bergera, 16-letni Wiesław Witek (Al. Marcinkowskiego 3 a) i 14-letni Henryk Komosiński (ul. Poplińskich 7). Zaniepokojeni ich nieobecnością rodzice zwrócili się do władz policyjnych o zarządzenie poszukiwań. Jest prawdopodobne, że chłopcy udali się do Gdyni, aby odbyć podróż zamorską.

— * **Kradzież dwóch maszyn do pisania.** Niewyśledzeni złoczyńcy włamali się do biur firmy Ruciński i Jankowski na Alejach Marcinkowskiego 7. Łupem włamywaczy stały się dwie maszyny do pisania marki „Underwood" i systemu „L. G. Smith" oraz kilim. Strata wynosi około 1800 zł. (kl.)

— * **Kradzież szyn.** P. Władysław Wiliński, Górna Wilda 61, doniósł policji, że nieznani złoczyńcy skradli szyny na kolejce polnej, służącej do wywożenia ziemi na terenie między ulicą Maltańską a Podwalem. Łupem złodziei stało się kilkadziesiąt metrów szyn. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za jazdę na gapę.** Adam Dawid Cytrynblum z Warszawy postanowił przejechać się pociągiem luksusowym na gapę do Paryża. Pech go jednak prześladował, gdyż w Poznaniu odnaleźli go funkcjonarjusze kolejowi i oddali w ręce policji. Sąd grodzki skazał go na 2 miesiące aresztu za narażenie skarbu państwa na stratę 100 zł. (w.)

— * **Juljan Holik z Krakowa** przyjechał do Poznania na gościnne występy. W dniu 14 kwietnia okradł na placu Sapieżyńskim p Marję Nowaczyk, wyjmując jej z torebki 21 zł. Na rozprawie sądowej twierdził Holik, że szukał w Poznaniu pracy, popadł jednak w biedę i musiał się postarać o pieniądze na życie. — Sąd tłumaczeniu temu nie dał wiary i skazał go na 10 miesięcy więzienia.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **KCYNIA.** (Śp. Józef Kozłowski). Dnia 15 bm. odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku, wielce szanowanego i cenionego obywatela tutejszego, śp. Józefa Kozłowskiego, prezesa rady miejskiej miasta Kcyni, długoletniego prezesa Bractwa Kurkowego, wiceprezesa Banku Ludowego, oraz długoletniego radcę Izby przemysłowo - handlowej w Bydgoszczy. Śp. Kozłowski był dobrym Polakiem i odznaczał się wielkiemi zaletami osobistemi, które jednały mu powszechną sympatję.

— * **KĘPNO.** (Utonięcie dziecka). W Skierze w pow. kępińskim utonął jednoroczny chłopiec, Seweryn Śmigielski. — Wszelki ratunek był daremny. (kl.)

— * **NAKŁO.** (Kradzieże). Nieujęci narazie złoczyńcy włamali się w nocy do mieszkania p. Skarbińskiego przy ul. Jackowskiego i skradli wszelką odzież, różne przedmioty codziennego użytku i gotówkę. — Z mieszkania sołtysa wsi Olszewki pod Nakłem p. Płaczka, w czasie, kiedy był z rodziną w kościele, złodzieje skradli ze schówka 350 zł.

— (Pielgrzymka na ręcznym wózku). W ubiegłym tygodniu przechodnie na ul. Bydgoskiej ujrzeli pojazd niezwykły — ręczny wózek, ciągnięty przez starszą niewiastę. Na wózku siedziała, ubrana po wiejsku dziewczyna. Ciągnąca wózek niewiasta jest matką dziewczyny, kaleki, już od lat 18 nie władającej nogami. Biedna matka po różnych nieudałych zabiegach leczniczych, wyruszyła z Wejherowa do Częstochowy, aby uprosić Matkę Boską o przywrócenie zdrowia nieszczęśliwej córce.

— (Usiłowane podpalenie). Donosiliśmy o pożarze przy ulicy Długiej, powstałym w niezwykłych okolicznościach. Policja ustaliła, że pożar wybuchł równocześnie w dwóch miejscach. Jak się obecnie dowiadujemy, policja aresztowała w tej sprawie p. Psutową, żonę właściciela nieruchomości, a prokurator na podstawie uzbieranego materjału wytoczył jej sprawę karną o usiłowane podpalenie własnej nieruchomości. Sprawa wywołała w Nakle sensację. (nr.)

— * **NOWEMIASTO** n. W. (Zajście przy rewizji domowej). W środę po południu udał się posterunkowy p. Drab do mieszkania Jerzego Klembta, celem dokonania poszukiwań za skradzionemi p. Przybylskiemu królikami. Klembt sprzeciwił się rewizji i stawił urzędnikowi czynny opór, zagradzając mu drogę z siekierą w ręku. Posterunkowy w obronie swego życia dobył rewolweru, lecz broń zacięła się. Ostatecznie jednak udało się policjantowi obezwładnić i aresztować Klembta. (i.)

— * **PLESZEW.** (Z Banku Kupieckiego-Spółdzielczego). Dnia 8 bm. odbyło się w salce „Hotelu Wiktorja" walne zebranie Banku Kupieckiego-Spółdzielczego, przy dość licznym udziale członków miejscowych i z powiatu. Obradom przewodniczył prezes rady nadzorczej, właściciel cegielni parowej p Sadowski. Członek zarządu p. Krzyżan odczytał protokół z dokonanej z ramienia patronatu rewizji urzędowej. Ponieważ protokół nie wykazywał prawie żadnych monit, w dyskusji nikt głosu nie zabrał. Ze sprawozdań zarządu i rady nadzorczej wynika, że obroty jak i wkłady oszczędnościowe w roku sprawozdawczym w związku z ogólną depresją gospodarczą nieco się obniżyły. Czysty zysk uchwalono przelać na rezerwę specjalną. Obecni członkowie wyrazili pełne zaufanie do władz spółdzielni, czego dowodem jednogłośnie udzielone absolutorjum. Spółdzielnia liczy około 500 członków. Zarząd tworzą pp.: dyr. Krzyżan i Loncówna. Skład rady nadzorczej jest następujący: B. Sadowski — prezes, bud. A. Janiak — zast. prezesa; Cz. Roszak — sekretarz; Tad. Tuczyński, K. Makowski M. Kühnel, J. Kowalczyk, Fr. Kwaśniewski i A. Stysiak.

— * **SKOKI.** (L. O. P. P.). W dniu 21 bm. przypada 10-lecie L. O. P. P. W dniu tym odbędzie się w Skokach pokaz ataku walki gazowej pod kierownictwem p. Birkholza, instruktora, delegowanego na pow. Wągrówiec Następnie odbędzie się akademja 10-lecia L. O. P. P. w sali p. Glinkiewicza, którą urządzi koło szkolne L. O. P. P. Dzięki staraniom kierownika szkoły, obecnie koło liczy 120 członków. Atak walki gazowej prawdopodobnie poprzedzi przyjazd samolotów z Poznania. Należy zaznaczyć, że podobnego pokazu jeszcze w Skokach nie było.

— (Dzień Matki). Z okazji Dnia Matki urządziła miejscowa szkoła powszechna uroczystość szkolną. Uroczystość zagaił kierownik szkoły p. Biłozor przemówieniem. Dzieci szkolne wygłosiły kilka udatnych deklamacyj zbiorowych. Całość wypadła ku zadowoleniu licznie zebranej publiczności.

— * **STRYKOWO.** (S. M. P.). W niedzielę, 21 bm. obchodzi S. M. P. Strykowo pierwszą rocznicę założenia S. M. P. Msza św. odprawiona zostanie w intencji stowarzyszenia w kościele parafjalnym w Modrzu, a uroczysta akademja odbędzie się w szkole powszechnej w Strykowie. (tj.)

— * **SWARZĘDZ.** (Z „Sokoła"). Zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 20 bm o godz. 20 w Hotelu Polskim. Ze względu na przybycie lustratora jest konieczny udział w zebraniu wszystkich członków.

— * **SZAMOTUŁY.** (Zgon powstańca) W niedzielę. 14 bm. zmarł wójt w Duszníkach. śp. kapitan rez. Czesław Hubert. Był on długoletnim. powszechnie szanowanym obywatelem naszego miasta. — Działał społecznie przed wojną Podczas przewrotu politycznego w roku 1918 brał wybitny udział w powstaniu wielkopolskiem jako dowódca bataljonu; znane są potyczki jego pod Gulczem, Roskiem. Wrzeszczyną i inne. Sprawie żołnierskiej poświęcał się tak intensywnie. że zapomniał o swem prywatnem przedsiębiorstwie. wskutek czego popadł w niedostatek.

— (Pożar). W ub sobotę wieczorem spalił się w Koźminie dom mieszkalny p. Jana Hanceka, zamieszkałego w Poznaniu Straty wynoszą około 9 500 złotych. które pokrywa ubezpieczenie. (sc.)

— * **TRZEMESZNO.** (Echa pożaru w Lulkowie). P Gustaw Englert z Lulkowa koło Jankowa Dolnego, donosi nam. iż wiadomość, jakoby w związku z pożarem jego budynków został aresztowany, nie polega na prawdzie.

— * **WITKOWO.** (Święto P. W. i W F.) W dniu 21 maja odbędzie się w Witkowie doroczne święto P. W. i W. F. powiatu gnieźnieńskiego.

— (Zlot Młodych Polek). Gorliwie biorą się do roboty różne komisje z komitetem wykonawczym na czele, celem przygotowania zlotu okręgowego Młodych Polek, który się odbędzie w Witkowie w dn. 25 bm.

— (Ostatnia przysługa). Odprowadzono na wieczny spoczynek śp. Wincentego Bartkowiaka, znanego powstańca wielkopolskiego, który się szczególnie w Witkowie i pod Inowrocławiem wyróżnił W orszaku pogrzebowym, na którego czele kroczyła orkiestra miejscowych towarzystw, brali m. in. udział inwalidzi wojenni, Powstańcy i Wojacy oraz Związek Młodych Narodowców. (mc.)

— * **WIELEŃ.** (Z rady miejskiej). Na jednem z ostatnich posiedzeń powołała rada miejska nadzwyczajną komisję dla spraw ekonomicznego podniesienia miasta. Do komisji poza delegatami magistratu i rady miejskiej powołano również wybitniejszych przedstawicieli kupiectwa i przemysłu. Krótka działalność komisji już zaznaczyła się dodatnio podjęciem prac w mieście. łagodzących bezrobocie, dla miasta zaś mających trwałe znaczenie. Obecnie, w pełnym toku są prace około założenia w środku miasta, na obu brzegach starej Noteci, parku miejskiego, niebawem zaś przystąpi się do przebudowy i rozszerzenia łazienek miejskich nad Notecią oraz plaży, przebudowy drogi, łączącej miasto z malowniczem Wzgórzem 3 Maja. Roboty te z uznaniem przyjęte będą przez letników, których większy zjazd spodziewany jest tego lata. — Do dyspozycji letników posiada Wieleń kilkadziesiąt wygodnie umeblowaenych pokoi, przeważnie z możliwością używania kuchni. Ceny pokoi, ustalone przez komisję, są tak niskie, że najskromniejszy budżet domowy pozwoli na kilkotygodniowy wypoczynek na świeżem powietrzu. Nad zapewnieniem letnikom wygody i przyjemności komisja miejska stale czuwać będzie.

— * **ŻERKÓW.** (Z Banku Ludowego). Dnia 11 bm. odbyło się w salce parafjalnej walne zebranie tutejszego Banku Ludowego. Zebranie zagaił prezes rady nadzorczej p. Zenker, który też na ogólne życzenie przewodniczył i powołał na sekretarza burmistrza p. Szurkowskiego, na ławników pp. Kowalską Władysławę z Żerkowa, Burcharckiego Józefa z Komorza, Jacoszka Ludwika z Stęgoszy i Mettlera Stanisława z Żerkowa. Na wstępie zaznaczył przewodniczący. że równocześnie dziś obchodzi Bank Ludowy w Żerkowie 60-lecie swego istnienia. Pamięć zmarłych członków uczczono przez powstanie z miejsc. Obszerne sprawozdanie z 60-letniej działalności banku wygłosił członek zarządu p. Szóstek Stanisław. Tak więc zebrani dowiedzieli się, że dnia 11 maja 1873 r. założył ten bank śp. ks. Szamarzewski z Środy i grono miejscowych obywateli patrjotów. Po referacie przystąpiono do porządku obrad walnego zebrania. Kolejno składali sprawozdania dyr. p. Weiss i przewodniczący p. Zenker. Z sprawozdań wynika, że bank mimo kryzysu doskonale prosperuje. Bilans ustalono w kwocie 1 117 018 zł. Depozytów jest 797 109 zł, weksli 1 060 446 zł, udziałów 183 326 zł, rezerwa specjalna 25 175 zł, fundusz rezerwowy 15 002 zł. Do dyspozycji walnego zebrania pozostało 14 085 zł. Walne zebranie zatwierdziło bilans i na wniosek przewodniczącego udzieliło zarządowi i radzie nadzorczej pokwitowania. Statut związkowy i regulamin rady nadzorczej po krótszej dyskusji przyjęto. Uchwalono również z kwoty, która była do dyspozycji walnego zebrania, 8 proc. dywidendy Do rady nadzorczej wybrano pp.: Królaka Stanisława z Biezdziadowa, Marka Ludwika z Ludwinowa i Boruckiego Stanisława z Żernik. W zebraniu uczestniczyło około 300 członków na ogólną liczbę 1316. Bezpośrednio po walnem zebraniu odbyło się zebranie rady nadzorczej celem wybrania zarządu rady nadzorczej i komisji rewizyjnej. — Przewodniczącym wybrano p. Zenkera, zastępcą p. dr. Jachowskiego. sekretarzem p. Marka z Ludwinowa. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Rybacki Wiktor. dr. Jachowski i Stanisław Królak.

Z Pomorza

— * **DZIAŁDOWO.** (Z parafji). W dn. 8 i 9 bm. wizytował tut. parafję ks. biskup Dominik z Pelplina. W uroczystem przyjęciu w pięknie przybranym kościele wzięło udział liczne duchowieństwo, przedstawiciele miasta, szkoły bractwa kościelne itp. W drugim dniu przystąpiło 4000 osób do Sakramentu Bierzmowania. Po zwiedzeniu szkoły powszechnej i ćwiczeniówki w seminarjum naucz., udał się ks. biskup do sąsiedniej parafji w W. Łęcku. Parafja działdowska. licząca przed wojną 2 000 dusz. wzrosła obecnie do 8 000 wiernych. Kościół parafjalny, wybudowany 1860 r., stoi w szczerem polu, spory kawał za miastem; ówczesny bowiem rząd państwa „bojaźni Bożej" nie zgodził się na wystawienie go w mieście samem z obawy, ażeby kościół katolicki nie przytłumił protestanckiego charakteru zniemczałego wówczas Działdowa

— (Wykopaliska). Przy częściowem rozkopaniu pagórka obok zamczyska pokrzyżackiego odsłonięty został częściowo zewnętrzny mur obronny dawnego zamku. Wysokość tego muru wynosi 2—3 m; długości jeszcze nie ustalono, ponieważ splanowanie terenu nie jest jeszcze ukończone. W rozkopanej ziemi znaleziono ostrogi z czasów krzyżackich, stosunkowo dobrze zachowane noże z okładką z wieku średniego oraz kilka monet pochodzenia polskiego, gdańskiego i francuskiego. ostatnie z wizerunkiem Ludwika XIV.

— (Nowy kościół). W Wąpiersku rozpoczęto budowę nowego kościoła parafjalnego; gmina dotychczas należała do parafji w Lidzbarku. Nowy kościół wykończony zostanie w ciągu lata. (x.)

— * **GRUDZIĄDZ.** (25-lecie organizacji). Kat. Stow. Polek obchodziło 25-lecie swego istnienia. W uroczystości jubileuszowej wzięły udział siostrzane towarzystwa z całego Pomorza oraz miejscowe organizacje społeczne z 22 sztandarami. Podczas solennego nabożeństwa na intencję Stow., ks. radca Partyka wygłosił piękne kazanie. Następnie w „Tivoli" odbyła się akademja. P. Kruszonowa, która od założenia jest prezeską K. S. P., zdała obszerne sprawozdanie z 25-letniej działalności Koła. Na ręce zasłużonej prezeski nadesłali życzenia m in. ks. ks. biskupi Adamski z Katowic, Dembek z Łomży i Dominik z Pelplina. (ski.)

— * **LUBAWA.** (Wybory). Dnia 12 b. m. odbyło się walne zebranie Pol. Tow. Rolniczego na powiat lubawski z wielkim udziałem rolników. W miejsce dotychczasowego prezesa, ziemianina Ossowskiego z Montowa, wybrano ks. prob. Kalitowskiego z Mroczna prezesem. a zastępcą ks. prob. Zabrockiego z Brzozia. Największą ilość głosów, 51, otrzymał rolnik Żuralski, który jednak wyboru nie przyjął. Dotychczasowy prezes p. O. pozostał w mniejszości. Referat gospodarczy miał wygłosić na zebraniu przedstawiciel Izby Rolniczej p. Głębowicz z Torunia; prelegent jednak przedwcześnie opuścił salę, tak, że ten punkt porządku obrad upadł. Liczba zorganizowanych rolników w powiecie wynosi około 1200. (x.)

— * **TORUŃ.** (Aresztowanie Żydów). Na polecenie prokuratora osadzeni zostali w areszcie Żydzi: Ida Weissandowa, właścicielka fabryki wyrobów papierowych i Herman Nieder, właściciel składu obuwia. Stoją oni pod zarzutem fikcyjnego przepisania firmy na innego właściciela, przez co skarb państwa został poszkodowany.

— (Afera kinowa). Osadzono w areszcie kierowników dwóch kin, kasjerki trzech kin i dwóch urzędników magistratu. Wszystkie te osoby stoją pod zarzutem działania we wspólnem porozumieniu na szkodę magistratu w ten sposób, że w kinach sprzedawano nieostemplowane do podatku miejskiego bilety.

— (Zwłoki noworodka). Pod Toruniem z Wisły wyłowiono zwłoki noworodka płci męskiej. Zwłoki odstawiono do kostnicy miejskiej, a policja czyni poszukiwania sprawcy czy też sprawczyni zbrodni.

— (Wyłowienie zwłok). W dniu 23 kwietnia br. podczas jazdy kajakiem na Wiśle utonął aplikant sądowy śp. Slawosz Staszkiewicz. Dopiero po upływie trzech tygodni wyłowiono jego zwłoki z Wisły o kilkaset metrów niżej miejsca utonięcia. Zwłoki śp. Staszkiewicza pogrzebane zostały w dniu 15 bm. na cmentarzu parafji NPMarji.

— (Teatr miejski). Rada miejska na posiedzeniu w dniu 17 bm. uchwaliła wydzierżawić teatr miejski na następne 2 sezony obecnemu kierownikowi sceny toruńskiej p. Cornobisowi na dotychczasowych warunkach. (wd.)

Z Kaliskiego

— * **KALISZ.** (L. O. P. P.). W niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie tygodnia LOPP. mszą św. w kolegjacie. W godzinach przedpołudniowych przeciągnął przez miasto liczny pochód, złożony z przedstawicieli kilkudziesięciu szkolnych kół LOPP. i harcerzy, którzy nieśli cały szereg transparentów, nawołujących społeczeństwo do czynnego poparcia LOPP. Pochód zatrzymał się koło ratusza, gdzie do zebranej licznie publiczności wygłosił patrjotyczne przemówienie p. maj. Zbyszewski, poczem czoło pochodu złożyło piękny wieniec na płycie poległych w walkach o niepodległość Kaliszan. — W godzinach popołudniowych odbyło się uroczyste otwarcie pierwszego w Kaliszu schronu przeciwgazowego im. śp. Żwirki i Wigury Schron ten mieści się w piwnicach ratusza.

— (Autorka „Dni i nocy") kaliszanka p. M. Dąbrowska przyjechała do rodzinnego miasta i w poniedziałek, specjalnie dla kaliszan, wygłosiła odczyt.

— * **SŁUPCA.** (Zmiany na probostwach). Probostwo w Lądku w okolicy Słupcy objął w tych dniach proboszcz parafji Kowalewo ks. Skrzętny, będący lat dziewięć na tej parafji. Na ostatnio wymienione probostwo przeszedł z m. Sieradza ks. Piekarski.

— (Impreza przeciwgazowa). W związku z kwestą na rzecz Ligi Obrony Powietrznej Państwa w dniu 14 bm. przemaszerował ulicami m. Słupcy przy dźwiękach orkiestry straży pożarnej oddział, składający się z kilkunastu pań i panów w maskach, tudzież ubraniach przeciwgazowych.

— (Zebrania stowarzyszeń). W tych dniach odbyły się w Słupcy zebrania Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości oraz Kółka Rolniczego. Na pierwszem p. in. sprawami zapadła rezolucja odnośnie zwrócenia się do min. skarbu w przedmiocie umorzenia nałożonego na właścicieli domów dodatku kryzysowego; uzasadniono rezolucję tem, że ludność zubożała, nie może podołać nowym ciężarom podatkowym. Kółko Rolnicze postanowiło sprowadzić knura i rozważało sprawę założenia mleczarni. Zaniechało jednakże urzeczywistnienia ostatnio wymienionego projektu z uwagi, że na terenie Słupcy jest filja mleczarni Kółka Rolniczego z Cienina Kościelnego. (sm.)

Świętokradztwo w Gnieźnie

Wczoraj popołudniu dokonano świętokradztwa w kościele św. Michała. Skradziono mianowicie wota., znajdujące się w oszklonej gablotce przy ołtarzu św. Teresy. Wypadek zauważył kościelny, który niezwłocznie zawiadomił policję.

Zarządzone śledztwo doprowadziło po kilku godzinach do ujęcia 37-letniej Weroniki Stawińskiej z pow. kolskiego, która w krytycznym momencie była w kościele wraz z 10-letnią córeczką. W czasie rewizji znaleziono przy Stawińskiej korale, pieścień i inne wota oraz parę przedmiotów, pochodzących z innej kradzieży. (P. A. T.)

Zabójstwo na polu

Czy chodziło o kradzież, czy o nocleg?

Na polu p. Stefana Suwalskiego w Żabikowie stróż polny Czesław Frank, zastrzelił mieszkańca Żabikowa Aleksandra Mądrzaka, który na polu tem rzekomo młócił ze stogu zboże. Według pewnych poszlak Mądrzak chciał w stogu nocować i usuwał zboże, aby sobie przygotować legowisko. Towarzysząca mu kobieta zbiegła po wypadku. W sprawie tragicznego zajścia władze prowadzą śledztwo. (kl)

Bójka o cudze ryby

W Sapowicach w powiecie poznańskim kłusownicy rybni Edmund i Aleksander Fabisiowie, napotkali Stanisława Ratajczaka łowiącego również bezprawnie ryby. Pomiędzy kłusownikami rybnymi doszło do kłótni, podczas której Fabisiowie pobili Ratajczaka nielitościwie. Brutale bili swą ofiarę gumowym wężem od roweru, napełnionym śrubami żelaznemi. Ratajczak utracił przytomność odnosząc oprócz licznych obrażeń złamanie czaszki. Ofiarę „dzikich rybaków" przewieziono w stanie beznadziejnym do szpitala, Fabisiów zaś aresztowano. (kl)

Ukaranie butnych Niemców

Sąd okręgowy w Toruniu skazał Niemca z Torunia Ernesta Spaniola na półtora roku więzienia za obelżywe odezwanie się o państwie polskiem.

Inny Niemiec, Maks Gruetzmacher, skazany został na rok więzienia, również na lżenie Polski i za zniewagę urzędniczki podczas urzędowania. Mianowicie Gr., zamawiając rozmowę telefoniczną z Berlinem, gdy telefonistka zwróciła się do niego po polsku, zaczął wykrzykiwać „Zum Kreuzdonnerwetter! Verfluchte Pollacken!" itd. w ten sam sposób. (wd.)

Trup na wagonie

Z Torunia donosi (wd): W dniu 18 bm. na wagonie, naładowanym węglem, pociągu towarowego zauważono na dworcu Mokre w Toruniu trupa mężczyzny, którego tożsamości nie udało się dotychczas ustalić. Ślady wskazują, że mężczyzna ten został zastrzelony prawdopodobnie podczas kradzieży węgla z pociągu w biegu. Wagon ze zwłokami odczepiono od pociągu i pozostawiono w Toruniu do dalszego śledztwa.

Sprawa sądu apelacyjnego w Toruniu

Wobec uporczywie krążących pogłosek o zamierzonem skasowaniu sądu apelacyjnego w Toruniu, mimo próśb i protestów całej ludności Pomorza, mimo memorjałów i delegacyj, wysyłanych w tej sprawie do Warszawy — a do czego pierwszym krokiem miałoby być już dokonane przeniesienie z Torunia do Poznania prezesa sądu apelacyjnego p. Szyszki-Bohusa, rada miejska m. Torunia na posiedzeniu w dniu 17 bm. uchwaliła następującą rezolucję:

„Rada miejska w Toruniu, otrzymawszy wiadomości o ponownych zamiarach miarodajnych władz państwowych zwinięcia sądu apelacyjnego w Toruniu, uchwala zwrócić się do Pana Prezydenta Rzplitej Polskiej i Pana Ministra spraw zagranicznych z gorącą prośbą o przeciwstawienie się tej zamierzonej redukcji.

Rada miejska przytem powołuje się na swą uchwałę z dnia 11 stycznia br. na uwagi w sprawie przedstawionego sejmowi projektu zniesienia sądu apelacyjnego w Toruniu i włączenia jego okręgu do okręgu sądu apelacyjnego w Poznaniu oraz na liczne uchwały korporacyj miejskich na Pomorzu, ogłoszone w ogłoszeniach magistratu m. Torunia."

Z kroniki bydgoskiej

Wyjaśnienie przyczyny zgonu — Ujęto niebezpiecznych bandytów — Cena chleba — Zamach samobójczy 20-letniej — Zderzenie samochodów — Kradzieże i włamania — Zebrania i zjazdy

Bydgoszcz, 19 maja.

Sprawa tajemniczego zgonu 70-letniej staruszki Apolonji Małeckiej, która zmarła rzekomo w niezwykłych okolicznościach, została wyjaśniona. Okazuje się, że śp. Małecka zmarła na skutek osłabienia mięśnia sercowego i że wina lekarza ani aptekarza, co pierwotnie przypuszczono, nie zachodzi.

*

Aresztowano tu niejakiego Grzelachowskiego Ludwika i Przygodzińskiego, podejrzanych o współuczestnictwo w napadzie rabunkowym na małżonków Schultzkich, właścicieli składu kolonjalnego przy ul. Nakielskiej. Główny sprawca napadu Notke wpadł już dawno w ręce policji i został zasądzony na 6 lat więzienia. Towarzysze jego ukrywali się i dopiero teraz wymierzona im będzie sprawiedliwość.

*

Cena chleba w Bydgoszczy została obniżona. Bochenek chleba 1 i pół kg. kosztuje obecnie 51 groszy.

*

20-letnia Gertruda Gryp, zamieszkała w ewangelickim zakładzie dla dziewcząt przy ul. Młyńskiej, wypiła większą ilość sublimatu. Denatkę odwieziono karetką pogotowia ratunkowego do lecznicy miejskiej, gdzie oddano ją pod opiekę lekarza. Powodem rozpaczliwego kroku młodej dziewczyny był fakt, że wypowiedziano jej posadę w ewangelickim zakładzie dla dziewcząt.

*

Przy ulicy Grunwaldzkiej narożnik Jasnej zderzyły się samochód osobowy P. Z. 44 934 z motocyklem P. Z. 47 749. Oba pojazdy zostały poważnie uszkodzone, ludzie ocaleli.

P. Kałużnemu Antoniemu, zam. przy ul. Kanałowej 7, skradł jakiś złodziej aparat do szuszenia włosów oraz rower męski wartości 150 zł. — P. Zwolanowskiemu Zygmuntowi, zam. przy ul. 3 Maja, skradł jakiś złodziej magnet samochodowy wartości 500 zł. — P. Wojciechowski Jan, zam. przy ul. Promenada, doniósł policji, że w nocy na 17 bm. włamał się do jego warsztatu tokarskiego przy ul. Sienkiewicza 32, jakiś złodziej i skradł mu wiertarkę wartości 70 zł. — P. Tadrowskiemu Tomaszowi skradziono rower męski z otwartego drewnika przy ul. Glinki 23, wartości 80 zł.

*

Odbył się tu zjazd dyrektorów elektrowni pomorskich i poznańskich, który obradował nad sprawami organizacyjnemi.

*

Dnia 20 bm. o godz. 11 odbędzie się w sali „Pod Lwem" przy ul. Marsz. Focha 7 walne zebranie członków Kółek Rolniczych powiatowego oddziału Bydgoszcz. Obrady poprzedzi msza św. o godz. 9 w kościele Klarysek.

W niedzielę Bydgoszcz czeka sensacja sportowa. O godz. 14 na Stadjonie Miejskim rozegrane będą zawody lekkoatletyczne z okazji P. Z. L. A. W zawodach wezmą udział najlepsi zawodnicy Pomorza.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Propaganda wytwórczości krajowej

Służy jej dzielnie Związek Obrony Przemysłu Polskiego

W sali Koła Towarzyskiego odbyło się doroczne walne zebranie członków Związku Obrony Przemysłu Polskiego. Obrady zagaił i przewodniczył im p. prezes Samulski. Sprawozdania zarządu przedłożyli sekretarz p. Stronczyński i skarbnik p. Kazimierz Chojnacki. W imieniu komisji rewizyjnej przedłożył sprawozdanie p. prez. Szwedziński.

Ze sprawozdania dowiadujemy się, że Związek Obrony Przemysłu Polskiego powstał w kryzysowym roku 1925, gdy po raz pierwszy w Polsce zaznaczyło się silne załamanie konsumcji krajowej, dotykające szczególnie przemysł polski. Jako główny cel Związku wytknięto jak najszerszą propagandę wytwórczości polskiej przez uświadamianie ogółu społeczeństwa o potrzebie i znaczeniu własnego przemysłu. Czyniono to za pomocą zebrań, odczytów, artykułów prasowych, broszur, plakatów propagandowych i ulotek oraz interwencji u władz państwowych i samorządowych, również przez urządzanie wystaw, pokazów, wyświetlania filmów itd. O potrzebie istnienia Zw. Obrony Przemysłu Polskiego świadczy stały wzrost czynności tej instytucji.

W obecnej chwili ciężka sytuacja gospodarcza nakłada na Zw. Obrony Przemysłu Polskiego nowe i ważne obowiązki i wymaga wzmożonej akcji propagandowej na rzecz przemysłu krajowego. Stałą i systematyczną pomoc miał Zw. Obrony Przemysłu Polskiego ze strony prasy codziennej i fachowej a wydatną pomoc w tej akcji oddała Związkowi agencja kinematograficzna „Światowid" w Poznaniu, wyświetlając bezpłatnie dostarczone jej klisze i taśmy filmowe Związku. Dla celów propagandowych wyzyskano również radjo poznańskie, w którem co miesiąc wygłasza się 15-minutowy odczyt propagandowy i powtarza się hasła programowe Związku. Zorganizowano cykl odczytów, których odbyło się w Poznaniu i na prowincji 19, a w roku sprawozdawczym z inicjatywy Związku odbyły się trzy wystawy prób i wzorów przemysłu Polskiego w Pleszewie, Jarocinie i Poznaniu. W czasie od 4 do 11 grudnia ub. r. odbył się „Tydzień Propagandy Przemysłu Polskiego" w Poznaniu i na prowincji. Większe obchody odbyły się w Kościanie, Śmiglu, Skalmierzycach, Wielichowie, Bydgoszczy, Gnieźnie, Zbąszyniu, Strzelnie, Obornikach, Gąsawie, Mogilnie, Ostrowie i in.

Na terenie szkolnictwa akcja popierania przemysłu krajowego rozwija się bardzo pomyślnie i w chwili obecnej prawie w każdej szkole istnieje koło szkolne obrony przemysłu polskiego.

Na ogłoszony w szkołach konkurs na najlepsze wypracowanie „Dlaczego należy kupować wyroby krajowe?" wpłynęło do Związku 128 prac, z których 31 nagrodzono.

Oprócz interwencji dla różnych firm wydał Zw. Obrony Przemysłu Polskiego 100 tys. „Skorowidzów wyrobów krajowych", około 20 tys. barwnych plakatów i blisko 2000 oznak dla członków kółek szkolnych obrony przemysłu polskiego. Należy też wspomnieć, że pewne instytucje i firmy udzieliły Związkowi subwencyj w gotówce lub też nadesłały swoje wyroby na imprezy, urządzane przez Z. O. P. P.

Po udzieleniu zarządowi absolutorjum i przyjęciu budżetu na rok następny p. prezes Samulski wygłosił zajmujący odczyt n. t. „Zaniedbane źródła dobrobytu społecznego". Streszczenie tego odczytu zamieścimy w jednem z najbliższych wydań naszego pisma. Należy też wspomnieć, że z okazji walnego zebrania p. prezes Samulski wyraził szczególne podziękowanie za gorliwą pracę pp. dyr. E. Pawłowskiemu, prof. Rosenbergowi, prof. Raczkowskiemu, dyr. Fr. Maciejewskiemu, prez.. Gadebuschowi, Stronczyńskiemu i K. Chojnackiemu.

W dyskusji zabierali głos m. i. pp. Maciejewski, Bielecki, Nowak, Szwedziński i i.

Z obrad Stow. Kupców Chrześcijan

Kupiectwo wyraża uznanie dla udałego konkursu okien wystawowych „Kurjera Poznańskiego" i „Orędownika Wielkopolskiego"

Przy dużem zainteresowaniu członków toczyły się w czwartek obrady Stow. Kupców Chrześcijan w sali Resursy Kupieckiej. Zagaił je krótkiem powitaniem p. prezes Wł. Majewicz.

Na wstępie mówił p. prezes Majewicz o co dopiero ukończonym konkursie okien wystawowych, urządzonym z inicjatywy redakcyj „Kurjera Poznańskiego" i „Orędownika Wielkopolskiego", podkreślając z uznaniem, że impreza ta wypadła ku pełnemu zadowoleniu kupiectwa. Konkursy przyczyniły się wydatnie do podniesienia poziomu dekoracyj okien u wszystkich kupców w Poznaniu. Inicjatywie redakcyj „Kurjera Poznańskiego" i „Orędownika Wielkopolskiego" należy się tem większe uznanie, że wspomniane wydawnictwa robiły to własnym poważnym nakładem, wyznaczając premje dla głosujących i dyplomy dla wystawców, otwierając również łamy swych pism dla interesów branżowych kupiectwa. Wyrażeniem wdzięczności dla wydawnictwa „Kurjera Poznańskiego" i Orędownika Wielkopolskiego", zakończył p. Majewicz ocenę konkursu okien wystawowych.

Zkolei omówił p. prezes Majewicz wyniki Międzynarodowych Targów w Poznaniu, które były lepsze od przeszłorocznych. Kupiectwu przysporzyły Targi lekkie ożywienie obrotów, szczególnie naskutek przypływu interesantów z prowincji.

Ponieważ w ostatnim czasie kupiectwo odczuwa dotkliwie wzmożoną akcję zbierania fantów na różne cele, sprawa ta na wczorajszem zebraniu znalazła swój odgłos. Zebrani stwierdzili, że kupiectwo nie może popierać różnych nieznanych nagle powstających imprez, dla których zbiera się fanty w sposób, przypominający nieraz ulepszone metody żebractwa. Kupiectwo zasadniczo udzielać winno swej pomocy tylko tym organizacjom, które przedłożą swoje życzenia Zw. Tow. Kupieckich i uzyskają tam polecenie, iż godne są poparcia.

Mówiono też o wycieczce na wystawę w Chicago, w której bierze udział 4 uczestników z pośród członków Stow. Kupców Chrześcijan.

Pod koniec wywiązała się ożywiona dyskusja w sprawie inwazji żydostwa do Poznania. Powszechne uznanie zebranych znalazł wniosek jednego z mówców, ażeby kupiectwo domagało się od hurtowni obsługi przez chrześcijańskich przedstawicieli i chrześcijańskich kupców podróżujących.

W toku obrad nadeszła wiadomość o zgonie prezesa Resursy Kupieckiej, ś. p. radcy Jana Cynki. P. prezes Majewicz poświęcił Zmarłemu gorące wspomnienie, a zebranie uczciło pamięć Zmarłego powstaniem z miejsc.

(kl.)

Dalsze pogorszenie w stanie zasiewów ozimych

Stan zasiewów ozimych w pierwszych dniach maja, ustalony na podstawie małej sieci korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego, przedstawiał się w stopniach przeciętnie dla całej Polski następująco:

	5. V.	15. IV.	15. III.
pszenica ozima	3,3	3,3	3,4
żyto ozime	3,2	3,4	3,6
jęczmień ozimy	3,0	3,2	3,3

(stopień 5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny, 1 — zł.).

W porównaniu do stanu z połowy kwietnia, stan pszenicy pozostał bez zmiany, natomiast żyta i jęczmienia uległ pogorszeniu. Do pogorszenia się stanu zasiewów przyczynił się brak wilgoci w roli, oraz brak ciepła i słońca. Brak wilgoci dawał się odczuwać do pierwszych dni maja. Ocieplenie się, jakie nastąpiło w pierwszych dniach maja nie wpłynęło na polepszenie się stanu ozimin. Również często nocne przymrozki, stwierdzone przez 95 proc. korespondentów, przyczyniły się do zahamowania wegetacji roślin.

KRONIKA GOSPODARCZA

ZBYT DROGI KOSZT PRZEWOZU ZIEMNIAKÓW — WYNOSI ON 30 PROCENT WARTOŚCI ZIEMNIAKÓW

W racjonalnie prowadzonem gospodarstwie rolnem powinna być zachowana pewna proporcja w uprawie kłosowych i okopowych, która umożliwia stosowanie odpowiedniego płodozmianu. Przeprowadzane w ciągu ostatnich lat zmniejszenie przez cukrownie kontyngentu buraków cukrowych spowodowało znaczne ograniczenie ich plantacyj (w wojew. zach. o 30%). Zasadniczo powinno to pociągnąć za sobą zwiększenie obszaru uprawy ziemniaków, można jednak zaobserwować objaw wprost przeciwny, albowiem areał ziemniaków w ostatnich latach zmniejszył się także przy równoległym wzroście obszaru zasiewu zbóż. Taki stan rzeczy jest wysoce szkodliwy, gdyż doprowadzić może w konsekwencji do upadku kultury warsztatów rolnych.

Najważniejszą przyczyną, która wpłynęła na zmniejszenie produkcji ziemniaków jest bardzo niska ich cena. Jeżeli chodzi o ziemniaki fabryczne, to cena ich nominalnie wynosi 1.76 zł za 100 kg. Fabryki przetworów ziemniaczanych płacą bowiem 0.11 zł za kwintal procent skrobi, przyjmując więc przeciętnie 16% zawartości skrobi, otrzymuje się powyżej wymienioną cenę. Faktycznie jednak rolnik producent otrzymuje znacznie mniej, gdyż cenę tę fabryki płacą loco fabryka. Musi więc on pokryć jeszcze koszty przewozu. Od stycznia r. b. ziemniaki przeniesione zostały z 15-tej klasy taryfowej do 17-tej t. j. klasy najniższej, obniżka ta jednak okazuje się niewystarczającą. Jako średnią odległość, na jakiej przewozi się w wojew. poznańskiem ziemniaki fabryczne do fabryk, można przyjąć 40 km. Na odległości tej obecnie obowiązująca stawka wynosi 38 gr za 100 kg. przy użyciu 15 tonnowego wagonu. Opłata ta stanowi więc 30% ceny uzyskanej przez rolnika. Innemi słowy dostaje on do ręki za 100 kg. ziemniaków zł 1,33. Jest to cena śmiesznie niska, która nie stoi w żadnym stosunku do kosztów produkcji.

Cały prawie ciężar zbyt wysokiej taryfy przewozowej na ziemniaki ponosi rolnictwo województw zachodnich, gdyż ilości przewożone na ich terenie przeciętnie w ostatnich trzech latach wynoszą przeszło 70% ogólnego przewozu ziemniaków. Sprawa ziemniaków ma specjalnie dla Polski zachodniej zasadnicze znaczenie i brak zainteresowania się nią przez czynniki miarodajne może mieć dla rolnictwa poznańskiego i Pomorza fatalne następstwa. Wielką wydajność swojej produkcji zawdzięcza ono, jak przecież powszechnie wiadomo, nie dobrej glebie, a jedynie wysokiej kulturze ziemi. Jak już jednak powiedzieliśmy, nieodzownym do jej uzyskania warunkiem jest zachowanie odpowiedniego stosunku w uprawie okopowych i zbóż (1:3).

W obecnych warunkach zwiększenie plantacyj buraków cukrowych jest wykluczone, jedynym więc sposobem utrzymania równowagi jest zahamowanie dalszego kurczenia się produkcji ziemniaków. Najpewniejszym środkiem zmierzającym do osiągnięcia tego celu jest uzyskanie przez rolników za ziemniaki ceny zapewniającej opłacalność ich uprawy, nie można więc pominąć żadnego z czynników, który może się do tego przyczynić. Jednym zaś z pośród nich jest właśnie obniżenie taryfy przewozowej. Obniżka ta, jeśli ma przynieść pożądane rezultaty, musi być znaczna — na bliższych odległościach t. j. do 100 km., na których dokonuje się gros przewozów — powinna ona wynosić co najmniej 50% dotychczasowej taryfy.

(AZ).

Z KRAJU

(k) **Próby uruchomienia fabryki Dr. Roman May.** Z inicjatywy wydziału robotniczego fabryki Dr. Roman May w Luboniu podjęto pertraktacje w kierunku uruchomienia nieczynnych od pewnego czasu zakładów. Jak się dowiadujemy, starostwo powiatu poznańskiego wyraziło gotowość wyasygnowania pewnej kwoty na rozpoczęcie pracy, jednak wskutek sprzeciwu urzędu wojewódzkiego sprawa pozostaje narazie w zawieszeniu.

(k) **Przed wydaniem rozporządzeń wykonawczych do ustawy kartelowej.** Niedawno ogłoszono w „Dzienniku Ustaw" ustawę kartelową. Ostatnio przygotowano w min. przemysłu i handlu rozporządzenie wykonawcze w sprawie zgłaszania uchwał i postanowień karteli. W myśl tego rozporządzenia obowiązkowi zgłaszania podlegają uchwały i postanowienia karteli, określone przez ustawę, a w szczególności dotyczące: 1) kontyngentowania produkcji i zbytu, 2) odstępowania kontyngentów, 3) ceny oraz warunków sprzedaży i zakupów, 4) unieruchomianie lub wykupna przedsiębiorstw, nie należących do kartelu, warunków unieruchomiania lub wykupu i sposobu pokrycia wynikających z tego wydatków, 5) działalności inwestycyjnej uczestników karteli, 6) stosowania kar umownych, 7) kosztów związanych z działalnością kartelów, 8) przystąpienia nowego uczestnika do umowy, lub wypowiedzenia jej dotychczasowemu uczestnikowi. Drugie rozporządzenie wykonawcze ustala formę zapisu do rejestru kartelowego. Ponadto w niedługim czasie ukazać się mają dalsze rozporządzenia dotyczące ukonstytuowania się sądu kartelowego.

(k) **Nowe połączenia okrętowe między Polską a Anglją.** Przedsiębiorstwo okrętowe James Currie & Co w Leith uruchamia w najbliższym czasie regularną komunikację okrętową między Gdynią i Gdańskiem a portem Leith. Statki kursować będą co dwa tygodnie, przyczem odchodzić będą z Gdańska w piątki, a z Gdyni w soboty. Przejazd trwać będzie trzy dni. Okręty zostaną wyposażone w specjalne urządzenia dla przewozu artykułów szybkopsujących się.

(k) **Wyniki majowego jarmarku wełny.** Na jarmark w dniu 2 maja 1933 r. nadesłano 62 partje wełny, razem 34,658,5 kg. Wełna pochodziła z województw: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, białostockiego, poleskiego, razem (62) partje o ogólnej wadze kg 34658,5. W dniu jarmarku sprzedano wszystki partje za wyjątkiem jednej (nr. kat. 10), za którą oferowano 2.45 zł za kg i partja zostanie prawdopodobnie sprzedana po jarmarku po uzyskaniu zgody właściciela wełny. Zależnie od wyrównania wełny, czystości, zawartości wilgoci i tłuszczopotu płacono na jarmarku za wełnę brudną, t. zn. niemytą na owcy, następujące ceny: Sortyment AA — odrost 12 miesięcy — 2,35 do 2.75 za kg, AA-A odr. 12 mies. 2.95, A odr. 12 mies. 2.65—3.00, A odr. 9 mies. 2,65—3,15, A odr. 6 mies. 2.25—3,10, A z jagniąt 3,30—3,40, A-B z jagniąt, odr. 12 mies 3.00—3.50, A-B odr. 6 mies. 3,25, B odr. 9 mies. 3.05—3.30, B-C odr 9 mies. 3,15—3,30, Crosbred C-D 2,55—3,10. Czarna 2.50. Najwyższą cenę przyniosła wełna włościańska — 3.50 zł za kg.

(k) **Przemysłowcy stwierdzają, że zniżka cen nie zwiększyła konsumcji.** W tych dniach odbyło się zebranie rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego. Omawiano zagadnienia, związane z kształtowaniem się sytuacji gospodarczej. Obok objawów dodatnich, do których należy zaliczyć fakt, iż spadek kursu dolara nie wywołał ujemnych następstw na naszym rynku, sytuację tę charakteryzuje dalsze zmniejszenie zbytu artykułów inwestycyjnych. Pewne widoki na wzrost zbytu w tej dziedzinie, jakie zarysowują się na tle możliwości ożywienia stosunków polsko-sowieckich, mogą się stać realne dopiero po rozwiązaniu szeregu problemów, zwłaszcza z dziedziny kredytowej. Tymczasem, jeżeli idzie o położenie na rynku wewnętrznym, to proces ograniczania produkcji przemysłowej trwa nadal. Nie zahamowała go akcja w kierunku zamknięcia nożyc cen, która nie dała efektu w postaci zwiększenia zakupów ze strony rolnictwa, a pogorszyła sytuację szeregu dziedzin przemysłu. Trudności przeżywane przez przemysł, odbijają się również na rynku pracy.

Z ZAGRANICY

(z) **Bank Holenderski bez dywidendy?** W amsterdamskich sferach giełdowych krążą pogłoski, że rada zarządzająca Banku Holenderskiego ma zaproponować walnemu zebraniu akcjonariuszy przelanie czystego zysku za rok 1932 na kapitał rezerwowy i fundusze specjalne, jakoteż niewypłacenie za rok ubiegły dywidendy.

(z) **Otwarcie wystawy chicagowskiej nastąpi wcześniej.** Otwarcie wystawy w Chicago, które miało się odbyć dn 1 czerwca, zostało przyspieszone i odbędzie się dn 27 maja, a to celem umożliwienia prezydentowi Rooseveltowi przybycia na uroczyste otwarcie wystawy.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Tendencja zniżkowa, objawiająca się na rynku krajowym już pod koniec poprzedniego okresu, cechowała również miniony tydzień sprawozdawczy od 12 — 18. 5. 33. Ceny obniżyły się przeważnie do zł 2.70 za kg. I gat.

Ożywienie nastąpiło na rynkach zagranicznych. Masło kolonjalne nadchodzące już w mniejszych ilościach podrożało o 6 do 8 sh per cwt, a również gatunki masła innego pochodzenia cieszyły się lepszym popytem. Jednak w szczególności zasługuje na uwagę zmiana sytuacji na rynku niemieckim, gdzie ceny masła dzięki skrępowaniu produkcji margaryny stopniowo zwyżkują. Notowanie berlińskie ustalone w dniu 9 bm. na mk. 99 za I gat. podwyższono w dniu 12 bm. o 8 mk., a w dniu 16 bm. o dalsze 8 mk. i wynosi obecnie mk. 115 za 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., mk. 110 za 50 kg za II gat., mk 103 za 50 kg. za III gat. przy bardzo mocnej tendencji. Przy takim rozwoju sytuacji nie jest wykluczone, że już w najbliższych dniach kalkulować się będzie eksport.

Za jajka towar świeży normalnej wielkości płacono 17 bm. zł 70 — 75 za skrzynię 24 kopową. Tendencja w dalszym ciągu słaba.

CHLORAMI
ŚNIEŻNO BIAŁA MIĘTOWA PASTA DO ZĘBÓW
Henryk Żak Poznań
Pz 10 695 - Ż 1422

Wycieczka kupiecka na Maltę

Korporacja Kupców Chrześcijańskich w Poznaniu odbyła w czwartek wycieczkę na Maltę celem zwiedzenia fabryki papieru Drukarni św. Wojciecha. Dzięki uprzejmości zarządu fabryki w osobie p. Leona Stürmera uczestnicy wycieczki mieli możność zanajomienia się zupełnie szczegółowo z całym procesem fabrykacyjnym wszelkich gatunków papieru od najtańszego (na niebieskie koperty) do najwytworniejszego dziełowego. Wycieczka ta była niezmiernie instruktywna i krzepiąca, zwłaszcza, że zaznajomiła z ważną dziedziną przemysłu polskiego, uniezależniającą nas od zagranicy i powstałą już w niepodległem państwie polskiem. W wycieczce uczestniczyło kilkudziesięciu członków Korporacji pod przewodem zarządu z swym starszym p. Kazimierzem Otmianowskim.

Uczestnicy wycieczki na tle jednego z zabudowań fabryki papieru w Malcie.

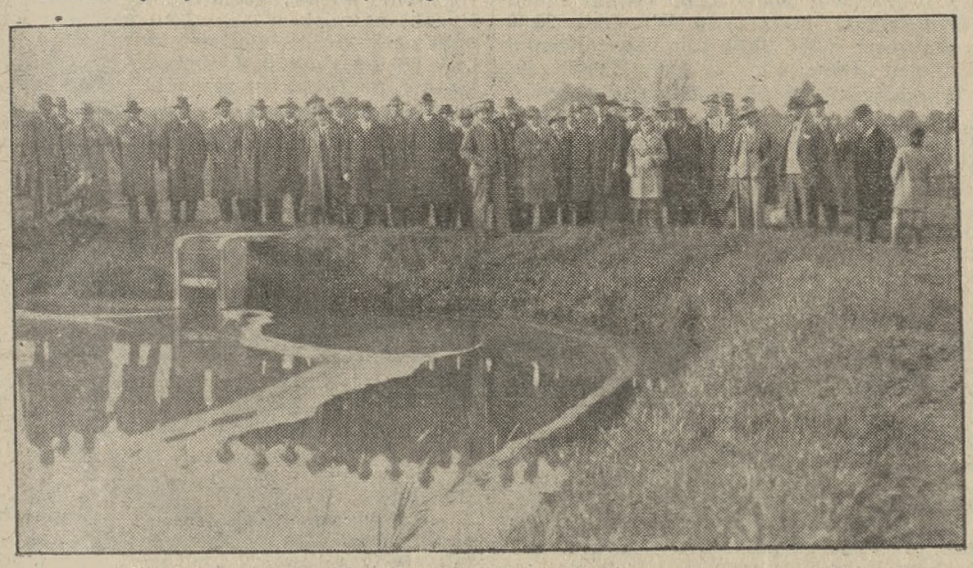

Jeden ze stawów, w których czyści się woda zużywana przy fabrykacji.

Wynik plebiscytu filmowego

zorganizowanego przez redakcję naszego pisma i dyrekcję kinoteatru „Słońce", który wywołał ogromne zainteresowanie wśród miłośników kina, podamy do wiadomości Czytelników w jutrzejszym numerze naszego pisma. Komitet plebiscytowy, w skład którego wchodzą pp. dyr. „Słońca" Nowomiejski, red. Czesław Kędzierski, red. Tadeusz Kraszewski i red. Bohdan Danielewski, zakończył już obliczanie głosów, jakie padły na film „Jego Ekscelencją Subjekt" i „Każdemu wolno kochać", a obecnie odbywa się wyznaczanie premij.

Potęga organizacji żebractwa chińskiego

Obok licznych plag, jakie gnębią Chiny, jedną z najdotkliwszych jest zapewne plaga żebractwa, zorganizowanego w związku „Tao-fan-hui", a „hutung" nazwane są nędze dzielnice miljinowych miast chińskich, w których bractwa te uprawiają żebraninę jako zorganizowany zawód, tyranizując w niesłychany sposób mieszkańców. Jak dalece sięga ich teror, dowodem tego przysłowie chińskie: Nie zrażaj sobie żebraka, bo narazisz się na zemstę bractwa.

Barwną ilustrację tych stosunków daje pewien podróżnik amerykański:

...W Kantonie zamieszkałem razem z moim uprzejmym towarzyszem podróży Tien-li, po polsku „Słodką gruszką", w lepszej oberży chińskiej w ubikacjach dla „wytwornych gości". Doprawdy, lokal wytworny!! Podłogi wyłożone były plecionkami, naokoło nagie ściany z desek, gdzieniegdzie dość szerokie szczeliny. Lokal miał cztery okna, które właściwie były drzwiami zasuwanemi, dwa z nich wychodziły na mały balkon, drugie dwa otwierały widok na podwórko sąsiedniego domu. Wśród potoku grzecznych słówek wniesiono nam łóżka bambusowe. Należące do nich siatki przeciw moskitom domagały się gwałtownie prania. Umeblowanie uzupełniono ślaniającym się stołem i podobnie ruchliwemi krzesełkami. Nasz przyjaciel „Słodka Gruszka" używał już w sąsiednim pokoju błogiego wypoczynku, zapaliwszy fajeczkę o cybuchu, nie większym jak naparstek, i popijając z rozkoszą herbatę. Tak wykwintnie zapewne nie mieszkał on już dawno.

Podwórko domu sąsiedniego poczęło budzić moją ciekawość. Wygrzewali się tam w słońcu obszarpani żebracy, starzy i młodzi, grali w karty, gwarzyli z ożywieniem. Wszyscy byli w dobrym humorze, który charakteryzuje pracowitych jak mrówki Chińczyków. Ruch panował tam ożywiony, jak w golębniku. Zawołałem mego przyjaciela chińskiego i poprosiłem o objaśnienie. „Dom ten, jak poznajesz po godle na szczycie, jest domem zajezdnym dla członków bractwa żebraczego Tao-fun-hui. Dostęp do niego mają tylko członkowie zrzeszenia, a rządy w nim sprawuje ich mąż zaufania, który też przydziela członkom dzielnicę dl. wykonywania ich procederu. W Kantonie zrzeszenie liczy tysiące członków, w tem wprawdzie także wielu złodziei i rabusiów, z którymi ci „Rycerze otwartej ręki" wspólnie prowadzą interesy.

Dalszych informacyj udzielił mi właściciel oberży Ah-fu.

— Tak, żebracy ci są doświadczeni i wyrafinowani w swym procederze. Idąc ręka w rękę z rabusiami, sprawiają oni mieszkańcom wiele trosk i kłopotów. Ot, n p mój sąsiad, rzeźnik z naprzeciwka. Kiedy otworzył swój sklep, odrzucił dłoń chroniącą bractwa — żebraczego. I cóż się stało? Sklep jego okradziono, obrzucono błotem odbiorców odstraszono, tak iż przedsiębiorstwo chyliło się ku upadkowi. Wreszcie z obawy przed ruiną rzeźnik złożył żądany okup. Odtąd ma spokój, robi dobre interesy i nabrał tuszy. A i mój brat stryjeczny, który nabył osadę przy bramie wschodniej miasta, drwił sobie z początku z żebraków i każdego wyrzucał za drzwi. Pierwsze żniwo dojrzało, pracował ciężko razem z synami nad jego zbiorem Lecz ryżu nie chciał mu nikt odkupić. Cóż mu pozostało, jak upokorzyć się przed żebrakami. Od tej pory wiedzie mu się dobrze.

Uprzejmy Chińczyk zaproponował nam zwiedzenie azylu dla żebraków. Z niedowierzaniem musztrowali nas żebracy, którzy pilnowali wejścia. Dopiero kiedy Ah-fu wsunął im obfitą łapówkę, wypogodziły się ich twarze. W podwórku otoczyła nas natychmiast czereda żebracza.

Słowa są za słabe, by opisać brud, fetor i wygląd tych ludzi. Ciała ich, wycieńczone nędzą i chorobskami, obwieszone były strzępami i szmatami. Zagasłe ich oczy ożywiły się na chwilę i chciwie śledzili każdy nasz ruch. Gdy sięgaliśmy ręką do kieszeni, ich wynędzniałe dłonie wyciągały się ku nam, czekając na jałmużnę. Nędza nie do opisania, przecież wszyscy zdawali się znosić swój los z zadowoleniem. Z niektórych grup dochodziły do nas śmiechy i żarty. Następnie zaprowadził nas Ah-fu do wielkiej izby, w której przebywają żebracy w czasie pory zimnej Tam znajdują się dwa ogniska pod kotłami, w których gotuje się jedzenie. Tam też odbiera mąż zaufania użebrane przedmioty, wydaje jedzenie i przydziela pracę. Mąż zaufania był to stary bezzębny człowiek, ubrany w szatę srodze połataną. Rozkazy jego były szorstkie i znajdowały bezwzględny posłuch. Gdy dwaj żebracy podeszli do niego po jedzenie, lecz nie złożyli dla bractwa ani pieniędzy ani innych przedmiotów użebranych, ofuknął ich głośno, tak iż obaj czemprędzej znikneli za drzwiami.

— A co tu robią ci chłopcy i wyrostkowie? — zapytałem mego gospodarza.

— O, ci należą do bractwa im młodsi, tem wcześniej się wprawią. Ubogie rodziny oddają swych chłopców zrzeszeniu żebraczemu za niewielką zapłatą.

W drodze powrotnej zauważyliśmy, jak pewien żebrak wydobył z kosza węża i z wielką zręcznością zarzucił drugiemu na szyję. Środka tego używano, jak nas objaśnił mąż zaufania, wobec osób, wzbraniających się dać jałmużnę. — Zaprawdę, rzekłem, wasz zawód jest wielostronny. — Pochwała ta bardzo się spodobała mężowi zaufania. Ochydna jego twarz rozjaśniła się grymasem uśmiechu. — Tak, panie, — objaśnił dalej, — próżniacy zbierają datki, pilni natomiast są śpiewakami wędrownymi, muzykantami i tragarzami przy ślubach i pogrzebach Zanoszą oni lektykę z nowożeńcami do nowego ich mieszkania. Zwyczaje te, jak później zdołałem stwierdzić, zrosły się do tego stopnia z zabobonem ludowym, że nawet najbogatsi nie odrzucają współdziałania bractwa żebraczego. Słyszeliśmy nawet o strajku żebraków. Osadzono w kozie jednego z najwybitniejszych „mężów zaufania", a skutek był ten, że bractwo zbojkotowało wszystkie śluby. Ponieważ nieobecność muzykantów żebraków uważano za złe omen, władze zmuszone były pod naciskiem opinji wypuścić na wolność owego herszta żebraków. W i P.

Niesamowity aktor filmowy

Ryk wulkanu na taśmie filmowej. — Odważny operator.

Jeden z ostatnich wybuchów Wezuwjusza wyzyskany został przez włoskie towarzystwo filmów dźwiękowych dla dokonania zdjęć odgłosów towarzyszących erupcji wulkanu. Zdjęcia te według relacji pism włoskich, udały się znakomicie, gdyż łoskoty, huki i grzmoty spowodowane owym kataklizmem przyrody, oddawane są z całą grozą rzeczywistości. W ten sposób udało się po raz pierwszy potężny głos wulkanu utrwalić na taśmie filmowej. Rzecz jasna, że jednocześnie z filmowaniem odgłosów, dokonano także zwykłego zdjęcia obrazowego, przedstawiającego potężne, niszczące siły słynnej góry ognistej.

Erupcje Wezuwjusza i Etny już dawniej przykuwały uwagę reżyserów filmowych. Odnośne operacje nie były jednak przedsięwzięciem zbyt niebezpiecznem, gdyż fotograf filmowy miał zawsze możność obrania sobie pozycji, dającej mu maximum możliwego w wypadkach takich bezpieczeństwa.

Natomiast niezmiernie ryzykownym wyczynem była eskapada reżysera Carli z Batawji, przedsięwzięta na statku pomiarowym „Albertina". Chodziło o sfilmowanie działalności podwodnego wulkanu, znajdującego się w sąsiedztwie wyspy Krakaton. Ta ostatnia, jak wiadomo, zniszczoną została przez straszną eksplozję wulkanu w nocy z 26 na 27 sierpnia 1887 roku, przyczem główna część wyspy wraz z górą Pic Berbnatan, o wysokości 822 metrów, zapadła się w głębie morskie.

Opodal pozostałych szczątków niefortunnej wyspy znajduje się podmorski wulkan, czynny po dzień dzisiejszy i buchający od czasu do czasu masami rozpalonej lawy, wyrzucanej wysoko ponad powierzchnię morza. Wybuchy te zamieniają wodę morską w wrzątek, niszcząc wszelkie życie w kilkomilowym promieniu.

Okręt holenderski „Albertina" otrzymał w roku ubiegłym polecenie dokonania w tem właśnie miejscu pomiarów. Statkowi wypadało w tym celu przepłynąć ponad kraterem podwodnego wulkanu. Ponieważ kapitan postanowił był niebezpieczny eksperyment zaryzykować, operator filmowy Carli zaofiarował się towarzyszyć mu, aby prace pomiarowe uzupełnić zdjęciami filmowemi. A uczynił to tem chętniej, gdyż nadarzała się jedyna w swojem rodzaju sposobność stworzenia niezmiernie ciekawego filmu naukowego. Przedsięwzięcie połączone było oczywiście z wielkiem niebezpieczeństwem z uwagi, że każdej chwili mógł nastąpić wybuch strasznej „miny", w czeluściach morskich ukrytej i w nieobliczalnych odstępach czasu ziejącej zniszczeniem i śmiercią.

Statek zakotwiczony w należytej odległości od niebezpiecznego miejsca, oczekiwał kolejnej erupcji wulkanu i kiedy niesamowity „aktor filmowy" ukończył swoją produkcję, nakręconą z całym spokojem przez odważnego operatora, statek „Albertina", nie zważając na gotującą się jeszcze pod nim wodę, podążył w kierunku codopiero zamilkłego krateru i tam dokonał powierzonych mu robót pomiarowych. Śmiałkom szczęście dopisało, gdyż kolejny wybuch nastąpił już po opuszczeniu przez statek holenderski strefy niebezpieczeństwa. kr.

Ruch statków w porcie gdyńskim.

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w kwietniu r. b. zawinęło do portu gdyńskiego 324 statków ogólnej pojemności 240 300 tonn. Na statkach tych przyjechało 590 pasażerów, ponadto zaś przywiozły one 69 600 tonn ładunku.

W tym samym okresie odpłynęło z portu gdyńskiego 312 statków, ogólnej pojemności 241 600 t. Na statkach tych wyjechało 514 pasażerów, ponadto wywiozły one 344 400 t. ładunku, w tem 302 600 t. węgla, 3 500 t. cukru i 3 600 t. bekonów i wędlin.

Filozof

Jasio przed klatką ze słoniem: — Tatusiu, taka gruba skóra przydałaby się nam obu, tobie dla mamy — a mnie dla nauczyciela. (Tit-Bits)

I. M. P. a międzynarodowy konkurs tańca artystycznego

Jak wiadomo, 8 czerwca rozpocznie się w Warszawie międzynarodowy konkurs tańca artystycznego o nagrody w sumie 10 000 zł. W związku z tem Instytut Mąkowskiego w Poznaniu organizuje konkurs kwalifikacyjny sztuki tańca klasycznego — zespołowego i solowego — w celu wysłania odpowiedniej reprezentacji Wielkopolski na wspomniany konkurs. — Pierwszy występ zgłoszonych odbędzie się w jednej z największych sal w Poznaniu — w obecności przedstawicieli poszczególnych działów sztuki. Dalsze szczegóły w numerach następnych. Zgłoszenia do 25 bm. w Instytucie Mąkowskiego, Pl. Wolności 14a.

Kaktus kwitnie

Mimo deszczów i wilgoci poznański Kaktus kwitnie na wiosnę i, wolny i niewinny, otwiera w najbliższą sobotę sezon wiosenny. Na tej, zkolei 28 Uczcie, pożegnają się z Poznaniem nasi kochani przyjaciele i goście: Fontanka, Iwański i Grocholski (Zygro). Gościnnie wystąpi, po raz pierwszy u Szyderców primabalerina Grossówna. Poza tem: Kręglewski, Gerżabek, Sułek, Znaniecki, Swinarski i inni. — Kotku drogi, niedługo już rzeczywiście koniec; gdy tylko skończą się deszcze, jedziemy nad polskie morze.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś ostatnie przedstawienie operowe bieżącego sezonu, które wypełni „Cyrulik Sewilski" z gościnnym występem Ewy Bandrowskiej w popisowej partji Rozyny. Partnerami artystki będą pp. A. Karpacki, Urbanowicz i Tadeusz Szymonowicz, tenor liryczny opery krakowskiej i lwowskiej. Dyrygować będzie gościnnie Adam Dołżycki, niezapomniany pierwszy dyrektor opery poznańskiej.

„Szczęśliwej podróży" w Teatrze Wielkim

„Szczęśliwej podróży" — tak brzmi tytuł najnowszej sensacji operetkowej Warszawy. Od 2 miesięcy nie schodzi z afisza stołecznego teatru „8.30" ta prześliczna, porywająca humorem operetka Kunneckiego w realizacji reżyserskiej W. Zdzitowieckiego, przyjętej entuzjastycznie przez prasę stolicy. Goszczący w Poznaniu ten świetny reżyser warszawski przygotował i dla publiczności naszej prawdziwą atrakcję, którą niewątpliwie będzie jutrzejsza w sobotę 20. 5. o godz. 8 wiecz. premjera „Szczęśliwej podróży", gdzie znajdzie też dla siebie kapitalną, popisową rolę. Obsada pierwszorzędna w wykonaniu całego zespołu z Marją Nochowiczówną na czele.

KAPELUSZE wiosenne i latowe DAMSKIE i MĘSKIE NOWOŚCI poleca w wielkim wyborze TOMASEK Pocztowa 9 Reparacje tanio i akuratnie dg 3310

SPORT

Hippika

Przed międzynarodowemi zawodami konnemi w Warszawie. Zawody te rozpoczynają się w Warszawie na torze hippicznym w Łazienkach w dniu 2 czerwca. Dotychczas pewny jest start drużyn: czeskiej (7 jeźdźców i 19 koni), francuskiej (5 jeźdźców i 12 koni), rumuńskiej (8 jeźdźców i 15 koni). Spodziewany jest ponadto udział drużyn — tureckiej, szwedzkiej i włoskiej. W zespołach — czeskim, francuskim i rumuńskim znajdują się jeźdźcy cywilni. PAT)

Kolarstwo

Pozn. Tow. Cyklistów i Motorzystów urządza w niedzielę wyścigi o mistrzostwo klubowe na trasie Poznań, Kórnik, Środa, Kostrzyn, Swarzędz i Poznań. Start odbędzie się na szosie kórnickiej przy Bernadzie Polskim. Zbiórka o godz. 14 u wylotu szosy swarzędzkiej.

Lekka atletyka

W mistrzostwach męskich i kobiecych kl. B. Pozn. OZLA biorą udział kluby „A. Z. S." Poznań, „Dyskobolja" Grodzisk, „Korona", „Sokół", „SMP" Poznań i „Warta" Poznań, zgłaszając razem do 80 zawodników i 30 zawodniczek. Walka klubów będzie tem ciekawszą, iż punkty zdobyć mogą jedynie ci zawodnicy z pierwszych sześciu miejsc, o ile uzyskają wynik w granicach przynależności do kl. B. Mistrzostwa odbędą się w niedzielę od godz. 9.30 do 12 oraz od 14.30 do 18.

Uniwersytet i W. S. H. Szóste międzyuczelniane zawody między powyżej wymienionemi uczelniami odbędą się 25 maja o godz. 16 na stadjonie „ośrodka".

Pięściarstwo

Łódź — siedzibą P. Z. B.? W sobotę odbędzie się doroczne walne zebranie Łódzkiego Okr. Zw. Bokserskiego. Na porządku dziennym znajduje się wniosek o przeniesienie siedziby PZB z Poznania do Łodzi. Wniosek ten podobno wysunięty został w porozumieniu z czołowemi okręgami, a nawet z Poznaniem, który obecnie — wobec braku ludzi do pracy — niechętnie widzi u siebie związek państwowy. Na prezesa związku w Łodzi przewidziany jest poseł J. Wolczyński. (PAT)

Piłka nożna

Niedzielne zawody „Ruch" i „Warta" o mistrzostwo ligi zapowiadają się specjalnie interesująco. Jak wiadomo „Ruch" dysponuje w roku obecnym dobrym, odmłodzonym składem, a specjalnie dobrą częścią drużyny jest napad z Peterkiem na środku, oraz świetnymi skrzydłami Urbanem i Włodarzem. Na meczu tem będzie miał pole do popisu Fontowicz w bramce „Warty". Zawody okażą, która z drużyn ma więcej szans na zajęcie miejsca w pierwszej trójce grupy zachodniej.

Rumuński Związek Piłki Nożnej zwrócił się do PZPN z propozycją rozegrania meczu Rumunja i Polska w dniu 23 lipca. Ponieważ termin ten nie odpowiada z różnych względów PZPN, przeto Związek nasz zaproponował zmianę na dzień 1 lub 8 października br. Miejscem spotkania będzie Kraków lub Śląsk. Tak brzmi doniesienie PAT. Trudno nie wyrazić zdumienia, że znów pomija się Poznań. Czyż to jakiś systematyczny bojkot, a jeżeli tak — to dlaczego?

Echa wyprawy „Wisły". W prasie belgijskiej ukazały się wzmianki, donoszące o tem, że drużyna „Wisły" jest reprezentacją Polski. PZPN uchwalił przesłać do prasy belgijskiej odpowiednie sprostowania. — Do tego doniesienia naszej oficjalnej agencji pragniemy dodać, że PZPN ponosi tylko konsekwencje własnej nieostrożności na co zwracaliśmy już uwagę na tem miejscu, domagając się zaprzestania niefortunnej wyprawy „Wisły.

Różne

Polski komitet olimpijski ukonstytuował się na posiedzeniu w dniu 16. 5. jak następuje: Przewodniczący — płk Glabisz, zastępca — inż. Lenartowicz, sekretarz — radca Foryś, kierownik techniczny — kpt. Mierzejewski; członkowie pp.: Semadeni, Lange, Maliński, kpt. Mierzejewski, kpt. Kurletto.

Tennis

Turniej tennisowy otwarcia sezonu odbędzie się w dniach 19, 20 i 21 bm. na kortach AZS. Turniej ten dostępny jest dla wszystkich tennisistów poznańskich nietylko zrzeszonych w P. Z. L. T. W razie dużej ilości zgłoszeń dla słabszych graczy zostanie utworzona specjalna grupa, aby umożliwić im zajęcie punktowanych miejsc. Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat sekcji tennisowej AZS (ul. Noskowskiego 4). Turniej wzbudza ogólne zainteresowanie ze względu na spotkanie Warmińskiego z Bratkiem.

27 Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W pierwszym dniu ciągnienia I klasy wygrane padły na numery następujące:

50.000 zł na nr. 91931.

15.000 zł na nr. 14338.

2.000 zł na nr. 114399.

Po **1.000 zł** na nr. nr.: 11337 77247.

Po **500 zł** na nr. nr.: 21128 26787 29514 33387 95900 131618 147219.

Po **400 zł** na nr. nr.: 31952 47755 52815 67928 84919 99876 124424 133236 137220 151014.

Po **250 zł** na nr. nr.: 216 854 31561 49094 49758 50971 50628 60308 64253 64578 65927 72020 73610 83891 132380 142217 144893.

Po **150 zł** na nr. nr.: 7990 17397 21063 27879 31113 33139 34917 35333 37062 39971 51994 53495 54117 63135 71471 80493 87146 89971 92511 92780 94876 94957 95349 96618 96972 100633 102525 106003 106272 108802 110521 110552 112070 116303 119915 124355 129993 138128 140381 142292 148198.

Po **100 zł** na nr. nr.: 9 50 77 199 299 392 493 652 89 851 1362 484 525 629 36 82 841 97 2385 3106 389 543 668 4107 301 05 62 504 706 5546 643 701 62 985 6016 224 435 532 37 629 65 75 832 924 7054 63 108 22 35 59 227 60 67 355 515 867 935 8278 510 37 99 660 777 9143 237 426 571 622 723 47 85 883 904 10173 338 508 11447 540 607 33 84 12560 829 79 97 963 88 13032 55 104 365 473 97 98 703 59 14107 291 308 463 654 85 711 852 15237 358 860 16005 405 519 650 895 908 33 17027 62 186 489 549 18061 105 68 739 815 901 19117 319 545 609 66 899 982 20012 383 694 21167 218 307 558 717 53 811 70 941 76 22149 450 846 90 23044 50 290 94 305 449 70 754 88 900 72 24060 130 424 570 617 63 70 797 25038 192 233 333 68 521 619 761 871 26024 73 75 165 256 532 40 47 769 804 907 27444 521 689 712 28431 521 679 787 866 901 06 29115 439 599 675 768 69 830 30001 287 554 87 623 31072 99 174 229 428 52 529 96 627 762 63 815 32097 118 238 315 430 654 875 33006 199 273 318 50 466 91 565 614 87 34006 12 127 38 67 73 91 323 737 59 848 35142 70 246 395

nr 9 789

415 84 512 76 891 916 29 36183 728 33 913 25 37170 94 299 605.

38049 316 29 421 31 710 867 39004 106 299 410 99 834 48 40109 217 54 57 365 512 651 719 911 16 54 41031 42 86 192 407 521 42219 41 62 63 400 90 671 893 43011 38 166 285 338 495 626 753 60 811 39 45 952 56 44112 64 325 86 513 42 634 87 757 73 947 72 45278 304 508 46022 250 479 614 943 47028 51 229 346 768 810 48 57 48005 161 85 569 96 686 49222 51 674 832 78 942 50099 133 243 425 560 652 759 51078 2223 44 331 415 722 91 97 892 52096 121 236 675 88 53090 196 230 92 400 621 70 54054 941 51 99 55055 359 882 909 56063 200 68 310 28 35 97 445 60 678 711 920 21 57062 777 114 16 53 289 341 705 823 58449 528 59056 220 499 558 85 96 945 60003 73 76 215 53 516 29 62 653 70 754 800 966 61222 570 616 724 826 62021 144 88 278 316 63017 23 159 528 70 726 926 64062 71 132 328 446 527 740 91 95 849 901 65207 889 66013 184 262 302 47 68 446 582 849 986 67126 263 343 573 788 68299 415 81 90 537 618 872 69214 308 514 73 79 87 760 829 47 95 942 70031 77 413 587 730 65 71157 634 83 844 933 72196 220 442 47 588 764 814 96 73005 62 201 59 400 992 74007 35 780 864 75074 229 52 91 334 448 610 998.

76050 325 706 44 827 77160 62 65 441 59 79 83 89 505 669 848 973 78210 320 671 86 94 709 33 972 79356 64 406 751 97 984 80089 128 302 640 775 81096 159 60 309 45 82 469 596 643 799 892 82055 239 389 423 607 72 802 951 83202 51 257 70 679 807 84001 128 277 385 551 79 610 37 766 85 85034 74 133 553 94 610 758 909 82 86074 142 568 72 810 64 37036 37 282 365 447 92 684 98 720 804 88081 83 124 257 371 458 527 89000 51 93 175 76 311 447 64 519 670 740 75 977 90299 309 66 769 899 905 91057 314 491 799 877 92085 102 207 49 302 83 419 93002 154 57 213 26 520 25 678 726 957 94091 244 661 723 33 945 95010 169 587 677 984 90 96048 125 247 508 84 622 896 964 94 97011 75 95 114 230 64 421 48 693 763 78 909 98341 666 728 70 87 871 99473 652 704 837 100065 154 250 331 99 400 867 906 30 101204 65 313 436 670 720 102023 148 66 299 377 735 90 814 103267 595 644 714 35 873 104303 58 584 87 605 13 772 974 105010 134 318 475 651 711 54 871 931 106025 96 129 98 455 769 810 947 107098 187 298 386 579 982 108045 75 251 54 323 99 629 63 731 53 815 33 99 109194 293 359 424 55 610 16 110027 88 294 463 616 111173 257 387 425 602 11 59 98 863 915 112008 145 94 411 634 761 828 113544 673 720 816.

114096 198 733 115138 68 88 253 831 116128 77 231 48 415 515 646 721 79 80 117070 673 741 824 25 90 97 996 118013 520 23 788 887 119056 90 665 715 912 120092 129 85 230 384 438 49 65 753 844 121145 565 610 770 90 974 122031 45 282 518 77 750 72 821 38 941 48 123018 53 139 323 424 618 79 711 999 124105 201 362 69 805 90 125182 247 326 637 85 843 997 126015 143 207 401 583 662 779 920 54 127019 26 653 60 128018 29 152 99 405 29 31 90 717 801 129287 473 505 972 130007 101 43 216 463 93 739 890 947 131263 439 541 76 801 996 132009 20 105 21 41 212 78 326 687 731 133035 71 92 167 89 339 523 974 134494 709 135006 39 65 256 384 434 74 608 44 136057 238 325 565 717 46 137256 76 83 789 138042 68 233 603 59 898 991 139043 157 71 200 06 13 42 790 829 140083 203 511 57 614 719 802 36 141197 270 347 460 99 536 67 142119 41 99 461 76 895 978 143072 196 348 73 434 743 815 144000 407 08 53 666 815 66 74 919 69 145008 227 50 478 654 146099 286 363 477 531 65 81 851 147128 481 990 94 148299 338 67 524 79 611 768 149154 337 448 603 66 837 944 65 150228 35 564 722 27 75 946 151257 483 520 706 32 936 97 152005 82 570 635 718 955 153065 297 444 506 681 154420 590 638

RADJO

Sobota, dnia 20 maja 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **11.40** (Warszawa); godz **13.05** koncert gramof.; godz. **14.00** giełda; **16.40** odczyt z Wilna; godz **17.00** odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godzina **17.15** gawęda reporterska; godz **17.30** audycja wokalna młodych wykonawców; udział biorą pp.: K. Lisówna (sopran), A. Marcinkowska (mezzosopran); godz. **18.00** nabożeństwo majowe z kaplicy na Jasnej Górze; godz **19.28** sygnał czasu; godz. **19.30** tr. z Warszawy; godz **22.00** sygnał czasu — komunikaty; godz. **22.05** (W); godz. **22.40** komunikaty; godz **22.50** muzyka taneczna z cukierni „Polonja".

Warszawa (1412 m) godz. **11.40** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.10** płyty gramof.; godz. **13.15** poranek szkolny ze Lwowa; godz. **16.00** muzyka symfoniczna rosyjska (płyty); godz **16.40** odczyt z Wilna; godz. **17.00** Mozart: koncert fort. G-dur (płyty); godz. **18.00** nabożeństwo majowe z Jasnej Góry; godz. **19.20** „Książka rolnicza" — wygł. inż. Wł Sawicki; godz. **19.30** „Na widnokręgu"; godz **19.15** pras. dz. radj.; godz. **20.00** muzyka lekka; wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, T. Faliszewski (piosenki), Al. Miszułowicz i T. Kwieciński (duet saksofonów); w przerwie o godz **20.55** wiadomości sport., o godzinie **21.00** dod. do pras. dz. radj.; godz. **22.05** koncert chopinowski; godz. **22.40** feljeton pt. „Za siódmą górą, za dziesiątą rzeką..." — wygł. p. S. Sawicka; godz. **23.00** muzyka taneczna z danc. „Bodega"; w przerwie od **23.30** — **23.35** „Wiadomości z kraju dla członków Polskiej Ekspedycji Polarnej na Wyspie Niedźwiedziej"; (z tr ze Lwowa).

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 19.30 „Turandot" op. Pucciniego; **Praga** (489 m) 20.30 występ chóru, 21.30 muzyka dęta; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert symf.; **Wiedeń** (517 m) 20.00 operetka.

Niedziela, 27 maja 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **10.00** nabożeństwo ze Lwowa; godz. **12.05** poranek muzyczny urządzony na rzecz L. O. P. P. (z okazji 10-lecia) tr. z Teatru Wielkiego; godz. **13.00** „Kapusta pastewna" — wygł. p. Br. Liebek; g. **13.20** „Zwalczanie ważniejszych chorób i szkodników drzew i krzewów owocowych", wygł. dr. K. Zaleski; g. **13.40** „Konserwy z wczesnych owoców i warzyw" — wygł. dr. Z. Schechtlówna; godz **16.00** (W); godz. **16.25** referat korp. akadm. „Gdynia"; godz. **16.40** kom. harc. pt „20 lat harcerstwa żeńskiego w Wielkopolsce"; godzina **16.45** odczyt z Wilna; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** koncert solistów; wyk.: M. Trąmpczyńska (alt), Z. Butkiewicz (wiolonc.), prof. Fr. Łukasiewicz przy fort.; godz. **19.25** (W); godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** do **22.55** tr. z Warszawy; godz. **22.55** sygnał czasu — komunikaty; godz. **23.10** (W).

Warszawa (1412 m) godz. **10.00** nabożeństwo ze Lwowa; godz. **11.35** odczyt misyjny pt. „Salezjanie na misjach" — wygł. ks. M. Kubrycht; godz. **12.15** poranek muzyczny z Filharm. pod dyr. K. Wiłkomirskiego, U. Macnez (tenor); w przerwie o 13.10 „Działalność fabrycznych komitetów bezpieczeństwa", — wygł. inż. P. Podgórski; godz. **14.00** „Porady weterynaryjne" — wygł. prof. L. Dobrzański (dz. roln.); godz. **14.20** pieśni polskie w wyk. T. Ludzaja (baryton); godz. **14.40** „Najważniejsze roboty przednówkowe" — wygł inż. W. Chmielecki (dz. roln.); godz. **15.00** kom. roln.-meteorologiczny; godz. **15.05** muzyka w wyk ork. mandolinistów pod dyr. A. Szczegłowa; godz **16.00** program dla młodzieży; godz. **16.25** muzyka polska (płyty); godz. **16.45** odczyt z Wilna; godz. **17.00** recital fortepianowy w wyk B. Wójtowicza; godz. **18.00** muzyka lekka z kaw. „Ziemiańskiej"; godz. **19.25** słuchowisko pt. „Popiersie Mullera", p/g Justusa van Maurika, radjof. St. Dunin-Karwicki; godz. **20.00** „Lekka kawalerja", opera komiczna w 2 aktach Fr. Suppé'go w radjof. i reżyserji M. Makowieckiej; wyk.: A. Szlemińska, A. Dobosz, A. Wasiel, B. Bolko i inni; kapelmistrz W. Elszyk; w przerwie drugiej wiadomości sportowe; godzina **22.00** stare i nowe przeboje w różnych odmianach; wyk.: O. Łada (śpiew), M. Altenberg i W. Rybczyński (2 fortep.); godz. **23.00** muzyka tan. z „Oazy".

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 20.15 „Husarzy" opt. Farkasa; **Praga** (489 m) 11.00 koncert symf., 12.35 muzyka dęta, 16.00 koncert, 19.30 koncert na dudach, 19.55 koncert ork. wojsk., 20.55 koncert wokalny, 22.20 koncert popularny; **Medjolan** (501 m) 20.30 „Siberia" op. Giordana; **Rzym** (441 m) 20.45 muzyka lekka; **Wiedeń** (517 m) 20.30 arje i pieśni, 21.10 rozmaitości.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Wielka 8.** Nie bardzo wierzymy, aby ten belgijski interes był czysty. Reklamowane patenty, a również sam pan Abe budzą podejrzenia. Nie radzimy wysyłać pieniędzy. (OK.)

— **W. R., Grodzisk.** Razem z odsetkami, o ileby kuzyn zechciał załatwić sprawę według zasad słuszności, powinienby zapłacić około 1500 zł. W myśl przepisów rozporządzenia Prez. Rzplitej z 14. 5. 1924 o przeliczeniu wierzytelności prywatno-prawnych uzyska Pan jednak w drodze sądowej najwyżej tylko 150 zł (OK.)

— **Stały Czytelnik — Trzemeszno.** Co do dzierżawy należy postąpić w myśl warunków umowy dzierżawnej. Zatem jeżeli w umowie wypowiedzenie jest przewidziane, należy wypowiedzieć; jeżeli zaś warunku wypowiedzenia niema, to dzierżawa kończy się bez wypowiedzenia. — O loterji fantowej nie słyszeliśmy. — Przedwojenne banknoty niemieckie nie mają wartości. (OK.)

— **J. W.** Potrącenie podatku było uprawnione. Pracodawca ma obowiązek potrącić podatek (t. zw. od uposażeń, a nie dochodowy) przy każdorazowej wypłacie zarobku, jeżeli zarobek w stosunku rocznym wynosi conajmniej 2500 zł (a Pański zarobek w stosunku rocznym wyniósłby 3000 zł) Podatek dochodowy należy się od innych dochodów, poza zarobkiem z pracy najemnej, jeżeli rocznie dochody te przekraczają sumę 1500 zł. (OK.)

Białe zęby: Chlorodont
Pasta do zębów, używana przez miljony ludzi na całym świecie. Pierwszorzędna w działaniu, oszczędna w użyciu.
nr 9 449

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Chór męski im. K. T. Barwickiego — Poznań-Łazarz.** Lekcje śpiewu odbywają się we wtorki i piątki o godz. 20 w sali „Wiktorja", Rynek Łazarski 18.

— **Zrzeszenie Tokarzy w przemyśle metalowym.** Zebranie miesięczne odbędzie się w sobotę, 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny.** Zebranie odbędzie się w sobotę, 20 bm. o godz. 20 u p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a. Wykład o emigracji polskiej wygłosi p. Marjan Maniewski.

— **Sodalicja Panien Urzędniczek.** Zebranie instrukcyjne dla pp. kandydatek i aspirantek odbędzie się w poniedziałek, dnia 21 bm. o godz. 19.30 przy Piekarach nr. 2 (parter).

— **Związek Czeladzi i Podmistrzów Murarskich.** Kwartalne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 11.30 w lokalu posiedzeń „Pod Ulem" przy ul. Ślusarskiej 6.

— **Tow. Powst. i Wojaków im. Bolesława Chrobrego — Stare Miasto.** W niedzielę, 21 bm. o godz. 14 zbiórka przy muzeum wojsk., ul. Fr. Ratajczaka; cel: ćwiczenia w ostrem strzelaniu.

— **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon"** urządza dnia 21 bm. wycieczkę do Strzeszynka. Zbiórka o godz. 6.45 na Rynku Jeżyckim.

— **Chór im. Chopina Poznań - Wilda** urządza w drugie święto Zielonych Świąt w ogródkach działkowych przy ul. Bukowskiej, zabawę.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. Z. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo w nauce wnuków 5 zł. — Helena Spychałowicz z prośbą o błogosławieństwo 6 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 121 złotych.

Na Chleb św. Antoniego: Czesława H. 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 91,50 zł.

Na nowo zakładającą się ochronkę parafji św. Wojciecha pod kierownictwem p. Heleny Kałamajskiej: Ludwik i Wiesława Cichowicz zamiast wieńca na trumnę śp. Jarosławy Korybut-Daszkiewiczowej 20 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

PUDER BEBE SZOFMANA usuwa pot u dzieci. ng 9 554

Dnia 18 maja 1933 roku zmarł ś. p.

Jan Cynka

radca miejski.

Zmarły od chwili odzyskania niepodległości piastował urząd niepłatnego członka Magistratu i decernenta teatrów miejskich. Owocną pracą i światłą radą umiał sobie zaskarbić pełne zaufanie korporacyj miejskich, czego dowodem kilkakrotny jego wybór na urząd radcy miejskiego.

Miasto straciło w Nim jednego z najlepszych obywateli, a Magistrat nieocenionego współpracownika, który wierną i ofiarną pracą dobrze się zasłużył rodzinnemu miastu.

Cześć Jego pamięci!

Magistrat i Rada Miejska
stoł. miasta Poznania.

ng 9 798

W piątek, dnia 19 maja 1933 roku, o godz. 1,30 w nocy zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 61, mój ukochany mąż, najlepszy mój ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Franciszek Dondajewski

Eksportacja zwłok odbędzie się w poniedziałek, 22 b. m., o godz. 9-tej w Obornikach od Strzelnicy do kościoła Farnego, w którym odprawi się nabożeństwo żałobne, poczem pogrzeb.

W smutku pogrążona
rodzina.

Oborniki, dnia 19 maja 1933.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zg 18 915

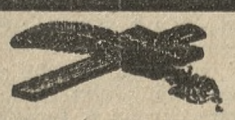

Dnia 17 maja 1933 r., o godz. 19.30, zasnął nagle w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Wacław Borowczyk

w 50 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 20. bm., o godz 16 30, z kostnicy cmentarza farnego, przy ul. Bukowskiej.

zg 18 906

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, Grobla 6, Września.

†

Dnia 19 maja 1933, zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, nasz najdroższy ojciec, teść, dziadek i pradziadek, ś. p.

Roman Smudziński

przeżywszy lat 86. Pogrzeb odbędzie się dnia 22. b. m., o godz. 16, z domu żałoby w Zaniemyślu.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 18 913

dzieci, synowa, wnuki i prawnuki.

Zaniemyśl, Ponin, Wrocław, Strzybnica.

Ś. p.

Jan Cynka

mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadulek, rozstał się z tym światem, po krótkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, dnia 18 maja 1933, o godz. 8,30 wiecz.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 21 b. m., o godz. 5-tej po południu z domu żałoby na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej. Nabożeństwo żałobne za duszę Zmarłego odprawi się nazajutrz w kościele Serca Jezusowego na Jeżycach, o godz. 9,30 rano.

dg 3 520

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, ul. Zwierzyniecka 15.

żona, dzieci wnuki i rodzina.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał". Towarowa 25. Tel. 31-80.

Dnia 18 maja 1933 r., zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza córka i siostra, ś. p.

Pelagja Wojczakówna

przeżywszy lat 25. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 21. bm. po poł. o godzinie 5.30 z kaplicy św. Józefa, na cmentarz św. Marciński, przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążona

dg 3 519

rodzina Józefostwo Wojczakowie.

Poznań, św. Marcin 22, dnia 19. 5. 1933.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak. Poznań. Plac Nowomiejski 10. tel. 10-46.

Dnia 15 maja br., zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy i najukochańszy syn i brat, ś. p.

Leon Nowak

Sodalis Marianus, student IV roku prawa U. P., ppor. rez. 70 p. p.

przeżywszy lat 26. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 20 maja br., o godzinie 16.30, z kostnicy przy ul. Śniadeckich, naprzeciw Szkoły Handlowej, na cmentarz parafji jeżyckiej.

Ciężko strapiona

Poznań, Szamarzewskiego 28.

matka i siostra.

zg 18 914

Dnia 17 maja 1933 r., rozstała się z tym światem, nasza najdroższa i najukochańsza córka, siostra, szwagierka i ciotunia, ś. p.

Kazimiera Januszczakówna

Msza święta za spokój duszy Jej odbędzie się w sobotę, 20. bm., o godzinie 9, w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Św. Łazarzu, poczem złożenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku.

W smutku pogrążona

zg 18 910

rodzina.

W drugą bolesną rocznicę śmierci mej najukochańszej żony i najlepszej, najzacniejszej matki, ś. p. **Izabelli z Ziołeckich**

Chorzemskiej

odbędzie się w dniu 22 maja 1933, w poniedziałek, o godzinie 9 rano w kościele parafjalnym Najśw. Serca Pana Jezusa na Jeżycach

msza św.

o czem donosi

w smutku pogrążony

zg 18 799

mąż z dziećmi.

Perła Uzdrowisk Śląskich

JASTRZĘBIE - ZDRÓJ

Radoaktywne kąpiele solankowo — jodobromowe — borowinowe — kwasowęglowe — Elektro i hydroterapja — inhalacje — pijalnia.

Leczy skutecznie: reumatyzm, ischias, artretyzm, choroby kobiece, skrofulozę, choroby serca i t. d.

Niezwykle obniżone kuracje ryczałtowe w okresie do 30 listopada

185.50 zł wynosi 3-tygod. kuracja ryczałtowa wraz z taksą klimatyczną, 2-krotną poradą i opieką lekarską, wszelkiemi zabiegami leczniczemi i kąpielami, zaordynowanemi przez lekarza zdrojowego, oddzielnym pokojem w pensjonacie wedle własnego wyboru, ze światłem, obsługą, pościelą, bielizną i utrzymaniem (3-krotny posiłek dziennie).

3-tyg. kuracja rycz. z 5-krotnym posiłkiem dziennie — zł 206.50
4-tyg. kuracja rycz. z 3-krotnym posiłkiem dziennie — zł 240.00, 5-krotn. — zł 268.—
W sezonie głównym (od 16. VI.)
3-tyg. kuracja rycz. z 3-krotnym posiłkiem dziennie zł. 234.—, 5-krot. — zł. 244.50
4-tyg. kuracja rycz. z 3-krot. posiłkiem dziennie zł. 297.—, z 5-krot. — zł. 311.—
Żadnych opłat dodatkowych. **Zniżka kolejowa w drodze powrotnej 50—80%**
Dworzec, poczta i telefon na miejscu. Prospekty na żądanie.
Wszelkich informacyj udziela Dyrekcja Zakładu Kąpielowego. ng 9629

Deski stolarskie

6/4" sosnowe, trzyletnie, **mam jeszcze na sprzedaż.**

Fr. Polaszek

Tartak parowy

Gostyń (Wlkp.)

ng 9801

Znana Restauracja Petrigo

Fr. Ratajczaka 8.

uprzejmie zawiadamia Szanownych Obywatelstwo i Sympatyków, że **w sobotę, 20 b. m., o godz. 3 po południu,** nastąpi ponowne **otwarcie po gruntownej renowacji.**

Smaczne potrawy, doborowe trunki do dyspozycji Szanownych Gości.

Polecając się łaskawym względom proszę o łaskawe poparcie mojego przedsiębiorstwa kreślę

gospodarz St. Wawrzyniak.

Specjalność: **Zakąski zimne i ciepłe z bufetu oraz dobrze pielęgnowane piwa.** zg 18907

A. Koszewski

Stary Rynek 61

sprzedaje najtaniej

Łóżka metalowe
Leżaki — Hamaki
Meble ogrodowe
Wanny do prania
Kociołki do bielizny
Wanny kąpielowe
Bidety
Nasiadówki
Polewaczki
Lodownie

Pg 10 703-20,84

Farby, Lakiery, Pendzle

Szczotki do froterowania

Mop Aparat **Mop Politurę**

Froter, Politurę najtaniej w

Drogerji Warszawskiej

Poznań, 27 Grudnia 11.

dg. 3453

Poszukuję w najbliższej okolicy Poznania **dzierżawy**

dobrego polowania

na kuropatwy, bażanty, zające, króliki. Zgłoszenia do „Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 20,70. Pg 10 693-20,70

KATOL: ZABIJA robactwo, owady

ng 9729

IWONICZ-ZDRÓJ

Województwo Lwowskie pow. Krosno.

Najsilniejsza solanka jodowa, znakomita borowina.

SEZON LETNI OD 10-go MAJA — CENY ZNIŻONE.

Dwa Sanatorja otwarte cały rok. dg 3370

Wszelkich informacji udziela **Dyrekcja Zakładu i Komisja Zdrojowa.**

Szkło

ogrodowe, okienne, dachowe, kit i t. d.

poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.

Pg 10 177 **Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.**

Kupno Okazyjne!

AUTO

Marki Buick Master 75 KM., limuzyna, mało używana, w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Tamże do nabycia 13 żelaznych beczek benzynowych, pojemności 600 l. każda. **KREDITVEREIN, Spółdz. z o. o. Ostrów Wlkp.** ng 9797

Zaprowadzony od 80 lat

SKŁAD KOLONJALNO - GALANTERYJNY

i towarów krótkich o dwóch dużych oknach wystawowych z całkowitem urządzeniem i mieszkaniem w najlepszym punkcie miasta Grodziska Wlkp. wydzierżawię od 1 październ rb. Tylko poważni reflektanci z odpowiednią gotówką skierują oferty do „Kurjera Poznańskiego pod zg 18 905.

MOULIN ROUGE

W każdą sobotę, niedziele i święta

w prześlicznych lokalach parterowych

FIVE O'CLOCK TEA

z całkowitym programem. **Ceny niskie!**

Rutynowani tancerzy dla Pań do dyspozycji.

Wieczorem początek o godz. 9-tej.

Wstęp wolny! Pg 10 700-20.76 **2 orkiestry!**

Walne Zgromadzenie

podpisanej Spółdzielni odbędzie się **we wtorek, dnia 30 maja 1933 r. o godz. 5 po południu w sali „Belwederu" w Poznaniu, ul. Marszałka Focha 18.**

Porządek obrad:

1. Zagajenie i ukostytuowanie się biura.
2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1932 i przedłożenie bilansu, rachunku zysków i strat.
3. Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za rok 1932, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział czystego zysku.
5. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej.
6. Uchwalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej na rok bieżący.
7. Wnioski bez uchwał. dg 3521

Sprawozdanie za rok 1932 wyłożone jest w lokalu Spółdzielni.

Poznań, dnia 20 maja 1933 r.

BANK POŻYCZKOWY SPÓŁDZIELCZY
z odpowiedzialnością nieograniczoną w Poznaniu

Rada Nadzorcza: Stanisław Grzegorzewicz, prezes.

W sprawie układu zapobiegawczego nad majątkiem Rolnika Spółdzielni Rolniczo-Handlowej z odpowiedzialnością ograniczoną w Jarocinie (Wlkp.) wyznaczam w porozumieniu z sędzią (w myśl art. 40 rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 6 marca 1928 r. o zapobieganiu upadłości) termin sprawdzenia wierzytelności na dzień 8 czerwca 1933 roku oraz na dzień 21 czerwca 1933 r. w godzinach od 11—12 i od 17—18 w lokalu dłużnika w Jarocinie-Bogusławiu. Od dnia 24 czerwca do dnia 26 czerwca 1933 roku lista wierzycieli będzie wyłożona w Sądzie Grodzkim w Jarocinie pokój 15. Od daty wyłożenia listy osoby zainteresowane mogą zaskarżyć do Sądu Grodzkiego w Jarocinie w terminie siedmiodniowym postanowienia nadzorcy sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę.

Jarocin, dnia 4 maja 1933 r. zg 18 908

Nadzorca sądowy.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
t. t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Piekarnię
zaprowadzoną urzadzeniem zgoda gospodarza odstapi wdowa. Pobiedziska Rynek 3 ng 9 821

Krowy
wysokocielne : wycielone. rasy czarno białej. nizinnej sprzedamy. Posiadamy 120 krów z których sprzedamy 40 a kupujacy może wybrać z całej partji 120 sztuk te sztu'i, które mu najwiecej odpowiadaja. — Majetność Edwardowo zdg 26 282

Ford
limuzyna 4-osobowa która przebyła dopiero 18 tys km bardzo dobrze utrzymana rocznik 1929. sprzeda Edwardowo. zdg 26 283

Fordson
traktor do młócki orki i do pociagu dobrze utrzymany. gotowy do użycia sprzeda Edwardowo zdg 26 284

Waga
do ważenia bydła świeżo kompletnie wyreparowana w drzewie i żelazie świeżo odmalowana i worcowana sprzeda Edwardowo. zdg 26 285

Powózki
(dokkard) samopojazd dwukołowy na gumach i kulkowych łożyskach mahoniowy oraz taki sam czterokołowy na gumach i kulkowych łożyskach na cztery osoby bardzo eleganckie utrzymane jak nowe sprzeda Maj. Edwardowo. p. Poznań 3 telefon 62-47. zdg 26 286

Skład
kolonjalny. magiel śliczne mieszkanie ruchliwa ulica tanio Focha 39 mieszkanie 17. zdg 26 293

Chmiel
kilkadziesiąt ctr. r. 30. 31 odda Lusówko p Tarnowo Podgórne. powiat Poznański Pg 10 680 55.4

Ślicznie
położona parcela przy Ogrodzie Botanicznym 1 210 m kw. szybko reflektującemu tanio za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 450

Restaurację - kawiarnię
salka mieszkanie koncesją sprzedam powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański ng 25 765

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13.
Pg 10 168-18.10

Rowery
pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami. — Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dg 3 374

Masło jajka
masło w beczkach i blokach. jajka skrzynie po 12 i 24 mendele codziennie świeże poleca Markowski Jasna 16 telefon 68-95. zdg 26 221

Pianino
krzyżowe. metalowa płyta. Długa 14 m. 5. zdg 25 862

Wyprzedajemy płaszcze damskie

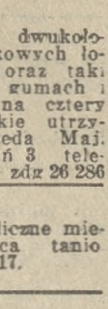

Olbrzymi letni zapas po cenach poniżej fabrycznych. Jedyna okazja taniego zakupu. Modele za bezcen. Przyjmujemy asygnaty Kredytu. — P. Szczawińska S-ka. Wodna 1.
Pg 10 706-12.86

Skład
kolonjalny. 2 pokoje kuchnia. magiel sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 525

Lustro
kanapa Biedermajer do sprzedania Kolejowa 8 m. 10. 2—5 po poł. zdg 26 494

Akumulator
i głośnik tanio oddam Adres Kurjer Poznański zdg 26 497

Singera
damska (okragłe) czołenko. Szyperska 3 m. 3. zdg 26 503

Zakład
fryzjerski kupię z mieszkaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 446

Kolonjalka
dobrze prosperująca z towarem. bez. przy Górnej Wildzie na sprzedaż Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 26 447

Sypialnia
mah, jak nowa. śliczna za 500 zł Gabinet: bibljoteka biurko kanapa 2 fot. klub gobel. 4 krzesła stół. fotel do biurka. wszystko dobre 500 zł. Elektrolux jak nowy i Sanax (apar kosm.) 100 zł. Frak nowy z pierwszorzęd. pracowni na tega figure oraz smoking bardzo korzystnie. Adres Kurjer Poznański zdg 26 448

Renesans. szafa
sekretarczyk empire mahoń inkrustow antyki metalowe. stół zegar. świecznik obrazy. kryształy korzystnie. Matejki 68 m. 5. 3—6 zdg 26 455

Sprzedam
lub zamienię plac na Wildzie na Jeżyce lub poza miastem Oferty Kurjer Poznański zdg 26 457

Gospodarstwo
60 mórg z inwentarzami i zbiorami pod Poznaniem przytem skład kolonjalny Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 458

Plac
węgli z ubikacją koniem i wozami. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 462

Parcela
budowlana 1120 mkw.. Jeżyce za bezcen. — Szamarzewskiego 19. skład kolonjalny. zdg 26 595

Sztuciec
12-osobowy. fragetowski. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 26 591

Reklamówka
Chevrolet 4 cyl. gotowa do jazdy na sprzedaż Zgłoszenia telefon 60-08. zdg 26 590

Willa
nowa ogród 3 i 2 × 2 pokoje kuchnie gotówka 13 500 Poznań-Szelag. Jankowski. Strzelecka 11 zdg 26 566

Pianino
tanio sprzedam. Kraszewskiego 13 m. 5. zdg 26 560

Cztery
łóżka leżanka na sprzedaż. Jeżycka 46 mieszkanie 5. zdg 26 549

Skład
delikatesów pierwszorzędny punkt śródmieścia. dobrze zaprowadzony. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 625

Wypłacam
gotówką codziennie losy u mnie wygrane. Kilka ćwiartek można jeszcze nabyć Kedziora najstarsza kolektura w Poznaniu. Sierocа 5/6. zdg 26 117/8

Dom
6 ubikacyj. morga ogrodu sprzedam. Wolnowski. Poznań Staroleka. Bystra 36 zdg 26 558/9

Parcele
w Dębcu pod budowę. różnej wielkości wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Dębiecka 24. zdg 26 562/3

Domek
drewniany w ogrodzie. 2 ubikacje 300 zł na sprzedaż. Owczarzak. Al. Reymonta działka 4. zdg 25 999/26 000

Kiosk
duży murowany z pokojem i ogródkiem z urządzeniem. towarem sprzedam 2 800. Droga Dębińska 12. zdg26 555/6

Kolonjalkę
z towarem mieszkaniem. magiel. 1 600 sprzeda Dąbrowski Winka. Wielkie Garbary 35. Poznań. zdg 26 544

9 mórg
buraczanej przy budynkach ogród dom 3 pokoje cena 7 000. Karalus. Marszałka Focha 25. zdg 26 542

Skład
garderoby. materjałów włókienniczych kapeluszy z zapasem towarów. urządzeniem w dobrem położeniu w pow. mieście. wojsko. gimnazjum z powodu zmiany przedsiębiorstwa sprzedam zaraz. Poważni i szybko decydujący reflektanci złożą oferty do Kurjera Poznańskiego ng 9791

Maszynę
Singera okragłe czółenko. prawie nowa tanio. Szewska 11. parter. lewo. rg 6991

Skład
cukierków sprzedaża tytoniu. — Gdzie wskaże Kurjer Poznański Stary Rynek rg 6990

Brockhaus
Lexikon. Antykwarjat. Woźna 19 rg 69 73

Wóz
berliński do mięsa sprzedam. — Chwaliszewo 2. rg 6970

Kiosk
duży miejsce wycieczkowe bezkonkurencji trzy stacje od Poznania. Zgłoszenia 27 Grudnia 4 podwórze II. w. parter. zd 26 703

Neutrodyna
czterolampowa cewki wymienne. głośnik tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 694

Garnitur
klubowy w skórze. obrazy oryginały. Rynek Jeżycki 3. m. 3. zdg 26 693

Pianino
sprzedam. Piotra Wawrzyniaka 8. mieszkanie 10. zdg 26 686

Skład
kolonjalny mieszkaniem za dzierżawę. Zgłoszenia: Sołtysiak. Prusa 18 zdg 26 681

Smoking
średnia figura. 45 zł. — Polna 5. m. 11. zdg 26 602

Zegar
stojący i skrzypce korzystnie sprzedam. Wielka 9. m. 9. zdg 26 601

Maszynę
do szycia sprzedam. Zamkowa 1/2 skład zdg 26 584

Wóz
3 cal owy i platforma. Oferty „Par" pod nr. 55.11
Pg 10 708-55.11

Zakład fryzjerski
z mieszkaniem na sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 319/20/21

Posiadłość
na Winiarach. najchetniej dla przedsiebiorcy. wprost od właściciela na sprzedaż. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 653

Skład
cukierków do sprzedania. istniejący od kilkudziesięciu lat. — Adres Kurjer Pozn zdg 26 649

Motocykl
D. K W korzystnie sprzedam. Automontaż. Dolna Wilda 73. zdg 26 647

Łóżko
francuskie kompletne nowe dwuosobowe korzystnie sprzeda Oferty św .Marcin 8 m. 5 tel. 19-89. zdg 26 747

Aparat
do odciągania piwa lub wody sodowej korzystnie sprzeda. Oferty św Marcin 8 m 5. tel. 19-89. zdg 26 746

Skład
fryzjerski punkt pierwszorzędny sprzedam tanio. Wskaże Kurjer Poznański zdg 26 756

Parceli
kilka tanio sprzedam dworzec Puszczykowo. Czarnecki Marcin 62. II. zdg 26 750

Fortepian
300 zł sprzedam godz. 6—8. Polna 5 m. 11. zdg 26 740

Skład
siodlarski z mieszkaniem lub inna branże zaraz odstapie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 26 719

Jemu — Jej
sprawisz radość pierścionkiem od 10.—. zegarkiem 15— obrączki ślubne para złote 12.—. Chwiłkowski św. Marcin 40. zdg 26 572

5 KUPNA

Srebro
złoto porcelane kryształy dywany meble kupuje „Lamus". Strzelecka 1. Pg 10 647-54 484

Kupię dywan
w lepszym gatunku ca. 3×4. dobrze utrzymany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 168

Wózek
do lodów i maszynkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 339

Kupię
willę solidna z dużym ogrodem. gotówki 30 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 522

Chevrolet
ciężarówka podwozie (ewtl. z karoserją) 6 cyl. wzmocniony kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 482

Kupię
folwark. wpłace 60 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 493

Balans
ciężki lub sztance kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 456

Ubraniowy
materjał granat okazyjnie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 476

Pianino
kupię spiesznie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 26 561

Poszukiwany kocioł parowy
używany systemu Walczak lub podobnej konstrukcji. dwupłomienicowy o powierzchni ogrzewalnej 50—70 m2 z kompletną armaturą w dobrym stanie. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dg 3517

Książki
teologiczne. inne. całe bibljoteki. Antykwarjat. Woźna 19. rg 6974

Dom
4 — 5 pokoi z zabudowaniami. ogrodem owocowym. 3—4 mórg ziemi ornej. nie dalej 10—15 kilometrów od Poznania. w lesistej okolicy kupię gotówka. Tylko dokładne oferty Kurjer Poznański zdg 26 588

Kasę National
Ekspreso. gablotkę i regały kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 579

Złoto
stare kupuję płace dzienne ceny. Chwiłkowski. św. Marcin 40. zdg 26 573

Lodownię
pokojowa. większa lub średnia. w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia tylko poczta. Karwowskiego 22. III. Żukowski. zdg 26 640

Parawan
kupię. Młyńska 4. m. 1. zdg 26 638

Kupię
za gotówkę dobrze utrzymaną kasę żelazną średniej wielkości. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 753

Kupię
okazyjnie tokarnię do metalu.. sztance. wiertarkę. Zgłoszenia z podaniem ceny i objaśnieniem do „Par" Al. Marcinkowskiego 11 pod 20.89 Pg 10 705-20.89

6 KAMIENICE

Dom
z restauracją w rynku w Mosinie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański rg 6972

Zamienię
kamienicę w Poznaniu dochód 15 300 na mniejsza z dopłatą w Poznaniu lub innem mieście. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 477

Kupię
dom dochodowy dobrym stanie. Wpłace 60 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 701

Sprzedam
bardzo tanio idealna połowę dużej kamienicy dobrze się rentującej z powodu wyjazdu. Mieszkanie 5-pokojowe wolne i zarząd domem dla nowonabywcy. Właściciel drugiej połowy nie mieszka w Poznaniu i sprzeda swoją połowę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 700

Willę
dwumieszkaniowa Dębiec. przystanek tramwaju. cena 18 000. wpłata ugodowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 652

Emeryt
lat 55. przyjmie prowadzenie adm. domu. dokładnie obeznany w meldunkach sporach itp — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 650

Kamienicę
składy dochód 10 000 sprzedam 75 000. Czarnecki Marcina 62. II zdg 26 749

7 PIENIĄDZ

12 tysięcy zł
na I hipotekę na kamienicę w centrum Poznania poszukuje. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 25 842

20 000—30 000
na I hipotekę poszukuje. Zgłoszenia Żnin skrzynka 6. ng 9776

20 do 50 000 zł
poszukuję pożyczki na I. hipotekę domów mieszkalnych wartości 300 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 468

3 000 zł
poszukuję pod zastaw czynszu nowo wybudowanego budynku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 702

70 000 zł
na I. hipotekę szuka maj. ryc. 1 300 mórg w Wlkp. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 671

8 DO WYNAJĘCIA

5 pokoi
I. piętro. blisko Rynku od 1. 6. do wynajęcia. Tylko bardzo poważnemu reflektantowi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 199

W Rogoźnie
do wynajęcia zaraz 5 pokojowe mieszkanie z kuchnią nadające się dla emeryta lub urzędnika. J. Peikowa. Rogoźno. ul. Czarnkowska 124 zdg 25 737

2 pokojowe
mieszkanie 4 piętro Strzelecka. ustęp na sieni 30 zł rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 451

3 pokojowe
front. I. ptr. duże słon. balk. łazienka. pokój służący. elektr. — okolica kościoła Bożego Ciała tylko poważnym od 1. 6. ustawowy czynsz 80 pół roku zgóry i zwrot kosztów instal. elektr. etc. 430 zł. pospiech konieczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 547

Mieszkanie
4 pokoje kuchnia przynależności. 1 pokój kuchnia do wynajęcia. Ul. Naramowicka nr. 5. willa. dopołudnia stróżka. zdg 26 604

Dwupokojowe
wolne. Dzierżawa rok zgóry. — Długa 3. mieszkanie 9. dg 3515

2
pokoje kuchnia przy dworcu. — Mosina Stańkowski. rg 6971

Słoneczne
4 pokojowe mieszkanie z przynależnościami. I piętro. willi w Dębcu. z małym ogródkiem. od 1 lipca do wynajęcia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 587

2 pokoje
kuchnia. łazienka. zgoda gospodarza odstapie. Górna Wilda 71. m. 12. zdg 26 565

Dwupokojowe
cztero pięcio- sześciopokojowe — wydzierżawi Czarnecki Marcin 62. II. zdg 26 751

1, 2, trzypokojowe
Świetlana 43. przy Palacza dojazd szóstka do Ostroroga zdg 26 743/4

2 pokoje
kuchnia. komfortowe jadalnia sprzedam. Słowackiego. Adres Kurjer Poznański zdg 26 728

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1 lub 2 pokojowego z kuchnią od gospodarza poszukuje młodsze. spokojne małżeństwo. Punktualny płatnik. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 23 052.

Wyraźne i czytelne pismo

jest koniecznym warunkiem przy wszystkich zleceniach ogłoszeniowych, — jeśli się chce uniknąć błędów w gazecie i niepotrzebnych wskutek tego nieporozumień. Otrzymujemy często ogłoszenia tak nieczytelnie napisane, że wskutek koniecznego odniesienia się do inserenta, ulega zamieszczenie niepożądanej zwłoce.

Za błędy, powstałe wskutek niewyraźnego pisma na zleceniach ogłoszeniowych, odpowiedzialności nie bierzemy.

Administracja.

3—5 pokoi
śródmieście. nauczyciel - emeryt nie wyżej II piętra Czynsz zróżny. Kopernika 4 b. m. 10. zd 26 298

Oficer
zawodowy poszukuje 1—2 pokoi. kuchni wprost od gospodarza. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 478

1—3 pokoje
okolica Osiedle lub śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 460

4—6
pokojowego mieszkani centrum — nie wyżej II piętra poszukuje zaraz. Cukiernia „Polonia" Fredry 13. telefon 2336 Pg 10 781-20.77

Mieszkania
3—4 pokojowego. czystego. południowe słońce. Łazarz Jeżyce. poszukuje prof. uniwers. od 1-go lipca od gospodarza. Zgłoszenia Matejki 5. m. 3. zdg 26 716

2
pokojowego kuchni łazienkę. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 695

2—3
pok. kom. mieszk. centrum. Oferty pod. ceny Bank Rolny Kurjer Poznański zdg 26 683

Mieszkania
pokoju kuchni wprost gospodarza poszukuje pewny płatnik. agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 249

Trzypokojowego
eleganckiego komfortowego szukają bezdzietni pewni płatnicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 745

10 ZAMIANA MIESZKANIA

2 pokojowe
mieszkanie Pocztowa 1. do zamiany na 1 pokojowy w okolicy Starego Rynku. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 453

11 POKOJE UMEBL.

Panienka
na pokój. Wielka 1. m. 12. rz 6 975/76

Panią
Frontowy słoneczny ładnie umeblowany klatki schodowej wynajme. Plac Działowy 10. mieszkanie 10 zdg 26 243

Tanio
2 panów. Ogrodowa 15 mieszkanie 16 zdg 90 620

2 pokoje
komfortowe. centrum solidnym. wskaże Kurjer Poznański zdg 26 520

Pokój
dwuosobowy. Śniadeckich 17. mieszkanie 11. zdg 26 552

Duży
frontowy. Pocztowa 21. m. 6. zdg 26 557

Pokój
balkonowy elektryczność. Śniadeckich 32. mieszkanie 4. zdg 24 551

Frontowy
dobrze umeblowany 1 lub 2 osoby od czerwca. Ratajczaka 27 II. zdg 26 546

Pokój
frontowy. Wielkie Garbary 50. m. 7. zdg 26 532

Czysty
niekrepujący panu. Wroniecka 1—2 m. 17. rg 6986

Marcina
22. mieszkanie 7. zdg 26 696

Rynek Jeżycki 3
m. 3. frontowy elegancki. zdg 26 692

Pokój
Słowackiego 29 — 7. zdg 26 677

2 pokoje
frontowe. pań — panów od 1 czerwca. Garncarska 10. mieszkanie 3. zdg 26 600

Pokój
pokoik Kreta 4 II prawo. zdg 26 596

Kopernika
10a. I. zdg 26 721

1—2
pokoi umeblowanych solidnemu panu wynajme. Fredry 4. III. p. zdg 26 759

12 SZUKA POKOJU

Osobne
wejście pokoju miłego. śródmieściu szuka estetka. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 528

Pokoik
do 20 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 511

Pokoju
poszukuje pan u samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 459

Dobrze umeblowanego
pokoju w centrum łazienka. ewentualnie telefonem poszukuje od 1. 6 Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 571

Pokoju
poszukuje pan okolica Gazowni 20—25. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 757

13 LOKALE

Warsztat
wolny. Długa 3. mieszkanie 9 gospodarz. dg 3 514

Poszukuję
się ubikacji nadającej się na małą wytwórnię chemiczną (gaz. woda. odprowadzenie do komina). Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 26 259

Ubikacji
na stolarnię ca. 100 m kw. poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 505

Warsztat
mniejszy rzemieślniczy Strzelecka 23/24 w podwórzu 2 ubikację 40 zł dłuższy czas zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 452

Ślusarzowi
got. 1 000 zł wydzierżawię warsztat maszynami. motorem celem usamodzielnienia się. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 461

Ubikacje
handlowe suterena front. zwrot kosztów odstapie Adres Kurjer Poznański zdg 26 620

Skład
z mieszkaniem wolny. Długa 3 — mieszkanie 9. dg 3516

Ubikacje
parterowe. suche. jasne. siła. światło zaraz wolne. Marsz. Focha 78. rg 6969

Lokale
przemysłowo - handlowe 70 m kw św. Marcin 22 podwórze. 240 m kw podwórze. Wielka 18 wynajmie zaraz administrator. Wielkie Garbary 21. m. 8 zdg 26 662

Skład
św. Marcin. wolny. — Jaroszyk. Chwaliszewo 24. zdg 26 144

Ubikacje biurowe
3 pokoje na parterze. ul. Rzeczypospolitej od 1. 6 33. do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 655

Lokal
w Grudziądzu. dobre położenie. nadający się na nowoczesną kawiarnię. z centralnem ogrzewaniem i ogrodem od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do PAT Grudziądz. ng 9406

14 DZIERŻAWY

Restauracja
pełne wyszynk Poznaniu. objęcie 1 500. wskaże Tomczak Poznań. Garncarska 5. Kawiarnia. zdg 26 697/8

Dzierżawy
majątku 1 000 — 1 200 mórg dobrej ziemi — okolica Poznania. Gniezna. Wrześni lub Środy — poszukuje. Pośrednictwo wykluczone. Szczegółowe oferty prosze zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 338

800—1 200
mórg dzierżawy poszukuje. pośrednicy wykluczeni. Wyczerpujące dane składać do Kurjera Poznańskiego zdg 26 487

Dzierżawy
1 400 — 1 000 — 850 — 600 — 420 350 — 220 — 100 mórg okazyjnie. wskaże Jaśkiewicz. Poznań Fredry 6. zdg 26 639

Dzierżawy
600 m dobrej ziemi blisko Poznania szukam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 509

Obszerny
pokój i kuchnia w komfort. willi w Antoninie 5 klm. od Poznania. stacja kolejowa autobus — zaraz do wydzierżawienia Zgłoszenia M. Czubek i Ska. Gwarna 8. Pg 10 697-20.84

Piękne 3 pok.
mieszkanie z ogródkiem wszelk komfort łazienka willi w Antoninie 5 klm. od Poznania stacja kolejowa i autobus na miejscu od zaraz do wydzierżawienia Zgłoszenia W. Czubek i Ska. Gwarna 8. Pg 10 696-20.79

Śpichrz
obszerny centrum miasta wydzierżawię. Zgłoszenia Żnin — skrzynka 6 ng 9775

Składnicę
na węgiel. pasze zaprowadzone miejsce. wydzierżawię ewentualnie mieszkaniem. Oferty „Par". pod nr. 55.12. Pg 10 707-55.12

W Wejherowie
koło Gdyni wydzierżawie warsztat samochodowo-maszynowy z urządzeniem lub przyjmę wspólnika fachowca pracowitego z małym kapitałem. Wiśniewski ul. Gdańska 24 zdg 26 675

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Wygodne pokoje
dla gości sezonowych wydaje bez utrzymania lub z całodziennem utrzymaniem Pensjonat „Pod Strzechą" w Puszczykowie ul Łąkowa 2. Zgłoszenia na miejscu lub w Poznaniu Plac Wolności 7 tel. 31-28 Pg 10 678-20.51

Ojców
Hotel i Restauracja pod Łokietkiem poleca tanią i wykwintną kuchnię oraz pokoje hotelowe. — Przyjmuje również na pensjonat Ceny niskie. Codziennie dancing zdg 26 345

Sanatorjum
„Sanato" Fundacja imienia ś. p Doktorowej Zofji Aleksiewiczowej Iwonicz—Podkarpacie Choroby gruczołów. stawów kości (gruźlica. reumatyzm). zaburzenia przemiany materji (artretyzm otyłość). rekonwalescencja. Znakomita kuchnia. staranne leczenie Prospekty za nadesłaniem znaczka 30 groszy. ng 9462

Inowrocław
willa Ostoja. Aleje Sienkiewicza 23. poleca duże słoneczne pokoje z werandami ng 9564

Szukam
letniska pokoju kuchnią blisko Poznania las woda. na lipiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 729

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Paragraf 248 k. k."

Sobota, 20. 5. „Paragraf 248 k. k."

Niedziela, 21. 5. „Paragraf 248 k. k."

Poniedziałek, 22. 5. Walter w Teatrze Polskim o 7 i 9 godz.

Wtorek, 23. 5. Walter w Teatrze Polskim o 7 i 9 wieczorem.

Teatr Wielki (Opera: Dziś „Cyrulik Sewilski" z Ewą Bandrowską, Tad. Szymonowiczem, dyr. Dołżyckim.

Teatr Nowy: Dziś „Fräulein Doktor".

Sobota, 20. 5. „Fräulein Doktor".

Niedziela, 21. 5. „Fräulein Doktor".

Poniedziałek, 22. 5. „Młodość szumi..." występ Smosarskiej i St. Daczyńskiego.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Zebrak z Bagdadu".
Aurora: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy".
Colosseum: „Tajemnica Radjostacji W. P. N."
Corso: „Bandyta z Chicago" i „Djabelski Jeździec".
Metropolis: „Kobiety bez przyszłości".
Muza: „Przygody Brygadjera Gerarda".
Odeon: „Serce na ulicy".
Orzeł: „W sidłach zdrajców" i „Napowietrzni piraci".
Renaissance: „Książe Dracula".
Roxy: „Harrold Lloyd"
Sfinks: „Raj ukradziony".
Słońce: „Kobieta Kameleon".
Wilsona: „Kapitan Whalan".

Rabka - Łowiczanka
pensjonat Drowych Krasińskiej i Ryglickiej otwarty cały rok. — Ceny niskie. Maj czerwiec. opłaty ryczałtowe. zdg 26 335

Wisła
Śląsk Cieszyński pensjonat „Zofjówka" poleca pokoje z utrzymaniem. zdg 26 663

Puszczykówko
1—2 pokoi z kuchnią wynajme. — Informacja: Poznań. Różana 5 m. 6. zdg 26 660

Kulturalnym majątku
w poznańskiem lub na Pomorzu spedze miesiąc. Warunek: jezioro. łódka. Pożądam młode towarzystwo tennis bridge. Pilne oferty Kurjer Poznański zdg 26 739

Letnisko
pokój kuchnia lub dwa do wynajęcia. Adres Kurjer Pozn. zdg 26 737

Letnisko
dwór, sucha okolica las 4 złote dziennie. Majątek Morasko. poczta Biedrusko. zdg 26 467

16 OSOBISTE

25 506
dokąd wysłać list. Odpowiedź Kurjer Poznański zdg 26 545

Unieważniam
książeczkę wojskową. karte mobilizacyjna Andrzej Konieczny Dębowa pow poznański. zdg 26 754/5

21 ZGUBY

Unieważniam
niniejszem weksel (prima) na 700 złotych z data płatności 2. 8. 33. podpisany przezemnie jako dłużnika i wystawce Maksymiljana Krzemieniewskiego noszący w rogu pieczeć M. Krzemieniewski Połajewo z nr 1643 który mi w przesyłce pocztowej zaginął. — Ostrzegam przed nabyciem tegoż. Emil Wegner. rolnik. Przybychowo. zd 26 344

Zabłąkał
się pies foxterrier Do odebrania Strzelecka 8 restauracja. rg 6988

Zgubiono
Indeks 16 646 Prosze zwrócić portjerowi Uniwersytetu Poznańskiego. zdg 26 680

22 ROZMAITE

Bieliznę
artuszki itp. do szycia przyjmo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 164

Godzinowo
zakładam. reguluje księgi handlowe. zestawiam bilanse. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 551

Ciała
swędzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk. usuwający wady naskórka. ng 9445

Wszelkie materjały bieliźniane

i wyprawowe — jak płótna nansuki jedwabie gwarantowane: wyspy po cenach rekordowo niskich poleca Fabryka Bielizny — Dom Płócien. J. Schubert Wrocławska 3. Pg 10 198

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje pokoju za posługe. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 486

Dziewczynkę
w trzecim roczku ładna. z lepszej rodziny oddam na własna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 507

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań. Gwarna 17 II. piętro. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny zniżone. T. Rowecka. zdg 26 268

Kołdry
przerabiam poszywam. Smoczyńska Kwiatowa 8. zdg 26 550

Akuszerka
Krajewska. Poznań. Strzelecka 2 przy Placu Świętokrzyskim udziela porady pomocy położniczej. zdg 26 603

Koncesji
na wyszynk wódek poszukuje zaraz. Oferty upr. Kurjer Pozn. rg 6968

23 OŻENKI

Kawaler
przystojny. lat 26 niezależny. poszukuje osóbki na towarzyszkę życia Właścicielki realności interesów. gospodarstw mile widziane. Zgłoszenia Stary Sącz skrzynka pocztowa 8 R. zdg 26 673

Wdowiec
starszy przystojny ustosunkowany szlachetny charakter szuka żony starszego wieku. Sprawa poważna dyskretnie honorowa. — Oferty możliwie z fotografją Kurjer Poznański zdg 26 492

Przystojna
inteligentna. młoda. posiadająca wyprawę pozna kulturalnego pana na stanowisku. Cel matrymonj. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański portj 318

Brunetka
przystojna. niebiedna pozna inteligent. pana od lat 28 celem zamąż pójścia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 483

24 NAUKA

Pierwszym językiem świata, jest angielski!
Lekcje Dr. Arend Bachelor of Arts (London) były asystent Instytutu Fonetycznego Uniwersytetu Londyńskiego. Codziennie 6—7. Staszica 11-13. Pg 10 652-55.1

Pomocy
profesorów gimnazjum. łaciny. matematyki szuka eksternista. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 186

25 MUZYKA

Pianina
poszukuje chór do wypożyczenia na dłuższy czas. Oferty podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 26 515

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Pomocnik fryzjerski
poszukuje posady zaraz lub później Zgłoszenia Fryzjer" Konin. skrzynka pocztowa 8. ng 9 805 a

Pomocnik piekarski
chcący się douczyć cukiernictwa poszukuje pracy Zgłoszenia: Piekarz Konin skrzynka pocztowa 8 ng 9 805

Française
parisienne sachant italien cherche place d'institutrice Offres Kurjer Poznański zdg 22 749

Ogrodnik
kawaler lat 26 obeznany dobrze w swym zawodzie z dobremi świadectwami zna pszczelnictwo i obsługe pałacowa poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdg 24 557

Kupno okazyjne

Piękne butony

circa 4 kar. na łańcuszkach brylantowych, okazyjnie, korzystnie sprzeda

Fa J. STARK
Bazar, ul. Nowa.
zg 18 892

Rządca gosp.
doświadczony lat 32 żonaty dobre referencje zmieni posadę od 1. 7. lub później jako samodzielny lub pod dysp. Łaskawe zgłoszenia uprasza Sachnik. maj. Łukaszewo p Kobylin. zdg 26

Osoba
w średnim wieku przyjmie posadę zarządu letniska uzdrojowiska znajomość kuchni gospodarstwa oraz książkowości. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 442

Buchalter
wolny bilansista i technik przemysłu rolnego: specjalność gorzelnictwo krochmalnictwo syropiarstwo piatkarstwo i przemysł drzewny poszukuje pracy od 1 lipca 1933 r Zgłoszenia poczta Radomsko sk. p 23 dla Buchaltera S S zdg 23 307

Drogerzysta
lat 28. z kilkoletnia praktyka w aptekach jako pomocnik poszukuje posady. Wymagania skromne. Oferty uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego ng 9774

Służący
lat 23. poszukuje posady ewentulnie w zawodzie pokrewnym. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 521

Gospodyni - kucharka
lat 30 dobrze polecona zna chów drobiu. pracowita wierna poszukuje posady zaraz lub 1 6 najchętniej na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 466

Urzędnik gosp.
kawaler. lat 29. szkoła rolnicza. 8 lat praktyki. doświadczony zamiłowany rolnik - hodowca świadectwa bardzo dobre poszukuje posady ewentl. pisarza gosp. w większym majątku. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 526

Posługaczka
na cały dzień lub przedpołudniem dobrze polecona z gotowaniem szuka posady śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 527

Dziewczyna
uczciwą szuka posługi lub sprzątania. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 524

Praczka
rzetelna czysta szuka prania. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 496

Praczka
dziennie 3.50. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 518

Książkowość
zaprowadza buchalter - bilansista zaległości reguluje. zestawia bilanse przyjmie posade stała lub dorywczą. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 469

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 564

Poszukuję
posady portjera z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 553

Szofer
z kaucją szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 548

Ekspedjentka
samodzielna poszukuje posady do piekarni i cukierni od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 543

Kucharka
do restauracji zaraz lub 1. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 626

Dziewczyna
młoda uczciwa poszukuje posady do prac domowych lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 614

Gospodyni
kucharka dobrze polecona poszukuje samodzielnej stałej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 609

Kucharka - służąca
z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1 6 Oferty Kurjer Poznański zdg 26 454

Bona
freblanka rutynowana kochająca dzieci poszukuje posady, dobre szycie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 26 464

Dziewczyna
uczciwa. pracowita do wszystkiego z szyciem szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 714

Sierota
szuka posady do wszystkiego od zaraz okolica Jeżyc. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 711

Nauczycielka
domowa szuką posady za skromnem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 26 679

Dzielny
leśnik i bażanternik z 25 letnią praktyką Górny Śląsk z mała rodziną poszukuje posady zaraz lub 1. 7. Wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 674

Nauczycielka
z dłuższą praktyką i pełnemi kwalifikacjami poszukuje posady podczas wakacyj Oferty Kurjer Poznański zdg 26 667

Urzędnik gosp.
zmała rodzina lat 47. dobry gospodarz z poleceniami poszukuje choć skromnej posady z kaucją 4 000 zł od 1 7. 33. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 26 664

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 659

Kaucją
poszukuje posady ekspedjentki piekarni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 657

Gotowaniem
poszukuje posady lub posługi. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 656

Urzędnik
gospodarczy. kawaler. dobry fachowiec i zamiłowany rolnik dobre świadectwa i polecenia wymagania skromne. poszukuje posady od lipca. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 648

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu. z dobrem świadectwem. poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdg 26 642

Panienka
była biuralistka. wykształcenie gimnazjalne. kurs bibljotekarski. krytycznem położeniu. prosi jakąkolwiek prace. zdg 26 627

Wychowawczyni
przyjmie posade do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 742

Dziewczyna
uczciwa. czysta szuka posady do wszelkich prac domowych od 1. 6. Oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 26 151

Służąca
wiejska uczciwa czysta wierna z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Zmienia miejsce tylko z powodu śmierci pana. — Oferty prosze do Kurjera Pozn. zdg 26 187

Dziewczyna
poszukuje posługi z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 215

Szukam
posługi z gotowaniem lub bez. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 194

Szukam
posady na wyjazd do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdg 26 349

Krawcowa
szuka pracy Oferty Kurjer Poznański zdg 26 237

Dziewczyna
młoda dobremi świadectwami poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 316

Córka
porządnych rodziców zna dobre gotowanie szycie. pranie. prasowanie obecnie w trudnych warunkach poszukuje jakiejkolwiek posady miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 379

Sierota
lat 17 poszukuje posady do lekkich prac domowych od 1 Oferty Kurjer Poznański zdg 26 378

Poszukuję
posługi przed południem lub po południu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 373

Panienka
poszukuje posługi zna różne prace domowe zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 182

28 WOLNE MIEJSCA

Obuwnik
na dobra prace potrzebny zaraz. Focha 65. zdg 25 666

Uczciwa
gotowaniem zaraz. Świetlikowa. Górki 20. Górczyn. zdg 26 499

Dziewczęta
młodsze do prac w drukarni potrzebne zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 26 506

Kierowniczka
do składu na stała samodzielną posadę potrzebna Wymagana gwrancja 2 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 508

Fryzjer
stała wypomóżka Kościelna 28. zdg 26 472

Bony
pierwszorzędnej. referencje poszukuje dla trzyletniej córeczki. wymagana umiejętność cerowania wyporządzania bielizny. Odpisy świadectw podaniem lat. pensji przesłać Gniezno. Śmiekika ul. 3 Maja 45. zdg 26 501

Pomocnik
zegarmistrzowski na reparacje z kartą rzemieślniczą samotny na prowincje potrzebny. Utrzymanie wolne. Życiorys odpisy świadectw podanie pensji. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 9781

Pomocnik
fryzjerski oraz wolontarjusz potrzebni. Górna Wilda 88. zdg 26 613

Nakładacz
do drukarskich maszyn płaskich z dobra rutyna potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej pracy do Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 440/I

Pomocnik
fryzjerski Wielka 17. zdg 26 612

Każdy
z mniejsza gotówka zarobi dziennie 10—20 zł sprzedaża niezbędnego artykułu domowego. Także pozamiejscowi. Na prospekt załączyć 1 75 Gdaniec Poznań Palacza 70 m. 2 zdg 26 715

Uczennica
fryzjerska potrzebna Stary Rynek 44. zdg 26 712

Młody kucharz
potrzebny. — Restauracja Hotel Polonia. zdg 26 718

Uczennica
fryzjerska może się zgłosić. Mocek. św. Marcin 2. zdg 26 589

Kursistka
do dalszej praktyki potrzebna. — Kozia 19 zdg 26 585

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna Zgłoszenia Piatkowski. św Marcin 31. m 6. zdg 26 583

Książkowa
uczciwa znajaca pisanie na maszynie. żurnal amerykański i dobrze korespondencje. Oferty z pensja prosze do Kurjera Pozn. zdg 26 570

Tancerki
potrzebne. Zgłoszenia sobote od 16. Szamarzewskiego 11. m 20. zdg 26 641

Pomocnik
obuwniczy na reparacje zaraz — St. Grządzielewski. Pamiątkowa 7. zdg 26 758

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac domowych (gotowanie. pranie) zaraz potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pensji „Głos Wabrzeski" — Wabrzeźno. zdg 26 727

Fryzjerka
lub fryzjer damski. Wielkie Garbary 14. rg 6989

Fryzjerski
pomocnik. Szewska 19. rg 6985

Służąca
do wszystkiego zaraz. Serdecki, Poznańska 49. zdg 26 709

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Mostowa 14. zdg 26 691

Posadę
lub możność dobrej egzystencji w mieście powiatowem. wolne mieszkanie 3 pokojowe z ogrodem nadaje się dla emerytów lub inwalidów. Warunek udzielenie pożyczki około 4 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 689

Pomocnik
fryzjerski wypomóżke. Górna Wilda 52. zdg 26 684

Krawcowa
dom potrzebna. Maczna 1 m. 1. zdg 26 678

Fryzjerka
pierwszorzędna siła. może się zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 597

Fryzjerka
może się zgłosić. — Szwajcarska 12 a zdg 26 598

Dziewczynę
młodsza do wszystkiego dobrem gotowaniem poszukuje samtny. — Oferty wynagrodzeniem Kurjer Poznański zdg 26 512

Służąca
potrzebna. Św. Marcin 40 Restauracja. zdg 26

Służąca
znająca się na kuchni do dziecka od zaraz. Zgłosić się: Kozia 21. drugie piętro Singer zdg 26 463

Kucharki
dobrze gotującej długoterminowemi świadectwami poszukuję. Odpisy świadectw. lat. pensji przesłać Śmilecka. Gniezno 3 Maja 45. zdg 26 500

Uczennice
do szycia bielizny mogą się zgłosić. Mateiki 6 m. 6. Pg 10 699-20.75

Fotografów dzielnych
leikarzy na sezon Zgłoszenia „Fotobrom". Gdynia. ng 9792

Panna
do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna na prowincje. — Zgłoszenia w niedziele od 2—6 ul. Stolarska 1. m. 14. zdg 26 554

Humor zagraniczny

Kiepskie polecenie.

— Czy mógłbym dostać się do pana dentysty?

— Owszem, jestem do usług.

(Matin Paryż). S. F.

Przedpłata na miesiąc czerwiec 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 12, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P K O. Poznań. nr. 200 149.